



รายงานผลการพิจารณาศึกษา  
เรื่อง ผลกระทบและแนวทางแก้ไขปัญหาการกัดเซาะ  
ชายฝั่งทะเลไทยอย่างยั่งยืน

ของคณะกรรมการการป้องกันและบรรเทาผลกระทบ  
จากภัยธรรมชาติและสาธารณภัย  
สภาผู้แทนราษฎร

กลุ่มงานคณะกรรมการการป้องกันและบรรเทา  
ผลกระทบจากภัยธรรมชาติและสาธารณภัย  
สำนักกรรมการ ๓  
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

# ด่วนที่สุด

ที่ สผ ๐๐๑๙.๑๔/ ๖๐๕๗

(สำเนา)

สภาผู้แทนราษฎร

ถนนสามเสน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๔

เรื่อง รายงานผลการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการการป้องกันและบรรเทาผลกระทบจากภัยธรรมชาติและสาธารณภัย สภาผู้แทนราษฎร

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานผลการพิจารณาศึกษา เรื่อง ผลกระทบและแนวทางแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเลไทยอย่างยั่งยืน จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๒๑ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๒ ได้ลงมติตั้งคณะกรรมการการป้องกันและบรรเทาผลกระทบจากภัยธรรมชาติและสาธารณภัย สภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้มีหน้าที่และอำนาจตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๙๐ (๒๑) ในการกระทำการพิจารณาขอเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการและมาตรการการป้องกันภัยธรรมชาติและสาธารณภัย การแจ้งเตือนภัยพิบัติทางธรรมชาติ การฟื้นฟูหลังเกิดภัยธรรมชาติและสาธารณภัย การพัฒนามาตรการในการป้องกันภัยธรรมชาติและสาธารณภัย รวมทั้งติดตามการให้ความช่วยเหลือและดูแลประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากภัยดังกล่าว ซึ่งกรรมการคณะนี้ประกอบด้วย

- |                               |                                |
|-------------------------------|--------------------------------|
| ๑. นายวุฒิชัย กิตติธเนศวร     | ประธานคณะกรรมการ               |
| ๒. นางบุญยิ่ง นิติกานูจนา     | รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง |
| ๓. นายวาโย อัครรุ่งเรือง      | รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง   |
| ๔. นายจักรพรรดิ ไชยสาส์น      | รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม   |
| ๕. นายพณวัฒน์ สະสมทรัพย์      | รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่   |
| ๖. นายเชิงชาย ชาลีรินทร์      | รองประธานคณะกรรมการ คนที่ห้า   |
| ๗. นางสาวเพชรดาว โต๊ะมีนา     | เลขานุการคณะกรรมการ            |
| ๘. นางสาวธนกร โสมทองแดง       | ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ     |
| ๙. นายกัญจน์พงศ์ จงสุทธานามณี | โฆษกคณะกรรมการ                 |
| ๑๐. นายขวัญเลิศ พานิชมาท      | โฆษกคณะกรรมการ                 |
| ๑๑. นายวิสาร เตชะธีราวัฒน์    | ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ      |
| ๑๒. นายประมวล พงศ์ถาวราเดช    | ที่ปรึกษาคณะกรรมการ            |
| ๑๓. นายจตุพร เจริญเชื้อ       | กรรมการ                        |
| ๑๔. นายจักร์ตัน พัวช่วย       | กรรมการ                        |
| ๑๕. นายมานพ ศรีผึ้ง           | กรรมการ                        |

บัดนี้ คณะกรรมาธิการได้ดำเนินการพิจารณาศึกษา เรื่อง ผลกระทบและแนวทางแก้ไข ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเลไทยอย่างยั่งยืน เสร็จเรียบร้อยแล้ว รายละเอียดตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร เพื่อพิจารณารายงาน และข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง



(นายวุฒิชัย กิตติธเนศวร)

ประธานคณะกรรมาธิการการป้องกันและบรรเทา

ผลกระทบจากภัยธรรมชาติและสาธารณภัย

สำนักกรรมาธิการ ๓

กลุ่มงานคณะกรรมาธิการการป้องกันและบรรเทา

ผลกระทบจากภัยธรรมชาติและสาธารณภัย

โทร. ๐ ๒๒๔๒ ๕๙๐๐ ต่อ ๗๑๖๑

E – mail : cpme021@gmail.com

Website : www.parliament.go.th

สำเนาถูกต้อง



(นายเกษม จ้างสินธุ์)

ผู้อำนวยการสำนักกรรมาธิการ ๓

นางสาวณัฐา ขาดำดี/ร่าง  
นางสาวพิริยาภรณ์ ยูร์กคุณ/พิมพ์  
นางกชพร นาคฤทธิ์/ตรวจ

ตรวจทาน

ครั้งที่ ๑ นางสาวกมลพร อังกรวิบูลย์

ครั้งที่ ๒ นางสาวมนภัทร์ นุกูลชิต

ครั้งที่ ๓ ว่าที่ร้อยตรี อำนาจ เวียงคำ

## สารบัญ

	หน้า
สารบัญ.....	ก
สารบัญภาพประกอบ.....	ข
รายนามคณะกรรมการ.....	ค
รายนามคณะอนุกรรมการ.....	ง
รายนามที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ.....	จ
บทสรุปผู้บริหาร.....	ฉ
๑. การดำเนินงาน.....	๒
๒. วิธีการพิจารณาศึกษา.....	๓
๓. ผลการพิจารณาศึกษา.....	๒๑
๓.๑ สถานการณ์การกัดเซาะชายฝั่งทะเลไทยที่เกิดจากธรรมชาติและการกระทำของมนุษย์.....	๒๑
๓.๒ ผลกระทบของการกัดเซาะชายฝั่งทะเลไทย.....	๒๕
๓.๓ แนวทางการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเลไทยของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง.....	๒๘
๓.๔ ผลลัพธ์การดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง.....	๕๑
๔. ข้อสังเกตของคณะอนุกรรมการ.....	๕๓
ประเด็นเร่งด่วนที่คณะกรรมการห่วงใย.....	๕๓
ประเด็นแนวทางแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเลไทยอย่างยั่งยืน.....	๕๕
๔.๑ ปรับปรุงหน้าที่และอำนาจของแต่ละหน่วยงานไม่ให้ซ้ำซ้อนและมีประสิทธิภาพ ตรงกับศักยภาพของความเชี่ยวชาญของบุคลากรในหน่วยงาน.....	๕๕
๔.๒ พัฒนาแนวทางการดำเนินการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งให้เหมาะสมกับสภาพปัญหา โดยใช้มาตรการชั่วคราวระยะสั้น มาตรการระยะยาว และการบรรเทาความเสียหาย.....	๕๕
๔.๓ ให้มีการบูรณาการการจัดทำแผนงาน โครงการและงบประมาณแก้ไขปัญหา การกัดเซาะชายฝั่ง.....	๕๖
๔.๔ ปรับปรุงกฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและไม่ให้ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน.....	๕๗
๔.๕ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ภาคเอกชน และท้องถิ่นในการแก้ไขปัญหา การกัดเซาะชายฝั่ง.....	๕๗
๔.๖ พัฒนาคณะความรู้และระบบฐานข้อมูลกลางในการสนับสนุนการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะ ชายฝั่งอย่างยั่งยืน.....	๕๘
๔.๗ ภาครัฐควรชะลอโครงการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งที่ใช้โครงสร้างและยังไม่ผ่าน การพิจารณาศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) พร้อมทั้งศึกษาหาแนวทางในการรื้อถอน สิ่งปลูกสร้างริมชายฝั่งทะเลที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์และถูกทิ้งร้าง รวมถึงสิ่งก่อสร้าง บนสันทรายชายหาด.....	๕๘
ภาคผนวก	
ภาพกิจกรรม	

สารบัญภาพประกอบ

ภาพที่	หน้า
๑ การเคลื่อนที่ของตะกอนชายฝั่ง โดยกระบวนการชายฝั่ง.....	๒๑
๒ การสร้างเขื่อนส่งผลให้ชายฝั่งขาดตะกอนจากแม่น้ำหลักมาเติม.....	๒๒
๓ การบุกรุกทำลายป่าชายเลนซึ่งเป็นแหล่งกักเก็บตะกอน.....	๒๒
๔ การสร้างถนนเลียบชายฝั่ง.....	๒๒
๕ การสร้างสิ่งก่อสร้างยื่นออกจากชายฝั่ง.....	๒๒
๖ กราฟแสดงสถานภาพชายฝั่งทะเลประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๒.....	๒๓
๗ การเปลี่ยนแปลงชายฝั่งตามฤดูกาล.....	๒๓
๘ การกัดเซาะต่อเนื่องที่จุดสิ้นสุดโครงสร้าง.....	๒๕
๙ ภาพผลกระทบด้านกายภาพ.....	๒๖
๑๐ ภาพผลกระทบด้านเศรษฐกิจ.....	๒๖
๑๑ ภาพผลกระทบด้านสังคม.....	๒๗
๑๒ ภาพผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม.....	๒๘
๑๓ แนวทางการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนจากการกัดเซาะชายฝั่ง ตามภาพ (ก) ปัจจุบัน และ (ข) แนวคิดของคณะกรรมการ.....	๕๔

รายนามคณะกรรมการการป้องกันและบรรเทาผลกระทบจากภัยธรรมชาติและสาธารณภัย  
สภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕



นายวุฒิชัย กิตติธนสาร  
ประธานคณะกรรมการ



นางบุญยิ่ง นิติกาจนา  
รองประธานคณะกรรมการ  
คนที่หนึ่ง



นายวาโย อัครรุ่งเรือง  
รองประธานคณะกรรมการ  
คนที่สอง



นายจักรพรรดิ ไชยสาส์น  
รองประธานคณะกรรมการ  
คนที่สาม



นายพานูวัฒน์ สสมทรัพย์  
รองประธานคณะกรรมการ  
คนที่สี่



นายเชิงชาย ชาลิรินทร์  
รองประธานคณะกรรมการ  
คนที่ห้า



นางสาวเพชรดาว โต๊ะมีนา  
เลขาธิการ  
คณะกรรมการ



นางสาวธนกร โส่มทองแดง  
ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการ



นายกัญจน์พงศ์ จงสุทธนามณี  
โฆษกคณะกรรมการ



นายชัยวุฒิลิต พานิชมาท  
โฆษกคณะกรรมการ



นายวิสาร เตชะธีราวัฒน์  
ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ



นายประมวล พงศ์ถาวราเดช  
ที่ปรึกษาคณะกรรมการ



นายจตุพร เจริญเชื้อ  
กรรมการ



นายจักรัตน์ พิ้วช่วย  
กรรมการ



นายมานพ ศรีผึ้ง  
กรรมการ

รายนามคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาผลกระทบและแนวทางแก้ไข  
ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเลไทยอย่างยั่งยืน  
ในคณะกรรมการการป้องกันและบรรเทาผลกระทบจากภัยธรรมชาติและสาธารณภัย  
สภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕



นางสาวธนากร โสมทองแดง  
ประธานคณะอนุกรรมการ



นางสาวเพชรดาว โต๊ะมีนา  
รองประธานคณะอนุกรรมการ  
คนที่หนึ่ง



นายสมพร มั่งมี  
รองประธานคณะอนุกรรมการ  
คนที่สอง



นายประมวล พงศ์ถาวราเดช  
ประธานที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ



นายกาญจน์พงศ์ จงสุทธนามณี  
รองประธานที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ



นายวศิน สิริเกียรติกุล  
เลขานุการคณะอนุกรรมการ



นายปิ่นศักดิ์ สุรัสวดี  
ผู้ช่วยเลขานุการคณะอนุกรรมการ



นายบัลลังก์ เมียงบัว  
อนุกรรมการ



พันตำรวจเอก ปริญ อารัมเรืองกุล  
อนุกรรมการ



นายวุฒิ นนทฤทธิ์  
อนุกรรมการ

รายนามที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาผลกระทบและแนวทางแก้ไข  
ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเลไทยอย่างยั่งยืน

๑. นายอุดม พลอยจินดา
๒. นายอัศวิน โชติพจน์
๓. นายทศพร ศรีเอี่ยม
๔. นายวรศักดิ์ ฉัตรแก้ว
๕. นายบัณฑิต อับดุลบุตร
๖. นายประเสริฐพงษ์ ศรีบุญวัตร
๗. นายชัญญะ เรืองผล
๘. นายวรวิทย์ ศรีโสภิต
๙. ร้อยตำรวจโท ประสาร สุขกาย
๑๐. นายจรูญ มีธนาถาวร
๑๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลีปกร ลีวัตรระกูล
๑๒. นางสาวปิณฎาดา ตันติมนตรี
๑๓. ร้อยตำรวจโท ทวีโชค ศรีพิณเพราะ
๑๔. นางสาวอัครกัญญา มีชัยวงศ์
๑๕. นายทศพร ละดาพรพิพัฒน์
๑๖. นายสมชัย ไหมจันทร์แดง

## บทสรุปผู้บริหาร

จากสภาพปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งในช่วงที่ผ่านมา ทั้งในบริเวณฝั่งอ่าวไทยและอันดามัน ส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนบริเวณชายฝั่งอย่างต่อเนื่องและรุนแรง อีกทั้งผลกระทบที่เกิดจากการกัดเซาะชายฝั่งยังมีแนวโน้มทวีความรุนแรงขึ้นในหลาย ๆ พื้นที่ คณะกรรมาธิการการป้องกันและบรรเทาผลกระทบจากภัยธรรมชาติและสาธารณภัย สภาผู้แทนราษฎร ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาดังกล่าว จึงได้มีมติตั้งคณะอนุกรรมาธิการพิจารณาศึกษาผลกระทบและแนวทางแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเลไทยอย่างยั่งยืนขึ้น ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๙๖ เพื่อพิจารณาศึกษาสถานการณ์ ผลกระทบ และแนวทางแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเลไทยอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์ ผลกระทบ และแนวทางแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเลไทยอย่างยั่งยืน ติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำเสนอแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว ตลอดจนเสนอความเห็นเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรค แนวทางการแก้ไขและข้อเสนอแนะต่าง ๆ โดยมีวิธีการศึกษา คือ ๑. ตั้งคณะอนุกรรมาธิการพิจารณาศึกษาผลกระทบและแนวทางแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเลไทยอย่างยั่งยืน ๒. ศึกษาสถานการณ์ผลกระทบ โดยเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคมต่าง ๆ มาร่วมประชุมชี้แจงและแสดงความคิดเห็น เพื่อให้ได้ข้อมูลและรายละเอียดที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัญหาที่เป็นจริงในพื้นที่ ๓. ลงพื้นที่เพื่อศึกษาสถานการณ์และผลกระทบที่เกิดจากการกัดเซาะชายฝั่ง และ ๔. สรุปผลการศึกษา และเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเลไทยอย่างยั่งยืน ซึ่งเมื่อได้มีการประมวลผลการพิจารณาศึกษาจากทั้งการประชุมร่วมกับหน่วยงานและการเดินทางไปศึกษาดูงานแล้ว สามารถสรุปผลการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมาธิการ โดยแบ่งออกเป็น ๓ ประเด็น กล่าวคือ

### ๑. สถานการณ์การกัดเซาะชายฝั่งทะเลไทยที่เกิดจากธรรมชาติและการกระทำของมนุษย์

การกัดเซาะชายฝั่ง เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสมดุลตะกอนบริเวณชายฝั่งจากอิทธิพลของคลื่น กระแสน้ำชายฝั่ง น้ำขึ้น น้ำลง พายุ รวมถึงการรบกวนการเคลื่อนที่ของตะกอนชายฝั่งจากกิจกรรมของมนุษย์ ในช่วง ๓๐ ปีที่ผ่านมาปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งของประเทศไทยมีแนวโน้มที่รุนแรงยิ่งขึ้น โดยมีปัจจัยหลักจากการสูญเสียตะกอนจากการสร้างเขื่อน การทำลายป่าชายเลนและระบบนิเวศชายฝั่ง ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๘ ชายฝั่งประเทศไทยเกิดการกัดเซาะประมาณ ๘๓๐ กิโลเมตร ทั้งนี้ ใน พ.ศ. ๒๕๖๒ มีการดำเนินการแก้ไขปัญหาแล้ว ๗๐๒ กิโลเมตร ในปัจจุบันการก่อสร้างโครงสร้างบริเวณชายฝั่ง เช่น ถนนบนสันทราย รอดักทราย หรือ คันดักทราย เป็นต้น ซึ่งเป็นตัวการสำคัญที่ไปชะลอ หรือกีดขวางกระบวนการเคลื่อนที่ของตะกอนชายฝั่งธรรมชาติ เกิดผลกระทบและทำให้เกิดการกัดเซาะชายฝั่งในพื้นที่ข้างเคียง สูญเสียหาดทรายและชายฝั่งมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างถาวร

### ๒. ผลกระทบของการกัดเซาะชายฝั่งทะเลไทย

ผลกระทบที่เกิดจากการกัดเซาะชายฝั่งทะเลไทยมีหลายด้าน ทั้ง (๑) ผลกระทบด้านกายภาพ ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงเส้นชายฝั่ง การสูญเสียที่ดิน (๒) ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ ด้านการท่องเที่ยว ด้านระบบสาธารณสุขปภค และด้านการประกอบอาชีพบริเวณชายหาด (๓) ผลกระทบด้านสังคม ได้แก่ การสูญเสียบ้านเรือนที่อยู่อาศัย การสูญเสียวิถีชุมชน รวมทั้งการสูญเสียสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ และ (๔) ผลกระทบด้านการสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ปัญหาระบบนิเวศถูกทำลาย ปัญหาสูญเสียการให้บริการของระบบนิเวศ (Ecosystem Services) และปัญหาการเชื่อมโยงระหว่างระบบนิเวศทางทะเลและพื้นที่ชายฝั่งหายไป (Ecosystem Connectivity)

### ๓. แนวทางการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเลไทยของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

หน่วยงานที่ดำเนินการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งจะมีหลายหน่วยงาน ทั้งหน่วยงานปฏิบัติ เช่น กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กรมเจ้าท่า กรมโยธาธิการและผังเมือง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และหน่วยงานสนับสนุน เช่น สำนักงานประมง สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กรมที่ดิน การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กรมธนารักษ์ กองทัพเรือ และกระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา เป็นต้น

นอกจากนี้ คณะกรรมาธิการยังได้มีข้อสังเกต ๒ ประเด็น ดังนี้

#### ๑. ประเด็นเร่งด่วน

คณะกรรมาธิการพบว่า ประชาชนที่เดือดร้อนและได้รับผลกระทบจากปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง ไม่ได้รับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะอย่างทันท่วงที โดยปกติต้องใช้เวลาประมาณ ๑-๓ ปี ในการที่จะให้หน่วยงานที่รับผิดชอบตั้งงบประมาณมาดำเนินการได้ ซึ่งในช่วงเวลานั้นสถานการณ์การกัดเซาะชายฝั่งก็อาจเปลี่ยนแปลงไป หรือลุกลามส่งผลกระทบต่อชุมชนรุนแรงขึ้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเสริมกลไกของภาครัฐในการที่จะเข้าไปบรรเทาและเยียวยาปัญหาในระยะสั้น โดยกำหนดให้การกัดเซาะชายฝั่งเป็นภัยพิบัติที่สามารถให้จังหวัดและหน่วยงานในพื้นที่สามารถใช้เงินอุดหนุนหรือเงินช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๖๒ มาบรรเทาปัญหา โดยใช้วิธีป้องกันปัญหาแบบชั่วคราวมาลดผลกระทบต่อประชาชนได้ทันที เพื่อรอการแก้ไขปัญหาย่างถาวร ทั้งนี้ เมื่อประชาชนได้รับการบรรเทาเยียวยาแล้ว หน่วยงานที่รับผิดชอบจะมีเวลาในการศึกษาหาแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างเหมาะสมและยั่งยืน โดยศึกษาถึงสาเหตุของการกัดเซาะหากเป็นการเปลี่ยนแปลงตามฤดูกาล หรือเป็นการกัดเซาะแบบชั่วคราวสามารถใช้มาตรการสีขาวหรือมาตรการสีเขียวในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว หากจำเป็นที่จะต้องแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยการใช้โครงสร้างทางวิศวกรรม หน่วยงานที่รับผิดชอบควรมีเวลาเพียงพอในการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมเพื่อให้การก่อสร้างไม่ไปกระทบพื้นที่ข้างเคียง หรือสร้างผลกระทบต่อเนื่อง

#### ๒. ประเด็นแนวทางแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเลไทยอย่างยั่งยืน

๒.๑ ปรับปรุงหน้าที่และอำนาจของแต่ละหน่วยงานไม่ให้ซ้ำซ้อนและมีประสิทธิภาพตรงกับศักยภาพของความเชี่ยวชาญของบุคลากรในหน่วยงาน

๒.๒ พัฒนาแนวทางการดำเนินการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งให้เหมาะสมกับสภาพปัญหา โดยใช้มาตรการชั่วคราวระยะสั้น มาตรการระยะยาว และการบรรเทาความเสียหาย

๒.๓ ให้มีการบูรณาการการจัดทำแผนงาน โครงการและงบประมาณแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง

๒.๔ ปรับปรุงกฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและไม่ให้ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน

๒.๕ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ภาคเอกชน และท้องถิ่นในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

๒.๖ พัฒนานอกระบบความรู้และระบบฐานข้อมูลกลางในการสนับสนุนการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

๒.๗ ภาครัฐควรชะลอโครงการแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่ใช้โครงสร้างและยังไม่ผ่านการพิจารณาศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) พร้อมทั้งศึกษาหาแนวทางในการรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างริมชายฝั่งทะเลที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์และถูกทิ้งร้าง รวมทั้งสิ่งก่อสร้างบนสันทรายชายหาด

รายงานผลการพิจารณาศึกษา  
เรื่อง ผลกระทบและแนวทางแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเลไทยอย่างยั่งยืน  
ของ  
คณะกรรมการการป้องกันและบรรเทาผลกระทบจากภัยธรรมชาติและสาธารณภัย  
สภาผู้แทนราษฎร

ตามที่ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๒๑ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๒ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ได้ลงมติตั้งคณะกรรมการการป้องกันและบรรเทาผลกระทบจากภัยธรรมชาติและสาธารณภัย สภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้มีหน้าที่และอำนาจตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๙๐ (๒๑) ในการกระทำการ พิจารณาขอข้อมูลหรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการและมาตรการการป้องกันภัยธรรมชาติและสาธารณภัย การแจ้งเตือนภัยพิบัติทางธรรมชาติ การฟื้นฟูหลังเกิดภัยธรรมชาติและสาธารณภัย การพัฒนามาตรการในการป้องกันภัยธรรมชาติและสาธารณภัย รวมทั้งติดตามการให้ความช่วยเหลือและดูแลประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากภัยดังกล่าว นั้น ซึ่งกรรมการคณะนี้ประกอบด้วย

๑. นายวุฒิชัย กิตติธเนศวร	ประธานคณะกรรมการ
๒. นางบุญยิ่ง นิติกาญจนา	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายวโย อัครรุ่งเรือง	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นายจักรพรรดิ ไชยสาส์น	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕. นายพณวัฒน์ สะสมทรัพย์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
๖. นายเชิงชาย ชาลีรินทร์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่ห้า
๗. นางสาวเพชรดาว โต๊ะมีนา	เลขานุการคณะกรรมการ
๘. นางสาวธนกร โสมทองแดง	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ
๙. นายกัญจน์พงศ์ จงสุทธนามณี	โฆษกคณะกรรมการ
๑๐. นายขวัญเลิศ พานิชมาท	โฆษกคณะกรรมการ
๑๑. นายวิสาร เตชะธีราวัฒน์	ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๒. นายประมวล พงศ์ถาวราเดช	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๓. นายจตุพร เจริญเชื้อ	กรรมการ
๑๔. นายจักร์ตัน พิวช่วย	กรรมการ
๑๕. นายมานพ ศรีผึ้ง	กรรมการ

บัดนี้ คณะกรรมการได้ดำเนินการพิจารณาศึกษาผลกระทบและแนวทางแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเลไทยอย่างยั่งยืน เสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอรายงานผลการพิจารณาศึกษาเรื่องดังกล่าวต่อสภาผู้แทนราษฎร ดังนี้

## ๑. การดำเนินงาน

ในคราวประชุมคณะกรรมการการป้องกันและบรรเทาผลกระทบจากภัยธรรมชาติและสาธารณภัยสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๒๑ เมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๓ และ ครั้งที่ ๒๒ เมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๖๓ ที่ประชุมได้มีมติตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาผลกระทบและแนวทางแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเลไทยอย่างยั่งยืนขึ้นคณะหนึ่ง ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๙๖ จำนวน ๑๐ คน โดยมีหน้าที่และอำนาจในการพิจารณาศึกษาสถานการณ์ ผลกระทบ และแนวทางแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเลไทยอย่างยั่งยืน รวมทั้งติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งนำเสนอแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว ตลอดจนเสนอความเห็นเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรค แนวทางการแก้ไขและข้อเสนอแนะต่าง ๆ อันเนื่องมาจากการพิจารณาศึกษาของคณะอนุกรรมการต่อคณะกรรมการและปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย เว้นแต่หน้าที่และอำนาจในการสอบหาข้อเท็จจริงแล้วรายงานต่อคณะกรรมการภายใน ๙๐ วัน ซึ่งอนุกรรมการคณะนี้ประกอบด้วย

๑. นางสาวธนภร โสมทองแดง	ประธานคณะอนุกรรมการ
๒. นางสาวเพชรดาว โต๊ะมีนา	รองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายสมพร มั่งมี	รองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่สอง
๔. นายประมวล พงศ์ถาวราเดช	ประธานที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๕. นายกัญจน์พงศ์ จงสุทธนามณี	รองประธานที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๖. นายวศิน สิริเกียรติกุล	เลขานุการคณะอนุกรรมการ
๗. นายปิ่นศักดิ์ สุรัสวดี	ผู้ช่วยเลขานุการคณะอนุกรรมการ
๘. พันตำรวจเอก ปริญ อร่ามเรืองกุล	อนุกรรมการ
๙. นายบัลลังก์ เมียงบัว	อนุกรรมการ
๑๐. นายวุฒิ นนทฤทธิ์	อนุกรรมการ

โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์ ผลกระทบ และแนวทางแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเลไทยอย่างยั่งยืน รวมทั้งติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งนำเสนอแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว ตลอดจนเสนอความเห็นเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรค แนวทางการแก้ไขและข้อเสนอแนะต่าง ๆ

ทั้งนี้ คณะอนุกรรมการได้ขอขยายระยะเวลาการพิจารณาศึกษาออกไป จำนวน ๕ ครั้ง ดังนี้  
ครั้งที่ ๑ ขอขยายระยะเวลาออกไปอีก ๖๐ วัน นับแต่วันเสาร์ที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๓ โดยเมื่อขยายระยะเวลาการพิจารณาศึกษาแล้ว จะครบกำหนดในวันอาทิตย์ที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๖๓

ครั้งที่ ๒ ขอขยายระยะเวลาออกไปอีก ๓๐ วัน นับแต่วันจันทร์ที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๖๓ โดยเมื่อขยายระยะเวลาการพิจารณาศึกษาแล้ว จะครบกำหนดในวันอังคารที่ ๕ มกราคม ๒๕๖๔

ครั้งที่ ๓ ขอขยายระยะเวลาออกไปอีก ๓๐ วัน นับแต่วันพุธที่ ๖ มกราคม ๒๕๖๔ โดยเมื่อขยายระยะเวลาการพิจารณาศึกษาแล้ว จะครบกำหนดในวันพฤหัสบดีที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

ครั้งที่ ๔ ขอขยายระยะเวลาออกไปอีก ๑๒๐ วัน นับแต่วันศุกร์ที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ โดยเมื่อขยายระยะเวลาการพิจารณาศึกษาแล้ว จะครบกำหนดในวันศุกร์ที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๖๔

ครั้งที่ ๕ ขอขยายระยะเวลาออกไปอีก ๑๒๐ วัน นับแต่วันเสาร์ที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๖๔ โดยเมื่อขยายระยะเวลาการพิจารณาศึกษาแล้ว จะครบกำหนดในวันเสาร์ที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๖๔

## ๒. วิธีการพิจารณาศึกษา

๒.๑ คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาผลกระทบและแนวทางแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเลไทยอย่างยั่งยืน ในคณะกรรมการการป้องกันและบรรเทาผลกระทบจากภัยธรรมชาติและสาธารณภัย สภาผู้แทนราษฎร ได้จัดให้มีการประชุม จำนวน ๒๔ ครั้ง ดังนี้

- ครั้งที่ ๑ วันศุกร์ที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๓
- ครั้งที่ ๒ วันศุกร์ที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๓
- ครั้งที่ ๓ วันศุกร์ที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓
- ครั้งที่ ๔ วันศุกร์ที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๖๓
- ครั้งที่ ๕ วันศุกร์ที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๓
- ครั้งที่ ๖ วันศุกร์ที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๖๓
- ครั้งที่ ๗ วันศุกร์ที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๓
- ครั้งที่ ๘ วันศุกร์ที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๓
- ครั้งที่ ๙ วันศุกร์ที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๖๓
- ครั้งที่ ๑๐ วันศุกร์ที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๖๓
- ครั้งที่ ๑๑ วันศุกร์ที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๓
- ครั้งที่ ๑๒ วันศุกร์ที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๓
- ครั้งที่ ๑๓ วันศุกร์ที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๓
- ครั้งที่ ๑๔ วันศุกร์ที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๓
- ครั้งที่ ๑๕ วันศุกร์ที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๓
- ครั้งที่ ๑๖ วันศุกร์ที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๓
- ครั้งที่ ๑๗ วันศุกร์ที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๖๔
- ครั้งที่ ๑๘ วันศุกร์ที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๔
- ครั้งที่ ๑๙ วันศุกร์ที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔
- ครั้งที่ ๒๐ วันศุกร์ที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๔
- ครั้งที่ ๒๑ วันจันทร์ที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๔
- ครั้งที่ ๒๒ วันศุกร์ที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๖๔
- ครั้งที่ ๒๓ วันพุธที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๔
- ครั้งที่ ๒๔ วันพุธที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๔

๒.๒ คณะกรรมการการป้องกันและบรรเทาผลกระทบจากภัยธรรมชาติและสาธารณภัย สภาผู้แทนราษฎร โดยคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาผลกระทบและแนวทางแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเลไทยอย่างยั่งยืน ได้ดำเนินการโดยเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาให้ข้อมูลและข้อเท็จจริง เพื่อประกอบการพิจารณา ดังนี้

### ๑) กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

- |                              |                                |
|------------------------------|--------------------------------|
| (๑) นายจามร เหล่าเมือง       | ผู้เชี่ยวชาญการจัดการสาธารณภัย |
| (๒) นางสาวดวงพร เฉินบำรุง    | นิติกรชำนาญการพิเศษ            |
| (๓) นายวัชรพล อังคารชุน      | นิติกรชำนาญการ                 |
| (๔) นางสาวภาปวีร์ ฉันทเนรมิต | นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ     |

- ๒) กรมโยธาธิการและผังเมือง**
- (๑) นายพงษ์นรา เย็นยิ่ง รองอธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง
- (๒) นายจาตุรนต์ โรจน์ศิริญ วิศวกรโยธาชำนาญการพิเศษ
- (๓) นายไพโรจน์ เทศอำ วิศวกรโยธาชำนาญการพิเศษ
- (๔) นายพิสิฐชัย ชูทอง วิศวกรโยธาชำนาญการพิเศษ
- (๕) นายอรินทร์ โสมบ้านกวย บริษัทที่ปรึกษากรมโยธาธิการและผังเมือง
- (๖) นางสาวลัดดาวัลย์ วิระมิตรชัย บริษัทที่ปรึกษากรมโยธาธิการและผังเมือง
- (๗) นายทวี ประทีป ณ ถลาง บริษัทที่ปรึกษากรมโยธาธิการและผังเมือง
- ๓) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์**
- รองศาสตราจารย์เชิดวงศ์ แสงสุภวานิช อาจารย์ภาควิชาวิทยาการเดินเรือ และโลจิสติกส์ทางทะเล คณะพาณิชยศาสตร์บริหารธุรกิจ
- ๔) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์**
- นายศักดิ์อนันต์ ปลาทอง อาจารย์ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์
- ๕) กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง**
- นายปิ่นสักก์ สุรัสวดี รองอธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
- ๖) กรมเจ้าท่า**
- (๑) นายวีรศักดิ์ ไทระงม นิติกรชำนาญการพิเศษ
- (๒) นางจุฑามาศ อึ้งกุล วิศวกรโยธาชำนาญการ
- ๗) สำนักงานประมง**
- (๑) นายอดิสร กิจขยัน นักวิเคราะห์งบประมาณเชี่ยวชาญ
- (๒) นายพงศธร เมนะพันธ์ นักวิเคราะห์งบประมาณชำนาญการพิเศษ
- (๓) นางสาวสุรีพร มจรพจนากุล นักวิเคราะห์งบประมาณชำนาญการพิเศษ
- ๘) สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน**
- (๑) นางสาวฉันทิชา สุวรรณเวช นักวิชาการตรวจเงินแผ่นดินชำนาญการพิเศษ รักษาการแทน ผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบการดำเนินงานที่ ๑
- (๒) นางสาวมธุลีห์ โยคี นักวิชาการตรวจเงินแผ่นดินชำนาญการพิเศษ
- ๙) สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ**
- (๑) นางสาววรรณภา คล้ายสวน รักษาการผู้เชี่ยวชาญ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- (๒) นายบุญชูบ ส่งตระกูลศักดิ์ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- (๓) นายอาทิตย์ มะลิทอง นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ
- ๑๐) สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม**
- (๑) นางสาวเสาวภา ทิณูธีระนันท์ ผู้อำนวยการกองพัฒนาระบบการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม
- (๒) นางสาวจิวโรบล แสงสว่าง นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ

- ๑๑) ตำบลแหลมฟ้าผ่า อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ**
- (๑) นายวิชณุ แข่งสมุทร ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๙
- (๒) นายบรรเจ็ด อุดมสมุทรศิริคุณ เครือข่ายรักษ่อ่าวไทย
- ๑๒) ศูนย์การค้าเซ็นทรัลเฟสติวัล พัทยา บีช**
- นายพีรพัฒน์ พราหมณ์ภู่ หัวหน้าแผนกป้องกันการสูญเสียมูลค่า
- ๑๓) มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา**
- นายอัลอามีน มะแต ประธานหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร
- ๑๔) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น**
- (๑) นายธีรยุทธ สำราญทรัพย์ ผู้ตรวจราชการกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
- (๒) นายพีรวิทย์ พงศ์สุรชีวัน นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
- ๑๕) กรมการปกครอง**
- (๑) นายสรรเสริญ คำทอง หัวหน้ากลุ่มงานแผนและการพัฒนาระบบ
- (๒) นายธนอนันต์ จอมพุดธางกูร เจ้าพนักงานปกครองปฏิบัติการ
- ๑๖) กรมที่ดิน**
- (๑) นายอนันต์ หนูปาน นักวิชาการที่ดินชำนาญการพิเศษ
- (๒) นายไพโรจน์ เพ็ชรแก้ว นักวิชาการที่ดินชำนาญการ
- ๑๗) กรมเจ้าท่า**
- (๑) นายสมพงษ์ จิรศิริเลิศ รองอธิบดีกรมเจ้าท่า ด้านปฏิบัติการ
- (๒) นายทวีพงษ์ จันทรงาม หัวหน้ากลุ่มตรวจการเดินเรือ
- (๓) นายวีรศักดิ์ ไทรงาม หัวหน้ากลุ่มนิติกรรมสัญญา
- (๔) นายรัฐพงษ์ มีชูพร นิติกรปฏิบัติการ
- (๕) นายบัณฑิตย์ อัมพันทอง นิติกร
- ๑๘) การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย**
- (๑) นายคมกริช ด้วงเงิน ผู้อำนวยการกองสร้างสรรค์สินค้าการท่องเที่ยว
- (๒) นางสาวประพิณญา ศิริไพบุลย์ พนักงานส่งเสริมการท่องเที่ยว ๓
- ๑๙) กระทรวงมหาดไทย**
- (๑) นายอรรถวิชช์ สัมพันธ์รัตน์ รองปลัดกระทรวงมหาดไทย
- (๒) นายทวีศักดิ์ ใจรังษี นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
- (๓) นางสาวรุ่งรัตน์ สังข์ศร นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
- (๔) นายพงษ์นรา เย็นยิ่ง รองอธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง
- (๕) นายไพโรจน์ เทศอำ วิศวกรโยธาชำนาญการพิเศษ กรมโยธาธิการและผังเมือง
- (๖) นายอุทัย อุพันทา นักรักษาการบุคคลชำนาญการ กรมโยธาธิการและผังเมือง

- (๗) นายเชษฐา โมสิกรัตน์  
รองอธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย  
ฝ่ายปฏิบัติการ
- (๘) นายศิวกร บัวป้อง  
ผู้อำนวยการกองช่วยเหลือผู้ประสบภัย  
กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- (๙) นายสมศักดิ์ วันแข่ง  
ผู้อำนวยการส่วนป้องกันและลดผลกระทบ  
กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- (๑๐) นายฐนกริศน์ รัตนพงศ์กวี  
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ  
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
- ๒๐) กรมธนารักษ์**
- (๑) นายอาทร ยงกิตติธรากุล  
เจ้าหน้าที่จัดผลประโยชน์ชำนาญการพิเศษ
- (๒) นางสาวยุพา ช่วยแก้ว  
เจ้าหน้าที่จัดผลประโยชน์ชำนาญการพิเศษ
- ๒๑) กลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล**
- (๑) นายชายชาญ เตโชทินกร  
ผู้อำนวยการสำนักงาน  
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม  
จังหวัดสมุทรปราการ  
ผู้อำนวยการสำนักงานเจ้าท่าภูมิภาค  
สาขาสมุทรปราการ  
นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการพิเศษ  
ผู้อำนวยการส่วนทรัพยากรธรรมชาติ  
เจ้าพนักงานตรวจท่าปฏิบัติการ
- (๒) นายฉัตรชัย เวชสาร
- (๓) นายสมานใจ มั่นศิลป์
- (๔) นายเรณูรงค์ นิมนวล
- (๕) นายกรกฎ ชัยช่วย
- ๒๒) กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง**
- (๑) นางสาวเอกรัตน์ นาคาคง  
รองผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบุรี
- (๒) นางจวีร์รัตน์ รัตนศิลา  
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
- (๓) นายพงษ์พันธุ์ พิณดิษฐ์  
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
- (๔) นายกิตติภักดิ์ ลาภชูรัตน์  
เจ้าพนักงานป่าไม้ชำนาญงาน
- ๒๓) กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย**
- (๑) นายอาคม ยุทธนา  
ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและ  
สิ่งแวดล้อมจังหวัดสงขลา
- (๒) นายมงคล ไช่มุกด์  
ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรทางทะเล  
และชายฝั่งที่ ๖
- (๓) นายประมวล เทศนา  
ผู้อำนวยการสำนักงานเจ้าท่าภูมิภาค  
สาขาสุราษฎร์ธานี
- (๔) นายกรกฤช ฉัตรวงศ์วิวัฒน์  
รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการ  
สำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคสาขาสงขลา
- (๕) นายยุทธชัย จิตอารีรัตน์  
เจ้าพนักงานตรวจท่าชำนาญการ  
รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการ  
สำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคสาขาชุมพร

- (๖) นายผดุงเดช ลือปิยะพาณิชย์  
 (๗) นายทรงชัย ชูทิพย์
- (๘) นายอัศวุฒิ โอพริก  
 (๙) นายอัมรินทร์ นวลน้อย  
 (๑๐) นายสมเกียรติ วรรณบวร  
 (๑๑) นายชนินทร์ สีบสาย  
 (๑๒) นายณรงค์ หมัดสุข  
 (๑๓) นายธนวิช สุวรรณเรืองฉาย
- (๑๔) นายวัชรพล วัฒนะสูต
- (๑๕) นายไชโย ไหมทอง  
 (๑๖) นายฐิติ อินบุญรอด
- ๒๔) กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน**  
 นายปิยพงศ์ ชูวงศ์
- ๒๕) กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน**  
 (๑) นายชินวุฒิ ขาวสำลี  
 (๒) นายไพศาล ขุนศรี
- (๓) นายทวี สกุหลหวัง  
 (๔) นายศุภใจ เกตุแก้ว
- (๕) นายอาทิตย์ ศรีสุวรรณ
- (๖) นายอรรถวิทย์ ยงกิตติธรรักษ์
- (๗) นางสาวณัฏฐาพร สุนทรโรจน์
- ๒๖) กองทัพเรือ**  
 (๑) พลเรือตรี คมสัน กลิ่นสุคนธ์  
 (๒) นาวาเอก ดรณั ทิพนันท์
- (๓) นาวาโท พิเชษฐ์ ปั่วเฮงทรัพย์
- โยธาธิการและผังเมืองจังหวัดสงขลา  
 รักษาราชการแทนโยธาธิการและผังเมือง  
 จังหวัดชุมพร  
 วิศวกรโยธาชำนาญการพิเศษ  
 นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ  
 นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการพิเศษ  
 นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ  
 นักวิชาการประมงชำนาญการ  
 นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการ  
 สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและ  
 สิ่งแวดล้อมจังหวัดนราธิวาส  
 ผู้แทนผู้อำนวยการสำนักงานเจ้าท่าภูมิภาค  
 สาขาเกาะพะงัน  
 เจ้าพนักงานตรวจท่าปฏิบัติการ  
 นักวิชาการปฏิบัติการ  
 รองผู้ว่าราชการจังหวัดภูเก็ต  
 รองผู้ว่าราชการจังหวัดนราธิวาส  
 หัวหน้าสำนักงานป้องกันและบรรเทา  
 สาธารณภัยจังหวัดนราธิวาส  
 ผู้อำนวยการส่วนยุทธศาสตร์  
 ผู้อำนวยการส่วนอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่ง  
 สำนักงานทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งที่ ๙  
 วิศวกรโยธาชำนาญการพิเศษ  
 สำนักงานโยธาธิการและผังเมือง  
 จังหวัดนราธิวาส  
 นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ  
 จังหวัดยะลา  
 นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ  
 จังหวัดยะลา  
 รองเจ้ากรมอุทกศาสตร์  
 รองผู้อำนวยการสำนักกิจการความมั่นคง  
 กรมยุทธศาสตร์ทหารเรือ  
 หัวหน้าสมุทรศาสตร์

**๒๗) กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา**

- (๑) นางสาววีณา ลาภจตุรภุช  
(๒) นางสาวนิตา พลายด้วง

นักพัฒนาการท่องเที่ยวชำนาญการพิเศษ  
นักพัฒนาการท่องเที่ยว

**๒๘) กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยว**

นางสาววิมลีน พุกษานพวงศ์

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

**๒๙) จังหวัดนราธิวาส**

- (๑) นายกิตติพันธ์ วุฒิมังค์

หัวหน้าสำนักงานป้องกันและบรรเทา  
สาธารณภัยจังหวัดสตูล รักษาการหัวหน้า  
สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย  
จังหวัดนราธิวาส

- (๒) นายประทีป เข็มพยัคฆ์

ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและ  
สิ่งแวดล้อมจังหวัดนราธิวาส

- (๓) นายอาทิตย์ ศรีสุวรรณ

วิศวกรโยธาชำนาญการพิเศษ

- (๔) นายศุภใจ เกตุแก้ว

นักธรณีวิทยาปฏิบัติการ

- (๕) นายหาญณรงค์ แก้วประเสริฐ

วิศวกรโยธาปฏิบัติการ

**๓๐) กรมชลประทาน**

- (๑) นายเฉลิมเกียรติ คงวิเชียรวัฒน์

รองอธิบดีกรมชลประทาน

- (๒) นายไพโรจน์ เตชะเจริญสุขจีระ

วิศวกรโยธาชำนาญการพิเศษ

- (๓) นายอรรถพันธ์ ดิลกโสภณ

วิศวกรโยธาชำนาญการ

- (๔) นายวิทยา เทียมสุข

นักอุทกวิทยาปฏิบัติการ

**๓๑) จังหวัดตราด**

นายบุญช่วย อรรถวรรณ

ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและ  
สิ่งแวดล้อมจังหวัดตราด

**๓๒) จังหวัดจันทบุรี**

- (๑) นายทศวรรษ วิทยาคม

ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและ  
สิ่งแวดล้อมจังหวัดจันทบุรี

- (๒) นายสุวรรณ เจริญพร

โยธาธิการและผังเมืองจังหวัดจันทบุรี

- (๓) นายประสงค์ เอี่ยมวิจารณ์

ผู้อำนวยการสำนักงานเจ้าท่าภูมิภาค  
สาขาจันทบุรี

- (๔) นายสัตยา ตูละพิภาค

วิศวกรโยธาชำนาญการพิเศษ สำนักงาน  
โยธาธิการและผังเมืองจังหวัดจันทบุรี

- (๕) นายมานิต นาคเจือทอง

วิศวกรโยธาชำนาญการ

- (๖) นางสาวสิริประภา เกตุสุวรรณ

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน  
สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและ  
สิ่งแวดล้อมจังหวัดจันทบุรี

**๓๓) จังหวัดระยอง**

(๑) นายครรชิต ศรีนพวรรณ

ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดระยอง

(๒) นางสาวชลชา บุญโต

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

**๓๔) กรมทรัพยากรธรณี**

นายสุวภาคย์ อิมสมุท

ผู้อำนวยการกองเทคโนโลยีธรณี  
กรมทรัพยากรธรณี**๓๕) นักวิชาการอิสระ**

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทิวา ศุภจรรยา

๒.๓ การศึกษาดูงานภายในประเทศ จำนวน ๕ ครั้ง ดังนี้

**ครั้งที่ ๑** เมื่อวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๓ เวลา ๑๐.๓๐ นาฬิกา คณะกรรมการร่วมกับ

คณะอนุกรรมการได้รับฟังการบรรยายสรุป ประชุมร่วมกับหัวหน้าส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเด็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการและมาตรการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งบริเวณชายหาดพัทยากลาง ชายหาดจอมเทียนและชายหาดบางแสน ณ ห้องประชุมศาลาว่าการเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

จังหวัดชลบุรีมีความยาวชายฝั่งประมาณ ๑๗๐ กิโลเมตร โดยมีพื้นที่ชายฝั่งที่ถูกกัดเซาะเป็นระยะทางไม่มากและไม่รุนแรง ส่วนใหญ่เป็นเพียงการเปลี่ยนแปลงชายหาดตามฤดูกาลเท่านั้น แต่เมื่อมีโครงสร้างแข็งมารบกวนจึงทำให้เกิดการกัดเซาะชายฝั่งรุนแรงขึ้น ซึ่งบริเวณหาดพัทยาและหาดจอมเทียนเป็นบริเวณที่ประสบปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งรุนแรง กรมเจ้าท่า จึงได้ศึกษาผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมก่อนที่จะดำเนินโครงการเสริมทรายชายหาด โดยนำร่องที่หาดพัทยาเป็นแห่งแรก มีความกว้าง ๓๕ เมตร ความยาว ๒.๘ กิโลเมตร และเม็ดทรายประมาณ ๓๖๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร โดยทรายที่นำมาใช้เป็นทรายจากใต้ทะเลลึกประมาณ ๒๐ เมตร บริเวณทิศตะวันตกของเกาะรางเกวียน ซึ่งการเสริมทรายชายหาดจะมีอายุการใช้งานประมาณ ๗-๑๐ ปี ในกรณีคลื่นลมปกติ และจากผลการศึกษาพบว่า ผลกระทบต่อระบบนิเวศมีน้อย เนื่องจากไม่ได้ดำเนินโครงการใกล้เขตการประมง และสัตว์ที่อาศัยบริเวณหาดทรายไม่มีสัตว์หายากและมีศักยภาพในการฟื้นตัวได้เร็ว อีกทั้งสามารถเพาะเลี้ยงได้ แม้การเสริมทรายชายหาดเป็นมาตรการที่ไม่อาจทำให้เสร็จเด็ดขาดได้ในครั้งเดียว แต่เมื่อใช้มาตรการดังกล่าวกับพื้นที่ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญดังเช่นหาดพัทยาจะมีความคุ้มค่าที่จะลงทุน รวมทั้งยอดจองโรงแรมและที่พักในเมืองพัทยาเพิ่มมากขึ้น และทำให้ชายหาดพัทยาสามารถจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องได้ตลอดทั้งปี อันจะช่วยดึงดูดนักท่องเที่ยวและเม็ดเงินจำนวนมหาศาลสู่อุตสาหกรรมท่องเที่ยวซึ่งเป็นรายได้หลักของประเทศ โดยจะมีการนำโครงการดังกล่าวเป็นต้นแบบในการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งบริเวณหาดจอมเทียนต่อไป คณะกรรมการและคณะอนุกรรมการได้มีข้อสังเกตว่า เฉดสีของทรายที่นำมาเติมมีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยว ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรดูแลรักษาทำความสะอาดชายหาดอย่างสม่ำเสมอ โดยควรวางมาตรการให้ผู้ประกอบการกิจกรรมชายหาดมีส่วนร่วมในการดูแลและรักษา

รับฟังการบรรยายสรุป ประชุมร่วมกับหัวหน้าส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง  
 เกี่ยวกับการบริหารจัดการและมาตรการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง  
 บริเวณชายหาดพัทยากลาง ชายหาดจอมเทียนและชายหาดบางแสน  
 ณ ห้องประชุมศาลาว่าการเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี



ตรวจสอบสภาพพื้นที่โครงการเสริมทรายชายหาด เพื่อป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเล  
 บริเวณหาดพัทยากลางของกรมเจ้าท่า



ตรวจสอบสภาพพื้นที่ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเลบริเวณหาดจอมเทียน



### ตรวจสอบสภาพพื้นที่ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเลบริเวณหาดบางแสนตอนใต้ (หาดวอนนภา)

ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๖๓ เวลา ๑๔.๓๐ นาฬิกา คณะกรรมการร่วมกับคณะอนุกรรมการได้รับฟังบรรยายสรุปเกี่ยวกับแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งตลอดจนรับฟังปัญหาความเดือดร้อน และการให้ความช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากการกัดเซาะชายฝั่งทะเลในพื้นที่จังหวัดพังงา ณ ห้องประชุมศาลากลางจังหวัดพังงา จังหวัดพังงา สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

จังหวัดพังงามีชายฝั่งประมาณ ๒๓๕ กิโลเมตร โดยมีระยะทางถูกกัดเซาะประมาณ ๔.๖ กิโลเมตร ได้ดำเนินการแก้ไขแล้วประมาณ ๔.๔ กิโลเมตร และเป็นพื้นที่สมดุล ประมาณ ๑๕๓ กิโลเมตร โดยแนวทางแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งที่สำคัญ ได้แก่ การห้ามก่อสร้างโครงสร้างแข็ง การกำหนดพื้นที่ถอยร่น การศึกษาผลกระทบก่อนการดำเนินการ การชะลอคลื่นด้วยวัสดุธรรมชาติ และการฟื้นฟูสภาพชายหาด ทั้งนี้ หากเป็นพื้นที่ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว ควรพิจารณาดำเนินการเติมทรายชายหาดเพื่อรักษาเสถียรภาพ ซึ่งนอกจากพื้นที่ชายหาดถูกกัดเซาะแล้ว จังหวัดพังงายังประสบปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งบริเวณปากร่องน้ำ โดยแนวทางการแก้ไขปัญหามันจะแตกต่างกันออกไป คือ เป็นการสร้างเขื่อนกันทรายและคลื่น แต่มีปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการดำเนินการในบางพื้นที่ซึ่งเป็นพื้นที่คุ้มครอง ขณะนี้อยู่ในระหว่างขั้นตอนการแก้ไขกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อยกเว้นให้หน่วยราชการสามารถดำเนินการแก้ไขปัญหารักษาพิบัติที่เกิดขึ้นในพื้นที่กรณีฉุกเฉิน หรือจำเป็นเร่งด่วนได้ โดยคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการได้ตั้งข้อสังเกตว่า ควรมีการบูรณาการร่วมกับกรมเจ้าท่าเพื่อนำทรายที่ได้จากการขุดลอกปากร่องน้ำไปใช้ประโยชน์อย่างอื่นต่อไป และหน่วยงานภาครัฐควรเข้มงวดกับรูปแบบสิ่งก่อสร้างสำหรับการแก้ไขปัญหการกัดเซาะชายฝั่งของเอกชนให้เป็นไปตามหลักวิชาการ โดยไม่ส่งผลกระทบต่อพื้นที่ข้างเคียง





**ตรวจสภาพบริเวณพื้นที่ซึ่งประสบปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งและรับฟังปัญหาของประชาชน  
ที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง บริเวณบ้านบางเนียง อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา**

เมื่อวันอังคารที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๓ เวลา ๑๐.๐๐ นาฬิกา คณะกรรมการร่วมกับคณะอนุกรรมการได้รับฟังบรรยายสรุปและรับฟังปัญหาของประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งในพื้นที่บ้านเขาหลัก ณ ห้องประชุมที่ว่าการอำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งในจังหวัดพังงา ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่อย่างมาก เนื่องจากการท่องเที่ยวชายหาดเป็นรายได้หลักของชาวจังหวัดพังงา เมื่อไม่มีชายหาดจึงทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวลดลง ประชาชนและผู้ประกอบการโรงแรมจึงได้รับความเดือดร้อนอย่างมาก ซึ่งที่ผ่านมางบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่เพียงพอต่อการแก้ไขปัญหาทั้งหมดอย่างยั่งยืน ผู้ประกอบการในพื้นที่จึงต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่ายโดยเป็นผู้ดำเนินการแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง แต่ก็มีอุปสรรคไม่สามารถกระทำการดังกล่าวได้แม้เป็นพื้นที่ของตนเอง เนื่องจากถูกจำกัดสิทธิด้วยกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และกรมเจ้าท่า เป็นต้น การพยายามแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าจึงกลายเป็นการกระทำความผิดต่อกฎหมาย ดังนั้น สิ่งที่ประชาชนและผู้ประกอบการ

ต้องการ คือ โครงการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างยั่งยืนและไม่ทำให้ทัศนียภาพบริเวณชายหาดเสียหาย เช่น การทำแนวปะการังเทียมนอกชายฝั่งร่วมกับการเติมทราย เป็นต้น นอกจากนี้ควรมีมาตรการแก้ไขปัญหาชั่วคราวเฉพาะหน้า ที่สามารถบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนได้ทันต่อเหตุการณ์ คณะกรรมการและคณะอนุกรรมการจึงมีข้อสังเกตว่า ควรนำงบประมาณของกลุ่มจังหวัดรวมทั้งเงินอุดหนุนจากราชการในเชิงป้องกันหรือยับยั้งภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินของจังหวัด ตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินอุดหนุนจากราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๖๒ มาใช้ดำเนินการและสนับสนุน เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวต่อไป



ตรวจสอบสภาพพื้นที่ซึ่งได้รับผลกระทบจากปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งที่ส่งผลกระทบต่อแหล่งท่องเที่ยวบริเวณชายฝั่งของหาดนางทอง และหาดเขาหลัก

เมื่อวันพุธที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓ เวลา ๑๓.๐๐ นาฬิกา คณะกรรมการร่วมกับ คณะอนุกรรมการได้รับฟังบรรยายสรุปเกี่ยวกับปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งในพื้นที่ป่าชายเลนที่ส่งผลกระทบต่อแหล่งอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ณ อุทยานแห่งชาติสิรินาถ จังหวัดภูเก็ต สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

สภาพชายหาดในอุทยานแห่งชาติ มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาที่ตอบสนองต่อการกระทำของคลื่น ทำให้เกิดการเคลื่อนตัวของมวลทรายออกจากหน้าหาดมากกว่าการสะสมตัว ทำให้ขาดความสมดุลของมวลทราย จึงเกิดการกัดเซาะเป็นแนวตั้งและถอยร่นเข้าไปในแผ่นดิน สำหรับมาตรการการป้องกันและแก้ไขปัญหการกัดเซาะชายฝั่ง คือ มาตรการป้องกันและแก้ไขแบบอ่อน (Soft Solution) ซึ่งเหมาะสมที่จะใช้สำหรับบริเวณชายฝั่งที่มีชุมชนไม่หนาแน่น หรือมีอัตราการกัดเซาะไม่รุนแรงมาก ประกอบด้วย การกำหนดระยะถอยร่น การทำกักตักตะกอนทราย การฟื้นฟูป่าชายเลน การจัดการการรองรับนักท่องเที่ยว และการรักษาแนวปะการัง โดยคณะกรรมการร่วมกับคณะอนุกรรมการได้มีข้อสังเกตว่า ควรมีการศึกษาและติดตามการเปลี่ยนแปลงชายฝั่งให้ได้ข้อสรุปที่แท้จริงว่า การกัดเซาะชายฝั่งที่เกิดขึ้นไม่ใช่กรณีเกิดขึ้นชั่วคราวตามฤดูกาลเท่านั้น เพื่อกำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหการกัดเซาะชายฝั่งที่เหมาะสมต่อไป รวมทั้งการกำหนดมาตรการดังกล่าว ควรคำนึงถึงผลกระทบต่อการใช้งานของสัตว์ทะเลหายากด้วย เช่น เต่าตนุ เต่ากระ และเต่ามะเฟือง เป็นต้น



ศึกษาดูงานพื้นที่ธรรมชาติป่าชายเลนที่ได้รับผลกระทบจากการกัดเซาะชายฝั่งและแหล่งอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ณ ศูนย์ปฏิบัติการอุทยานแห่งชาติทางทะเลที่ ๒ จังหวัดภูเก็ต

ครั้งที่ ๓ เมื่อวันศุกร์ที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ เวลา ๐๙.๐๐ นาฬิกา คณะกรรมการ ร่วมกับคณะอนุกรรมการได้รับฟังบรรยายสรุปสถานการณ์ และแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหา การกัดเซาะชายฝั่งทะเล รวมทั้งแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับหัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และผู้แทนชุมชน ที่ได้รับผลกระทบจากการกัดเซาะชายฝั่งทะเลในพื้นที่เขตบางขุนเทียน ณ ห้องประชุมโรงเรียนคลองพิทยาลงกรณ์ กรุงเทพมหานคร สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

เขตบางขุนเทียนมีชายฝั่งทะเลประมาณ ๔.๗ กิโลเมตร ซึ่งถูกน้ำทะเลกัดเซาะไปแล้วประมาณ ๙๐๐ เมตร โดยมีสาเหตุหลักเกิดจากลักษณะชายฝั่งที่เป็นทะเลโคลน ไม่มีสิ่งก้ำกั้มคลื่นลมแรงในช่วงฤดูมรสุม รวมทั้งป่าชายเลนเหลือน้อยและเสื่อมโทรม ซึ่งสำนักการระบายน้ำได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ดำเนินโครงการ ก่อสร้างคันหินป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเลบางขุนเทียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิด การตกตะกอนเป็นพื้นดินสำหรับสร้างแนวป่าชายเลน ๓๐๐ เมตร เนื่องจากป่าชายเลนเป็นวิธีการป้องกันการ กัดเซาะชายฝั่งที่เหมาะสมกับสภาพดินเลนมากที่สุด สำหรับลักษณะคันหินจะมีความลาดชัน มีความยาว ตัวละ ๒๐๐ เมตร มีช่องว่างระหว่างคันหิน ๕๐ เมตร และมีคันหินยาว ๕๐ เมตร วางสลับฟันปลา รวมทั้ง ปักไม้ไผ่ในพื้นที่ถัดจากแนวคันหินร่วมด้วย เพื่อป้องกันผลกระทบต่อพื้นที่ข้างเคียง โดยโครงการดังกล่าวได้มีการ จัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) และรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเรียบร้อยแล้ว ขณะนี้อยู่ระหว่างรอการจัดสรรงบประมาณ นอกจากนี้ ยังมีแนวคิดที่จะนำดินเลนที่ได้จากการขุดลอก ร่องน้ำของกรมเจ้าท่า มาใช้ประโยชน์บนฝั่งแทนการนำไปทิ้งในทะเล ซึ่งอยู่ระหว่างขั้นตอนการรับฟัง ความคิดเห็นของประชาชน

ในระหว่างที่โครงการของสำนักการระบายน้ำยังไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ สำนักงาน เขตบางขุนเทียนได้มีการดำเนินมาตรการชั่วคราวเพื่อชะลอผลกระทบจากปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง ด้วยการปักไม้ไผ่ชะลอคลื่นร่วมกับการปักเสาไฟฟ้า ซึ่งไม้ไผ่จะเป็นวัสดุธรรมชาติที่มีความยืดหยุ่น แต่มีอายุการใช้งานสั้น ประมาณ ๓ ปี ไม่เหมือนกับเสาไฟฟ้าที่มีความคงทนแข็งแรงมากกว่า โดยลักษณะ การปักจะมีการเว้นระยะห่างเพื่อให้ตะกอนดินรวมทั้งสัตว์น้ำสามารถไหลผ่านเข้าไปได้ สำหรับพันธุ์ไม้ ที่เหมาะสมในการปลูก ได้แก่ ต้นแสม ซึ่งช่วยให้ดินมีความแข็งแรง และต้นโกงกางที่ช่วยชะลอคลื่น อย่างไรก็ตาม การปลูกต้นไม้ให้อยู่รอดต้องปลูกบริเวณใกล้ชายฝั่ง เพราะบริเวณริมทะเลคลื่นลมและคลื่นทะเลรุนแรง อันอาจส่งผลให้ต้นกล้าตายได้ โดยคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการได้มีข้อสังเกตว่า ควรมีการจัดทำ ระบบทะเบียนที่ดินของประชาชนที่ถูกน้ำทะเลกัดเซาะ (ที่ดินตกน้ำ) เพื่อป้องกันข้อพิพาทเกี่ยวกับ ความเป็นเจ้าของที่ดินในอนาคต รวมถึงควรมีการประชาสัมพันธ์และรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ในพื้นที่อีกครั้ง เนื่องจากผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการก่อสร้างจริงอาจไม่ใช่กลุ่มเดียวกับบุคคลที่เห็นด้วย ในกระบวนการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA)



ตรวจสภาพพื้นที่โครงการก่อสร้างเขื่อนไม้ไผ่ชะลอคลื่น  
และโครงการปลูกป่าในใจคนตามศาสตร์พระราชา



ตรวจสภาพพื้นที่โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหา น้ำทะเลกัดเซาะตามแนวชายฝั่งบางขุนเทียน

ครั้งที่ ๔ เมื่อวันที่เสาร์ที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๓.๐๐ นาฬิกา คณะกรรมการร่วมกับ คณะอนุกรรมการได้รับฟังบรรยายสรุปและตรวจสภาพพื้นที่เกี่ยวกับสถานการณ์ แนวทางการป้องกัน และแก้ไขปัญหา ตลอดจนผลกระทบที่เกิดจากการใช้มาตรการต่าง ๆ ในการดำเนินการแก้ไขปัญหา การกัดเซาะชายฝั่งในพื้นที่หาดนพรัตน์ธาราและอ่าวนาง รวมทั้งโครงการปรับปรุงระบบบำบัดน้ำเสียคลองจาก ในพื้นที่ชายหาดอ่าวนาง ซึ่งมีการนำดินและหินขนาดใหญ่ถมบริเวณริมหาดอ่าวนาง ส่งผลให้ระบบนิเวศ และสภาพแวดล้อมเสียหาย ณ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา-หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ สรุปสาระสำคัญ ได้ดังนี้

จังหวัดกระบี่มีระบบกลุ่มหาด ๓ ระบบ ประกอบด้วย ๑ ระบบกลุ่มหาดหลัก ๔ ระบบกลุ่มหาด และ ๔๙ ระบบหาด โดยมีความยาวชายฝั่งประมาณ ๒๐๓ กิโลเมตร เป็นพื้นที่ที่ถูกกัดเซาะ ระยะทางประมาณ ๑.๒ กิโลเมตร เป็นพื้นที่ที่ไม่ประสบปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง ระยะทางประมาณ ๑๙๐ กิโลเมตร และเป็นพื้นที่ที่มีโครงสร้างชายฝั่งแล้ว ระยะทางประมาณ ๑๒ กิโลเมตร สำหรับพื้นที่ที่ประสบปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง ได้แก่ ระบบหาดอ่าวท่าเลนและระบบหาดปากน้ำกระบี่ ซึ่งเป็นพื้นที่เกษตรกรรมปานกลาง แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาคัดเซาะชายฝั่งที่เหมาะสม คือ การฟื้นฟูเสถียรภาพชายฝั่ง สำหรับระบบหาดนพรัตน์ธาราและระบบหาดอ่าวนาง ปัจจุบันไม่มีพื้นที่ที่ถูกกัดเซาะชายฝั่ง เนื่องจากได้มีการดำเนินการก่อสร้างโครงสร้างชายฝั่งแล้ว อย่างไรก็ตาม ทั้ง ๒ ระบบหาด มีศักยภาพเป็นพื้นที่ท่องเที่ยวสูง แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาคัดเซาะชายฝั่งที่เหมาะสมจึงควรเป็นการปรับสมดุลชายฝั่ง โดยธรรมชาติและการฟื้นฟูเสถียรภาพธรรมชาติ

ในประเด็นเรื่องร้องเรียนกรณีโครงการพัฒนาคลองจาก เพื่อแก้ไขปัญหาน้ำเสียและปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณแหล่งท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา-หมู่เกาะพีพี เกิดจากองค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง ได้ทำการถมดินและหินเข้ามาในพื้นที่ของอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา-หมู่เกาะพีพี โดยไม่ได้ขออนุญาตต่อกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช อันมีลักษณะเป็นเขื่อนกั้นทรายและคลื่นที่มีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันมิให้คลื่นพัดทรายปิดปากคลองอันจะส่งผลให้น้ำบำบัดที่ไหลจากด้านบนไม่อาจไหลออกทะเลได้ จึงทำให้เกิดการเน่าเสีย ทั้งนี้ ในปัจจุบันคณะกรรมการอุทยานแห่งชาติ ได้สั่งให้ยุติการก่อสร้างในส่วนที่ล่งล้ำเข้ามาในเขตอุทยานแห่งชาติฯ และได้สั่งให้ทำการรื้อถอน พร้อมทั้งขนย้ายวัสดุต่าง ๆ ออกจากพื้นที่อุทยานแห่งชาติฯ เรียบร้อยแล้ว แต่มิได้ห้ามการดำเนินการ อย่างไรก็ตาม ต้องมีการขออนุญาตต่อกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และต้องมีการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) เนื่องจากการก่อสร้างรูก้ำเข้าไปในทะเลซึ่งเป็นบริเวณที่มีหญ้าทะเลและปะการังที่สมบูรณ์



ตรวจสอบพื้นที่หาดนพรัตน์ธาราและอ่าวนาง รวมทั้งโครงการปรับปรุงระบบบำบัดน้ำเสียคลองจาก  
ในพื้นที่ชายหาดอ่าวนาง ณ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา-หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่

เมื่อวันจันทร์ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๓ เวลา ๐๙.๐๐ นาฬิกา คณะกรรมการร่วมกับ คณะอนุกรรมการได้รับฟังบรรยายสรุปเกี่ยวกับสถานการณ์การกัดเซาะชายฝั่งในพื้นที่ ตลอดจนติดตาม การให้ความช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากการกัดเซาะชายฝั่งทะเลในพื้นที่หาดบางเนียง จังหวัดพังงา สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

ตามที่ คณะกรรมการร่วมกับคณะอนุกรรมการได้เดินทางไปศึกษาดูงานระหว่าง วันที่ ๒๘-๓๐ กันยายน ๒๕๖๓ ณ จังหวัดพังงาและจังหวัดภูเก็ต โดยได้รับเรื่องร้องเรียนของประชาชนเกี่ยวกับ ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งและปัญหาการเดินทาง บริเวณชายหาดบางเนียง อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา นั้น คณะกรรมการได้มีหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งในการสนับสนุน งบประมาณขนาดใหญ่เป็นแนวกั้นคลื่นเพื่อชะลอความแรงของคลื่น พร้อมทั้งขอความอนุเคราะห์ไปยัง กรมเจ้าท่าให้อำนวยความสะดวกประชาชนที่ประสงค์จะแก้ไขปัญหาในเบื้องต้นด้วยทุนทรัพย์ของตนเอง รวมทั้งให้ดำเนินการย้ายซากเรือประมงที่ประสบภัยสึนามิ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งพัดจมอยู่ในคลองบางเนียง ออกไป บัดนี้ กรมเจ้าท่า ได้ดำเนินการให้เจ้าของเรือทำการรื้อ ขน ทำลายซากเรือเรียบร้อยแล้ว โดยได้มีการอนุญาต ให้ผู้ประกอบการในพื้นที่สามารถดำเนินการจัดการป้องกันทรัพย์สินของตนเองไม่ให้ถูกน้ำทะเลกัดเซาะ ในเบื้องต้นได้ สำหรับการสนับสนุนงบประมาณของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ถึงแม้ว่าจะไม่สามารถ นำมาใช้ป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งในครั้งนี้ได้ทัน เนื่องจากผ่านช่วงมรสุมไปแล้ว คณะกรรมการร่วมกับ คณะอนุกรรมการจึงได้มอบงบประมาณ GEO Bag ให้แก่สำนักงานทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งที่ ๖ เป็นผู้ดูแลรักษาและมีอำนาจบริหารจัดการเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนและผู้ประกอบการ ในพื้นที่ต่อไป



ตรวจสอบสภาพพื้นที่การเสริมทรายชายหาด เพื่อป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเล พร้อมทั้งมอบถุงทรายโยสึเคราะห์ GEO Bag บริเวณหาดบางเนียง อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา

**ครั้งที่ ๕** เมื่อวันอังคารที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๔ เวลา ๑๓.๐๐ นาฬิกา คณะกรรมการวิชาการ ร่วมกับคณะอนุกรรมการได้รับฟังบรรยายสรุปเกี่ยวกับระบบนิเวศป่าชายเลนในพื้นที่สงวนชีวมณฑล และแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเลด้วยวิธีการปลูกป่าชายเลน ณ ห้องประชุม ศูนย์วิจัยทรัพยากรป่าชายเลนที่ ๓ (ระนอง) สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

จังหวัดระนอง ประกอบด้วย พื้นที่ป่าร้อยละ ๘๖ ของพื้นที่จังหวัด โดยเป็นป่าชายเลนประมาณ ๑๗๐,๐๐๐ ไร่ ซึ่งป่าชายเลนจังหวัดระนองได้รับการขึ้นทะเบียนจากองค์การศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรม แห่งสหประชาชาติ (UNESCO) ให้เป็นพื้นที่สงวนชีวมณฑลระนอง กล่าวคือ เป็นพื้นที่ระบบนิเวศบนบก ชายฝั่งทะเล หรือทะเลที่ได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติภายใต้โครงการมนุษย์และชีวมณฑลขององค์การยูเนสโก ซึ่งสาเหตุที่ทำให้ป่าชายเลนจังหวัดระนองมีความอุดมสมบูรณ์ คือ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมที่มีฤดูฝนยาวนาน ทำให้ต้นไม้สามารถเจริญเติบโตได้ดี โดยพันธุ์ไม้ที่พบบริเวณป่าชายเลนระนองมีทั้งหมด ๖๓ ชนิด สำหรับประโยชน์ของป่าชายเลนสามารถลดความรุนแรงของคลื่นที่จะกระทบชายฝั่งได้ และช่วยป้องกันปัญหา การกัดเซาะชายฝั่งในพื้นที่ ซึ่งความหนาแน่นของป่าชายเลนที่เหมาะสมแก่การป้องกันคลื่นลมแรง คือ ประมาณ ๑๕๐-๒๐๐ เมตร จากชายฝั่ง การฟื้นฟูป่าชายเลนจะต้องคำนึงถึงปัจจัยหลัก ๖ ประการ ได้แก่ ๑) การคัดเลือกชนิดพันธุ์ไม้ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่จากบริเวณริมทะเลจนถึงแผ่นดิน ซึ่งพันธุ์ไม้ที่เหมาะสม ได้แก่ โกงกางใบใหญ่ โกงกางใบเล็ก โปรง และถั่ว ๒) การเตรียมพื้นที่ให้มีความเหมาะสมแก่การปลูก คือ ต้องเป็น บริเวณที่เกิดการทับถมของตะกอน โดยควรหลีกเลี่ยงบริเวณที่กำลังประสบปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง เนื่องจาก คลื่นลมแรง ๓) การเพาะชำกล้าไม้ก่อนนำไปปลูก ๔) การกำหนดระยะการปลูก ซึ่งจากการศึกษาวิจัย พบว่า ระยะ ๑.๕ เมตร เป็นระยะที่ต้นไม้สามารถเจริญเติบโตได้ดีที่สุด ๕) เทคนิคการปลูกให้ต้นกล้าอยู่รอด คือ ต้องเริ่ม จากปลูกบริเวณแผ่นดินออกไปยังริมทะเล และ ๖) การดูแลรักษาภายหลังการปลูกด้วยการปฏิบัติทางวนวัฒน สำหรับปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งในจังหวัดระนองส่วนมากจะเกิดในพื้นที่ของอุทยานแห่งชาติ โดยบางพื้นที่ มีประชาชนอาศัยอยู่ รวมทั้งมีสิ่งสาธารณูปโภค ทำให้ไม่อาจปล่อยให้เกิดการกลับคืนสู่สมดุลตามธรรมชาติได้ โดยแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งในพื้นที่อนุรักษ์จะต้องใช้มาตรการสีเขียว ซึ่งเป็นโครงสร้างอ่อน เพื่อมิให้เกิดผลกระทบต่อระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม โดยรูปแบบที่ดีที่สุด คือ การปักไม้ ตักตะกอนควบคู่กับการปลูกป่าชายเลนในพื้นที่ที่มีศักยภาพ นอกจากนี้ ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งบริเวณแม่น้ำ กระบุรีอาจมีผลกระทบต่อแนวเขตดินแดนระหว่างประเทศไทย-พม่าในอนาคต ปัจจุบันได้มีการตั้งคณะกรรมการ บูรณาการเพื่อแก้ไขเรื่องดังกล่าว และเตรียมพร้อมยกระดับเป็นปัญหาด้านความมั่นคงต่อไป เพื่อให้ปัญหา ได้รับการแก้ไขอย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น





ศึกษาดูงานป่าชายเลนและแหล่งอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม  
ตามเส้นทางศึกษาธรรมชาติ และตรวจสอบสภาพพื้นที่การกัดเซาะชายฝั่งทะเลทางน้ำ  
บริเวณป่าชายเลนและพื้นที่สงวนชีวมณฑลระนอง

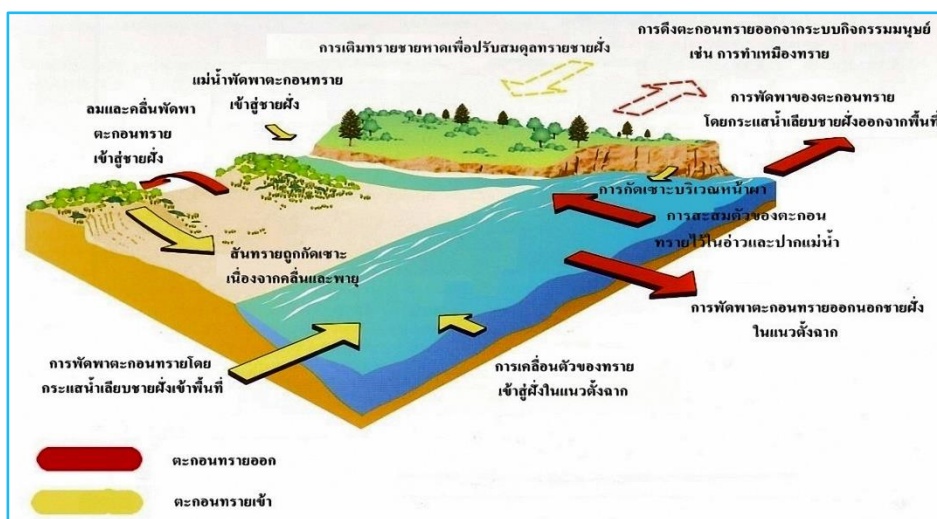
### ๓. ผลการพิจารณาศึกษา

คณะกรรมการได้จัดทำรายงานผลการพิจารณาศึกษาผลกระทบและแนวทางแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเลไทยอย่างยั่งยืน ซึ่งสรุปได้ดังนี้

#### ๓.๑ สถานการณ์การกัดเซาะชายฝั่งทะเลไทยที่เกิดจากธรรมชาติและการกระทำของมนุษย์

การกัดเซาะชายฝั่ง เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสมดุลตะกอนบริเวณชายฝั่งที่ถูกพัดพาออกไปจากตำแหน่งเดิม โดยกระบวนการทางธรรมชาติที่ทำให้เกิดการเคลื่อนที่ของตะกอนและก่อให้เกิดการกัดเซาะชายฝั่ง ได้แก่ คลื่น กระแสน้ำชายฝั่ง น้ำขึ้น น้ำลง รวมถึงลมมรสุมและพายุที่ทำให้ตัวกลางเหล่านี้มีความรุนแรงขึ้นมากกว่าปกติ

กระบวนการชายฝั่งตามธรรมชาติ ทราบจะมีแหล่งกำเนิดจากตะกอนทรายที่พัดพามาตามลำน้ำแล้วไหลออกสู่ทะเล ซึ่งจะตกทับถมบริเวณปากคลองและชายฝั่ง คลื่นจะเป็นตัวการพัดพาให้ตะกอนทรายเหล่านั้นเคลื่อนที่ไปตามแนวชายฝั่งและจัดเรียงตัวเป็นหาดทราย ซึ่งเสถียรภาพของชายฝั่งก็จะขึ้นอยู่กับสมดุลตะกอนระหว่างปริมาณของตะกอนที่ไหลเข้าบริเวณนั้นกับที่ไหลออกตามแนวชายฝั่ง และส่วนที่ถูกพัดพาเข้าหรือออกจากฝั่งโดยการกระทำของคลื่น ลม และกระแสน้ำในบริเวณนั้น ดังนั้น ชายฝั่งจึงอาจจะอยู่ในลักษณะถูกกัดเซาะ ทับถม หรือคงอยู่อย่างสมดุล โดยบริเวณใดที่ตะกอนถูกพัดพามาได้อย่างสม่ำเสมอจะส่งผลให้ชายฝั่งนั้นมีแนวคงเดิม ส่วนบริเวณชายฝั่งที่มีตะกอนถูกพัดมาได้เร็วและมากกว่าที่ถูกพัดพาไป ชายฝั่งบริเวณนั้นก็จะมีการงอกของแผ่นดินเพิ่มขึ้น แต่ถ้าในบริเวณนั้นมีตะกอนถูกพัดพามาน้อยกว่าที่ถูกพัดออกไปชายฝั่งจะเป็นไปในลักษณะกัดเซาะ ในอดีตที่การเปลี่ยนแปลงชายฝั่งทะเลของประเทศไทย จะเกิดขึ้นอย่างค่อยเป็นค่อยไปตามกระบวนการเปลี่ยนแปลงชายฝั่งตามธรรมชาติ และจะปรับสภาพชายฝั่งให้เข้าอยู่ในภาวะสมดุลตลอดเวลาหรือที่เรียกว่า สมดุลแบบพลวัต (Dynamic equilibrium) ตามรอบฤดูกาล ซึ่งเป็นความสมดุลบนความเคลื่อนไหวตามธรรมชาติ



ภาพที่ ๑ การเคลื่อนที่ของตะกอนชายฝั่ง โดยกระบวนการชายฝั่ง

แต่อย่างไรก็ตาม ในช่วง ๓๐ ปี ที่ผ่านมา จะเห็นได้ว่าชายฝั่งทะเลของประเทศไทยมีแนวโน้มที่จะเกิดการกัดเซาะชายฝั่งที่รุนแรงเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เนื่องจากการสูญเสียสมดุลตะกอนบริเวณชายฝั่ง ทั้งนี้ สาเหตุหลักที่ทำให้ปริมาณตะกอนชายฝั่งมีแนวโน้มลดลง คือ กิจกรรมของมนุษย์ที่ไปรบกวนสมดุลของตะกอนชายฝั่ง ได้แก่ การก่อสร้างเขื่อนหรืออ่างเก็บน้ำ ซึ่งจะขัดขวางการไหลของตะกอนจากแม่น้ำลงสู่ชายฝั่ง การลดลงของป่าชายเลน ซึ่งเป็นแหล่งกักเก็บตะกอนและปรากฏการณ์ชายฝั่งธรรมชาติถูกบุกรุกทำลายเพื่อใช้ประโยชน์

เป็นที่อยู่อาศัย พื้นที่เกษตรกรรมหรือเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การทำลายป่าชายเลนยังส่งผลให้บริเวณชายฝั่งเปราะบางลงและพังทลายได้ง่ายขึ้น โดยเฉพาะบริเวณคันป่อเลี้ยงกุ้ง ซึ่งเมื่อเกิดการพังทลายจะทำให้เกิดการกัดเซาะเข้ามาในแนวชายฝั่งตามความยาวของบ่ออย่างรุนแรง นอกจากนี้ การก่อสร้างสิ่งก่อสร้างหรืออาคารบ้านเรือนรุกล้ำแนวชายฝั่ง การใช้ประโยชน์ที่ดินตามแนวชายฝั่งผิดประเภท การสร้างโครงสร้างยื่นออกจากฝั่งไปขวางการเคลื่อนที่ของตะกอนชายฝั่ง เช่น ท่าเทียบเรือ เขื่อนกันทรายและคลื่นปากร่องน้ำไปกีดขวางการเคลื่อนที่ของตะกอนตามแนวชายฝั่ง ทำให้ชายฝั่งด้านหนึ่งเกิดการทับถมของตะกอนทรายและชายฝั่งด้านท้ายน้ำขาดตะกอนจนเกิดปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง เป็นต้น การสร้างถนนเลียบชายฝั่งทะเลบนเนินทรายซึ่งเป็นแหล่งตะกอนตามธรรมชาติที่สำคัญ ทำให้ชายฝั่งขาดแหล่งตะกอนที่จะไปเติม จึงส่งผลให้เกิดการกัดเซาะชายฝั่งตามมา



ภาพที่ ๒ การสร้างเขื่อนส่งผลให้ชายฝั่งขาดตะกอนจากแม่น้ำหลักมาเติม



ภาพที่ ๓ การบุกรุกทำลายป่าชายเลนซึ่งเป็นแหล่งกักเก็บตะกอน

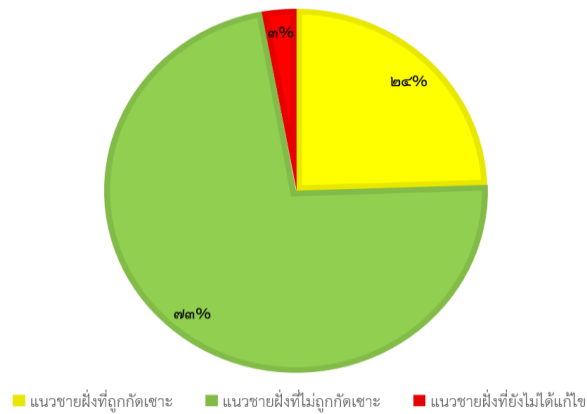


ภาพที่ ๔ การสร้างถนนเลียบชายฝั่ง



ภาพที่ ๕ การสร้างสิ่งก่อสร้างยื่นออกจากชายฝั่ง

จากสถานภาพการกัดเซาะชายฝั่งในอดีต ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๘-๒๕๕๗ แนวชายฝั่งทะเลของประเทศไทยเกิดปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง รวมระยะทางประมาณ ๘๓๐ กิโลเมตร หรือคิดเป็นร้อยละ ๒๖ ของชายฝั่งทะเลไทยทั้งหมด โดยเป็นแนวชายฝั่งทะเลด้านอ่าวไทยที่ถูกกัดเซาะ ระยะทาง ๗๓๐ กิโลเมตร และแนวชายฝั่งอันดามันที่ถูกกัดเซาะ ระยะทาง ๑๐๐ กิโลเมตร ในปัจจุบันจากการศึกษาสถานภาพชายฝั่งของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง เมื่อ พ.ศ. ๒๕๖๒ พบว่า แนวชายฝั่งทะเลประเทศไทยมีสถานภาพดังนี้ จากแนวชายฝั่งทะเลประเทศไทย ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ชายฝั่งทะเล ๒๓ จังหวัด ระยะทางทั้งสิ้น ๓,๑๕๑.๑๓ กิโลเมตร มีแนวชายฝั่งที่ถูกกัดเซาะ ๗๙๔.๓๗ กิโลเมตร โดยในจำนวนนี้เป็นแนวชายฝั่งที่มีการแก้ไขปัญหาแล้ว ๗๐๒.๖๘ กิโลเมตร ยังไม่มีการดำเนินการแก้ไขปัญหา ๙๑.๖๙ กิโลเมตร และที่เหลือเป็นแนวชายฝั่งที่ไม่ถูกการกัดเซาะ ๒,๓๕๖.๗๖ กิโลเมตร



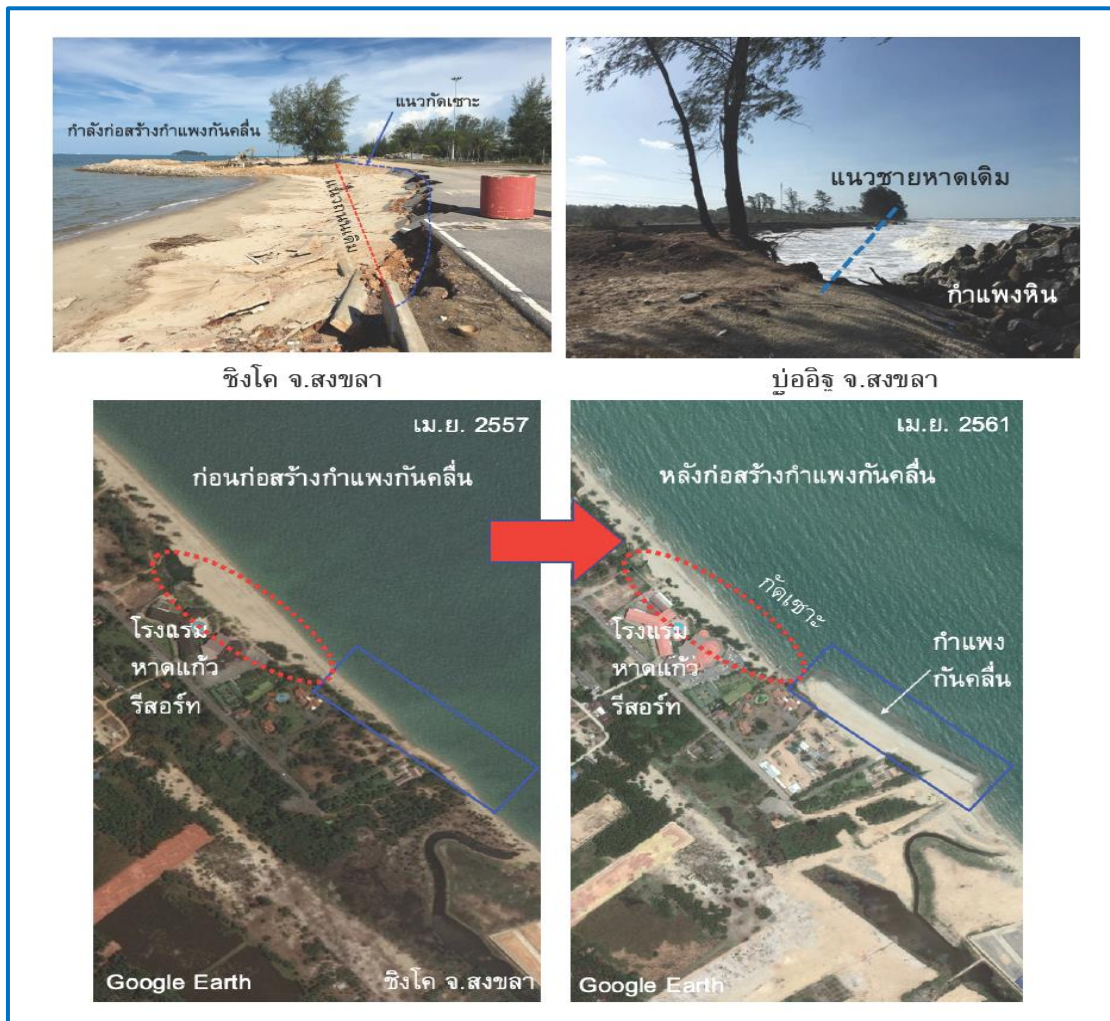
ภาพที่ ๖ กราฟแสดงสถานภาพชายฝั่งทะเลประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๒



ภาพที่ ๗ การเปลี่ยนแปลงชายฝั่งตามฤดูกาล

จากกระบวนการดำเนินกิจกรรมบริเวณชายฝั่งของมนุษย์ตลอดแนวชายฝั่งของประเทศไทย ด้วยการก่อสร้างโครงสร้างรูปแบบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นในลักษณะเลียบบแนวชายฝั่ง รุกล้ำแนวชายฝั่ง หรือยื่นออกจากชายฝั่ง ล้วนเป็นตัวการสำคัญที่ไปชะลอหรือกีดขวางกระบวนการเคลื่อนที่ของตะกอนชายฝั่งตามธรรมชาติ ส่งผลให้แนวชายฝั่งในบางพื้นที่สูญเสียการปรับสมดุลชายฝั่งตามธรรมชาติไปอย่างถาวร อันจะเห็นได้จากกรณีที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ซึ่งถึงแม้ว่าจากรายงานสถานภาพชายฝั่งจะพบว่า ในปัจจุบันพื้นที่ที่ประสบปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งมีแนวโน้มลดลง แต่บางพื้นที่พบปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งเพิ่มมากขึ้น อันเนื่องมาจากโครงสร้างทางวิศวกรรมที่สร้างขึ้นตามแนวชายฝั่ง เนื่องจากโครงสร้างที่สร้างขึ้นเหล่านี้เป็นตัวการที่ทำให้หาดทรายและชายฝั่งพังทลายอย่างรุนแรง จากการเป็นสิ่งแปลกปลอมที่แทรกแซงธรรมชาติของการเคลื่อนที่ของตะกอนทรายชายฝั่ง ทำให้ทรายเหล่านั้นไม่สามารถเคลื่อนที่ไปด้านท้ายน้ำได้นอกจากนี้ ยังเปลี่ยนทิศทางของคลื่นทำให้หาดทรายถูกกัดเซาะเป็นรูปโค้งเว้าเสียสมดุลตามธรรมชาติที่สร้างมาอย่างยาวนาน

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าจากการก่อสร้างโครงสร้างต่าง ๆ ที่ไปขัดขวางกระแสน้ำเลียบบชายฝั่งและการเคลื่อนที่ของตะกอนทรายตามธรรมชาติ จนทำให้เกิดการสะสมตัวของตะกอนติดกับโครงสร้างในด้านต้นน้ำ และเกิดปัญหาการกัดเซาะด้านท้ายน้ำเนื่องจากขาดตะกอน เช่น ท่าเทียบเรือ เขื่อนกันทรายและคลื่นปากร่องน้ำ ตลอดจนการสร้างโครงสร้างป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งในลักษณะต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นกำแพงป้องกันคลื่นริมชายหาด เขื่อนหินทิ้ง ก่อ่งกระชุนหิน กำแพงป้องกันคลื่นริมชายหาด หรือแม้กระทั่งกระสอบบรรจุทราย รวมถึงโครงสร้างนอกชายฝั่งประเภทเขื่อนกันคลื่นนอกฝั่ง ที่มีการสะสมตัวของทรายเป็นสันดอนเชื่อมเขื่อนยื่นออกไปขวางกั้นทราย รวมทั้งการสร้างรอดักทราย เพื่อเสริมความกว้างของหาดที่ถูกกัดเซาะต่างก็เป็นตัวเร่งให้เกิดการกัดเซาะที่ต่อเนื่องและลุกลามต่อไป เป็นต้น จากการเลี้ยวเบนของคลื่นและกระแสน้ำที่วกมากัดเซาะพื้นที่ที่เป็นจุดสิ้นสุดของโครงสร้างเหล่านั้น ส่งผลให้การดำเนินการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งที่จุดหนึ่งส่งผลกระทบต่อพื้นที่ข้างเคียง บริเวณแนวชายฝั่งจึงถูกรบกวนจนไม่สามารถปรับตัวเข้าสู่สมดุลตามธรรมชาติได้ จนชายฝั่งเกิดการสูญเสียและเปลี่ยนแปลงไปอย่างถาวร



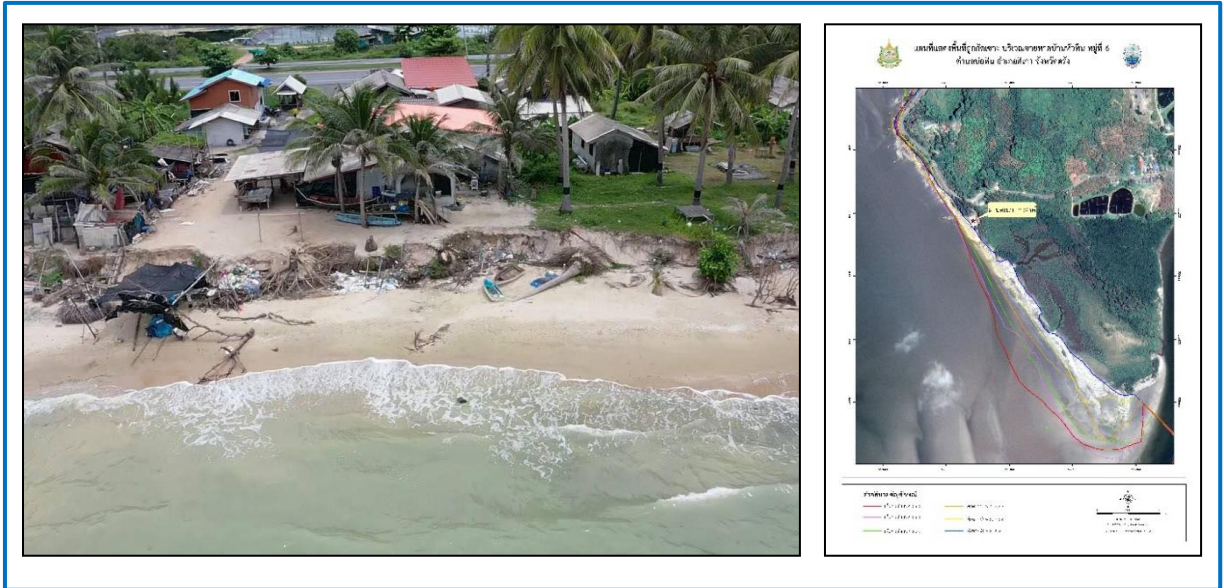
ภาพที่ ๘ การกัดเซาะต่อเนื่องที่จุดสิ้นสุดโครงสร้าง

### ๓.๒ ผลกระทบของการกัดเซาะชายฝั่งทะเลไทย

#### (๑) ผลกระทบด้านกายภาพ

(๑.๑) การเปลี่ยนแปลงเส้นชายฝั่ง การกัดเซาะชายฝั่งส่งผลให้ชายหาดแคบลงหรือหายไป ส่งผลให้เส้นชายฝั่งมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม

(๑.๒) การสูญเสียที่ดิน การกัดเซาะชายฝั่งส่งผลให้เกิดการสูญเสียที่ดินริมชายฝั่ง ซึ่งเป็นพื้นที่ใช้ประโยชน์ในการสร้างที่อยู่อาศัย เป็นพื้นที่ประกอบอาชีพ เป็นแหล่งวัฒนธรรม รวมทั้งเป็นแหล่งอนุบาลและแหล่งหลบภัยของสัตว์น้ำ ดังนั้น เมื่อเกิดการสูญเสียแผ่นดินย่อมส่งผลกระทบต่อการใช้ประโยชน์ข้างต้น



ภาพที่ ๙ ภาพผลกระทบด้านกายภาพ

**(๒) ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ**

(๒.๑) การท่องเที่ยว พื้นที่ชายฝั่งทะเลโดยเฉพาะพื้นที่ที่เป็นหาดทรายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญและสร้างรายได้ให้กับชุมชน ท้องถิ่น และประเทศเป็นจำนวนมาก เมื่อเกิดการกัดเซาะชายฝั่งส่งผลให้พื้นที่ดังกล่าวเปลี่ยนสภาพ เกิดความเสื่อมโทรม สูญเสียทัศนียภาพที่สวยงามด้านการท่องเที่ยวและส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจด้านการท่องเที่ยวทั้งในระดับท้องถิ่นจนถึงระดับประเทศ

(๒.๒) สาธารณูปโภค ระบบสาธารณูปโภคนับเป็นพื้นฐานของระบบเศรษฐกิจ เช่น ระบบไฟฟ้า ถนน เป็นต้น สิ่งเหล่านี้เป็นตัวสนับสนุนการเข้าถึงซึ่งการท่องเที่ยวและความสะดวกในการประกอบอาชีพของชุมชน และท้องถิ่น เมื่อเกิดการกัดเซาะชายฝั่งส่งผลให้สาธารณูปโภคบริเวณชายฝั่งในบางพื้นที่ถูกทำลายและก่อให้เกิดผลกระทบทางเศรษฐกิจ เพราะหากขาดระบบสาธารณูปโภคเศรษฐกิจก็ไม่อาจเติบโตได้

(๒.๓) การประกอบอาชีพ พื้นที่ชายฝั่งทะเลเป็นที่อยู่อาศัยและที่ประกอบอาชีพของชุมชนบริเวณชายฝั่งทะเล ทั้งด้านการท่องเที่ยวบริเวณชายหาด การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ รวมถึงการค้าขายบริเวณชายหาด ดังนั้น เมื่อเกิดการกัดเซาะชายฝั่ง ย่อมส่งผลกระทบต่ออาชีพและระบบเศรษฐกิจในพื้นที่



ภาพที่ ๑๐ ภาพผลกระทบด้านเศรษฐกิจ

### (๓) ผลกระทบด้านสังคม

(๓.๑) การสูญเสียบ้านเรือน บริเวณชายฝั่งเป็นแหล่งตั้งถิ่นฐานของชุมชนริมชายฝั่ง เมื่อเกิดการกัดเซาะชายฝั่งจึงส่งผลกระทบต่อบ้านเรือน จิตใจ และความหวังกังวลต่อทรัพย์สินของชุมชนริมชายฝั่ง บางครอบครัวต้องอพยพออกจากถิ่นฐานไปยังถิ่นอื่นที่มีความปลอดภัยมากกว่าและมีความเสี่ยงน้อยกว่าเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาดังกล่าว

(๓.๒) การสูญเสียวิถีชุมชนดั้งเดิม การกัดเซาะชายฝั่งก่อให้เกิดการอพยพย้ายถิ่นฐานของชุมชนท้องถิ่นเดิม ส่งผลให้เกิดการสูญเสียวิถีชุมชนดั้งเดิมที่เคยมีในบริเวณถิ่นฐานเดิม ตลอดจนการสูญหายของประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น

(๓.๓) การสูญเสียสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ พื้นที่ริมชายฝั่งในบางพื้นที่เป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ และเป็นศูนย์รวมจิตใจของชุมชน แต่เมื่อเกิดการกัดเซาะชายฝั่งอาจส่งผลให้พื้นที่ดังกล่าวเสียหายหรือสูญหายได้



ภาพที่ ๑๑ ภาพผลกระทบด้านสังคม

### (๔) ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม

(๔.๑) ระบบนิเวศถูกทำลาย การกัดเซาะชายฝั่งส่งผลโดยตรงต่อระบบนิเวศชายฝั่ง ทำให้ป่าชายเลนและชายหาดหายไป ซึ่งส่งผลกระทบต่อความสมบูรณ์ของสัตว์น้ำในทะเล

(๔.๒) การให้บริการของระบบนิเวศหายไป เช่น เมื่อชายหาดหายไปส่งผลให้แหล่งที่อยู่อาศัยของจิ้งจันทะเลและแหล่งวางไข่เต่าหายไป ระบบนิเวศชายหาดไม่สามารถให้บริการในการเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยหรือแหล่งวางไข่ของเต่าได้ดั้งเดิม เป็นต้น

(๔.๓) ตัดความเชื่อมโยงระหว่างทะเลกับชายฝั่ง ชายฝั่งเป็นรอยต่อระหว่างแผ่นดินกับทะเล เป็นแหล่งสะสมตะกอนเลนซึ่งเป็นอาหารของสัตว์น้ำ โดยเฉพาะบริเวณป่าชายเลนริมชายฝั่ง ซึ่งนอกจากเป็นแหล่งอาหารของสัตว์น้ำยังเป็นแหล่งวางไข่ แหล่งที่อยู่อาศัย แหล่งกำเนิด และแหล่งอนุบาลสัตว์น้ำวัยอ่อน ก่อให้เกิดความหลากหลายทางชีวภาพบริเวณพื้นที่ชายฝั่ง แต่เมื่อเกิดการกัดเซาะชายฝั่งตัดขาดความเชื่อมโยงระหว่างฝั่งกับทะเล ย่อมส่งผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพในบริเวณดังกล่าวด้วย



ภาพที่ ๑๒ ภาพผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม

### ๓.๓ แนวทางการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเลไทยของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

#### ๓.๓.๑ หน่วยงานปฏิบัติ

##### ๓.๓.๑.๑ กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

##### ภารกิจ ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกัดเซาะชายฝั่งทะเล

๑) กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๓ ดังนี้

(๑) เสนอให้มีการปรับปรุง แก้ไขเพิ่มเติมกฎ ระเบียบ และมาตรการ เกี่ยวกับการอนุรักษ์ การฟื้นฟู การจัดการและใช้ประโยชน์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และการป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งอย่างยั่งยืน

(๒) กำกับดูแล ประเมิน และติดตามตรวจสอบการอนุรักษ์ การฟื้นฟู การจัดการและใช้ประโยชน์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และการป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งให้เป็นไปตามกฎระเบียบ และมาตรการที่เกี่ยวข้อง

(๓) เสนอความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณากำหนดพื้นที่ป่าชายเลนอนุรักษ์ พื้นที่คุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งและพื้นที่ที่จะใช้มาตรการในการป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งเพื่อประโยชน์ในการสงวน อนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ตลอดจนแก้ไขปัญหา

๒) มติคณะรัฐมนตรีวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๑

กำหนดให้กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งดำเนินการ เรื่อง โครงการป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเล การสร้างองค์ความรู้ โดยดำเนินการแบบมีส่วนร่วมของภาคประชาชน

๓) มติคณะรัฐมนตรีวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๒

กำหนดให้กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง จัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันการกัดเซาะเชิงบูรณาการระยะ ๕ ปี จัดทำแผนงานโครงการศึกษาจัดทำ แผนหลักและออกแบบเบื้องต้น และศึกษาวิจัยเพื่อให้ได้รูปแบบและวิธีการป้องกัน รักษา และฟื้นฟูป่าชายเลน ป่าชายหาดที่เสื่อมโทรม จากการกัดเซาะชายฝั่ง

๔) มติคณะรัฐมนตรีวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๓

กำหนดให้กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง เป็นหน่วยงานรับผิดชอบ ประสานการดำเนินงานให้เป็นไปตามกรอบแผนบูรณาการงบประมาณการจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหา การกัดเซาะชายฝั่งในพื้นที่จังหวัดชายฝั่งทะเล ๒๓ จังหวัด ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๕๙

๕) พระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. ๒๕๕๘

มาตรา ๑๗ ในกรณีที่ปรากฏว่า บุคคลใดก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง ต่อทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจสั่งให้บุคคลนั้นระงับการกระทำ หรือกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งนั้นเป็นการชั่วคราวตามความเหมาะสม

มาตรา ๒๑ เพื่อป้องกันปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง และป้องกันความเสียหาย ต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมีอำนาจออกกฎกระทรวง เพื่อกำหนดเขตพื้นที่ที่จะใช้มาตรการในการป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง การออกกฎกระทรวงตามวรรคหนึ่ง ต้องมีแผนที่แสดงแนวเขตแนบท้ายกฎกระทรวงและต้องกำหนดมาตรการ ดังต่อไปนี้

(๑) ห้ามดำเนินกิจกรรมหรือกระทำกรใด ๆ ที่อาจส่งผลหรือก่อให้เกิดปัญหา ในการกัดเซาะชายฝั่งเพิ่มขึ้น

(๒) กำหนดหลักเกณฑ์ในการดำเนินการกับสิ่งก่อสร้างหรือกิจกรรม ที่ได้ดำเนินการภายในเขตพื้นที่ที่กำหนดก่อนที่จะมีการออกกฎกระทรวง โดยจะกำหนดให้สามารถดำเนินการ ต่อไปได้ หรือให้ระงับการดำเนินกิจกรรม หรือรื้อถอนสิ่งก่อสร้างที่ส่งผลกระทบต่อ การป้องกันการกัดเซาะ ชายฝั่งโดยได้รับค่าชดเชยตามความเหมาะสม

(๓) กำหนดหลักเกณฑ์ในการใช้ประโยชน์ในที่ดินที่อยู่ภายในแนวเขตพื้นที่ ที่ประกาศกำหนด

(๔) กำหนดมาตรการอื่นใดตามที่เห็นสมควรเพื่อป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง

### แนวทางการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง

๑) การจัดแบ่งระบบกลุ่มหาดประเทศไทย

ซึ่งผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการนโยบายและแผนการบริหารจัดการ ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งแห่งชาติ และจัดทำเป็นประกาศกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

(๑) ระบบกลุ่มหาดหลัก (Major littoral cell) ๘ กลุ่มหาดหลัก เพื่อนำไปใช้ สำหรับวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ระดับภูมิภาค

(๒) ระบบกลุ่มหาด (Littoral cell) ๔๔ กลุ่มหาด เพื่อนำไปใช้ในการพิจารณา จัดทำแผนแม่บทการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง

(๓) ระบบหาด (Beach cell) ๓๑๘ ระบบหาด เพื่อนำไปใช้ในการพิจารณาจัดทำแผนงาน/โครงการ และแผนงบประมาณ ป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง รวมถึงเพื่อศึกษาตรวจสอบ และประเมินผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งระดับหน่วยย่อย

๒) จัดทำแนวทางการจัดทำแผนงาน/โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง

โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๑  
แนวทางการจัดทำแผนงาน/โครงการฯ เป็นเอกสารวิชาการสนับสนุนหน่วยงานต่าง ๆ ในด้านข้อมูลที่จำเป็นและวิธีการหรือขั้นตอนการวิเคราะห์ทางเลือกในการแก้ไขปัญหาที่เป็นระบบและเป็นไปในทิศทางเดียวกันในการจัดทำแผนงาน/โครงการต่าง ๆ โดยจำแนกออกได้เป็น ๓ มาตรการ ดังนี้

(๑) มาตรการสีขาว (White measure) หมายถึง การดำเนินงานเพื่อลดผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนที่อาจเกิดขึ้นจากการกัดเซาะชายฝั่ง ได้แก่ การกำหนดพื้นที่ถอยร่น

(๒) มาตรการสีเขียว (Green measures) หมายถึง การดำเนินงานเพื่อรักษาเสถียรภาพชายฝั่ง โดยไม่ก่อให้เกิดผลกระทบกับพื้นที่ข้างเคียง โดยเหมาะกับบริเวณที่มีชายฝั่งทะเลแบบปิด คลื่นขนาดเล็ก ชายฝั่งมีความลาดชันต่ำ ได้แก่ การปลูกป่า (ป่าชายเลน/ป่าชายหาด) การฟื้นฟูชายหาด (การถ่ายเททราย/การเติมทราย การปักเสาดักตะกอนเพื่อปลูกป่าชายเลน (ปักไม้ไผ่/เสาคอนกรีตหรือวัสดุอื่น ๆ)

(๓) มาตรการสีเทา (Gray measures) หมายถึง การดำเนินงานเพื่อรักษาเสถียรภาพชายฝั่ง โดยใช้โครงสร้างทางวิศวกรรม โดยเหมาะกับบริเวณชายฝั่งทะเลเปิด คลื่นขนาดใหญ่ ชายฝั่งมีความลาดชันสูง ได้แก่ เชื้อกันคลื่นนอกชายฝั่ง รอดักทราย เชื้อกันป้องกันคลื่นริมทะเล กำแพงป้องกันคลื่นริมชายหาด การรื้อถอนโครงสร้างหรือสิ่งก่อสร้างที่ขวางการเคลื่อนที่ของตะกอนชายฝั่ง

๓) จัดทำหลักเกณฑ์ประกอบการจัดทำแผนงาน/โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง

โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการนโยบายและแผนการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งแห่งชาติ และอยู่ระหว่างการเสนอเข้ารับพิจารณาจากคณะรัฐมนตรี

หลักเกณฑ์ประกอบการจัดทำแผนงาน/โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งเชิงพื้นที่ เนื่องจากกระบวนการชายฝั่งเป็นกระบวนการที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา อีกทั้งบริเวณชายฝั่งยังเป็นพื้นที่ที่มีความอ่อนไหวต่อการเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างมาก การกระทำใด ๆ ต่อชายฝั่งจึงอาจส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพชายฝั่งทั้งทางกายภาพและชีวภาพ ดังนั้น เพื่อลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อชายฝั่งจากการดำเนินการใด ๆ และเพื่อให้ชายฝั่งสามารถกลับสู่สมดุลได้อย่างยั่งยืน แนวทางและรูปแบบการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งจึงต้องมุ่งเน้นความสอดคล้องกับกระบวนการทางธรรมชาติเป็นหลัก โดยพัฒนาจากแนวทางการจัดทำแผนงาน/โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง สามารถจำแนกออกได้เป็น ๔ แนวทาง ดังนี้

(๑) การปรับสมดุลชายฝั่งโดยธรรมชาติ (Coastal equilibrium by natural processes) คือ การคงไว้ซึ่งสภาวะสมดุลพลวัต หรือกระบวนการชายฝั่งตามธรรมชาติ เพื่อปล่อยให้ชายฝั่งที่เกิดการกัดเซาะได้มีการปรับสมดุลและฟื้นคืนสภาพธรรมชาติด้วยตนเอง โดยการออกมาตรการรักษาความสมบูรณ์ของสภาพธรรมชาติชายฝั่งและกำหนดไม่ให้มีกิจกรรมของมนุษย์ที่จะเข้าไปเกี่ยวข้องหรือรบกวน

เสถียรภาพของชายฝั่ง เช่น การไม่ดำเนินการใด ๆ เพื่อปล่อยให้ชายฝั่งที่เกิดการกัดเซาะได้มีการปรับเข้าสู่สมดุลตามธรรมชาติ การกำหนดพื้นที่ถอยร่น เพื่อป้องกันผลกระทบจากการกัดเซาะชายฝั่งที่จะมีต่อมนุษย์ เศรษฐกิจและสังคม หรือการออกมาตรการคุ้มครองพื้นที่ชายฝั่ง เป็นต้น

(๒) การป้องกันปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง (Coastal erosion protection) คือ การดำเนินการกิจกรรมใด ๆ เพื่อป้องกันพื้นที่ชายฝั่งที่มีการกัดเซาะให้มีอัตราการกัดเซาะลดลง ทั้งการดำเนินการในรูปแบบสอดคลอง หรือเลียนแบบธรรมชาติ เช่น การฟื้นฟูชายหาด การปักเสาดักตะกอนเพื่อปลูกป่าชายเลน และการดำเนินการโดยใช้รูปแบบโครงสร้างทางวิศวกรรม เช่น เชือกกันคลื่นนอกชายฝั่ง รอดักทราย เชือกป้องกันคลื่นริมทะเลและกำแพงป้องกันคลื่นริมชายหาด เป็นต้น

(๓) การแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง (Coastal erosion solution) คือ การดำเนินการกิจกรรมใด ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งในบริเวณชายฝั่งที่ถูกกัดเซาะ ทั้งการใช้รูปแบบที่สอดคลองธรรมชาติ เลียนแบบธรรมชาติ หรือใช้โครงสร้างทางวิศวกรรม ตลอดจนการแก้ไขที่ต้นเหตุของปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง เช่น การรื้อถอนหรือปรับปรุงรูปแบบสิ่งก่อสร้างที่ขวางการเคลื่อนที่ของตะกอนชายฝั่ง การปลูกป่า และการถ่ายเททราย เป็นต้น

(๔) การฟื้นฟูเสถียรภาพชายฝั่ง (Coastal rehabilitation) คือ การดำเนินการใด ๆ เพื่อให้ชายฝั่งที่ถูกกัดเซาะไปแล้วฟื้นคืนสภาพเดิมตามธรรมชาติ และสามารถกลับมาให้บริการของระบบนิเวศ (Ecosystem service) ได้เหมือนธรรมชาติ เช่น การฟื้นฟูป่าชายเลน ป่าชายหาด เพื่อสร้างเสถียรภาพให้กับชายฝั่ง เป็นต้น

๔) ดำเนินการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง และฟื้นฟูระบบนิเวศชายฝั่ง ดังนี้

(๑) พื้นที่หาดโคลน โดยวิธี ปักไม้ไผ่ชะลอความรุนแรงของคลื่น

(๒) พื้นที่หาดทราย โดยวิธี ปักรั้วดักตะกอนทราย

๕) จัดทำรายการข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมสำหรับโครงการก่อสร้างกำแพงป้องกันคลื่นริมชายหาดและเชือกป้องกันคลื่นริมทะเล (Environmental Checklist)

ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการนโยบายและแผนการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งแห่งชาติแล้ว และขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

#### ข้อเสนอแนะ

๑) มีการบูรณาการงบประมาณเพื่อจัดทำโครงการ โดยใช้หลักเกณฑ์ประกอบการจัดทำแผนงาน/โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง

๒) การแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งควรแก้ไขให้ตรงกับลักษณะของปัญหา เช่น ปัญหาการกัดเซาะที่เกิดเพียงชั่วคราว ควรใช้วิธีการหรือเครื่องมือแบบชั่วคราวที่เหมาะสม เป็นต้น

๓) การแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งให้ตรงกับสาเหตุของปัญหา เช่น กรณีถนนพัง ควรแก้ไข ปรับปรุง ซ่อมแซมถนน เป็นต้น

๔) หน่วยงานที่แก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง ควรมีความเชี่ยวชาญ และมีองค์ความรู้ที่เหมาะสมกับเครื่องมือที่จะนำมาใช้ในการแก้ไข ปัญหา เช่น การแก้ไขปัญหาการกัดเซาะด้วยโครงสร้างทางวิศวกรรม (Hard Solution) ต้องเป็นหน่วยงานที่มีความรู้เรื่องวิศวกรรมชายฝั่ง และโครงสร้างอ่อน (Soft Solution) ต้องเป็นหน่วยงานที่มีความรู้เรื่องระบบนิเวศชายฝั่ง เป็นต้น

๕) ควรมีมาตรการลดผลกระทบสิ่งแวดล้อม เพื่อป้องกัน บรรเทา ลดผลกระทบที่จะตามมาจากเครื่องมือที่ใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง

### ๓.๓.๑.๒ กรมเจ้าท่า

ภารกิจ ข้อกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการกีดเซาะชายฝั่งทะเล การพิสูจน์กรรมสิทธิ์ในที่ดินซึ่งถูกน้ำทะเลกัดเซาะ และในท้องที่ริมชายทะเลซึ่งเกิดจากการก่อสร้าง โครงสร้างป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเล

๑) พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พุทธศักราช ๒๔๕๖

มาตรา ๑๑๗ ห้ามมิให้ผู้ใดปลูกสร้างอาคาร หรือสิ่งอื่นใดล่วงล้ำเข้าไป เหนือน้ำ ในน้ำและใต้น้ำของแม่น้ำ ลำคลอง บึง อ่างเก็บน้ำ ทะเลสาบ อันเป็นทางสัญจรของประชาชน หรือ ที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน หรือทะเลภายในน่านน้ำไทย หรือบนชายหาดของทะเลดังกล่าว เว้นแต่ จะได้รับอนุญาตจากเจ้าท่า

มาตรา ๑๒๐ ให้เจ้าท่ามีหน้าที่ดูแล รักษาและขุดลอกร่องน้ำ ทางเรือเดิน แม่น้ำ ลำคลอง ทะเลสาบและทะเลภายในน่านน้ำไทย

ห้ามมิให้ผู้ใดขุดลอก แกะไข หรือทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการเปลี่ยนแปลง ร่องน้ำ ทางเรือเดิน แม่น้ำ ลำคลอง ทะเลสาบ หรือทะเลภายในน่านน้ำไทย เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากเจ้าท่า ผู้ใดฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงห้าหมื่นบาทและให้เจ้าท่าสั่งให้หยุดกระทำการดังกล่าว

มาตรา ๑๒๐/๑ ให้กรรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวีมีอำนาจ ปกป้องเขตควบคุมทางน้ำตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

ผู้ใดยกย้าย ทำให้เสียหาย หรือทำลายหลักเขตควบคุมทางน้ำ ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๒) กฎกระทรวง การปกป้องหลักเขตควบคุมทางน้ำ พ.ศ. ๒๕๕๘

ข้อ ๖ การปกป้องหลักเขตควบคุมน้ำริมที่ดินที่ถูกน้ำกัดเซาะ ให้เจ้าหน้าที่ พิสูจน์สอบสวน แนวเขตที่ดินที่ถูกน้ำกัดเซาะก่อนว่า ที่ดินที่ถูกน้ำกัดเซาะยังคงเป็นที่ดินที่มีกรรมสิทธิ์ หรือสิทธิ ครอบครองอยู่โดยเจ้าของที่ดินได้ครอบครอง หรือแสดงสิทธิในการหวงกันอย่างต่อเนื่อง หากปรากฏว่า ยังคงมีการครอบครอง หรือแสดงสิทธิในการหวงกันอยู่ ให้เจ้าหน้าที่ปกป้องหลักเขตควบคุมทางน้ำตามแนวเขต ที่มีกรรมสิทธิ์ หรือสิทธิครอบครองนั้น

ในกรณีเจ้าของที่ดินที่ถูกน้ำกัดเซาะมิได้ครอบครอง หรือแสดงสิทธิ ในการหวงกันที่ดินดังกล่าว โดยปล่อยให้เป็นที่ดินที่ใช้เพื่อสาธารณประโยชน์ หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ร่วมกัน ให้เจ้าหน้าที่ปกป้องหลักเขตควบคุมทางน้ำตามแนวเขตที่ดินที่ถูกน้ำกัดเซาะ โดยพิจารณาสภาพขอบฝั่ง สภาพของตลิ่ง ที่ดินข้างเคียงและทางน้ำของแต่ละพื้นที่ประกอบด้วย

๓) ประกาศกรมเจ้าท่า ที่ ๒๑๖/๒๕๕๘ เรื่อง กำหนดตราสัญลักษณ์ ลักษณะ ขนาด และข้อความของหลักเขตควบคุมทางน้ำ

๔) ระเบียบกรมเจ้าท่า ว่าด้วยการพิสูจน์สอบสวนแนวเขตที่ดินที่ถูกน้ำกัดเซาะ พ.ศ. ๒๕๕๘

ข้อ ๓ การพิสูจน์สอบสวนแนวเขตที่ดินที่ถูกน้ำกัดเซาะ ให้เจ้าหน้าที่ พิสูจน์สอบสวนว่าที่ดินที่ถูกกัดเซาะยังคงเป็นที่ดินที่มีกรรมสิทธิ์ หรือสิทธิครอบครองอยู่ โดยเจ้าของที่ดิน ได้ครอบครองหรือแสดงสิทธิในการหวงกันอย่างต่อเนื่อง และให้พิจารณาจากเอกสารหลักฐานอย่างน้อย ต้องประกอบด้วย

(๑) หนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดินหรือหลักฐาน  
ที่ดินตามกฎหมายอื่น

(๒) ระวังที่ดินและภาพถ่ายทางอากาศ

(๓) หลักฐานการครอบครอง หรือแสดงสิทธิในการหวงกั้นอย่างต่อเนื่อง

(๔) หนังสือจากเจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง หรือองค์รปกครองส่วนท้องถิ่น  
ที่แสดงว่าเจ้าของที่ดินได้ครอบครอง หรือแสดงสิทธิในการหวงกั้นอย่างต่อเนื่อง

(๕) เอกสารหลักฐานอื่นที่เห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อการพิสูจน์สอบสวน  
และการปักหลักเขตควบคุมทางน้ำ

๕) ระเบียบกรมเจ้าท่า ว่าด้วยการพิสูจน์สอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับตำแหน่ง  
ของหลักเขตควบคุมทางน้ำ พ.ศ. ๒๕๕๘

๖) ระเบียบกรมเจ้าท่า ว่าด้วยการพิสูจน์สอบสวนแนวเขตทางน้ำริมที่ดิน  
ที่มีใช้ที่ดินของรัฐ ซึ่งไม่มีหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน หรือไม่มีหลักฐานทางที่ดิน  
ตามกฎหมายอื่น พ.ศ. ๒๕๕๘

๗) ระเบียบกรมเจ้าท่า ว่าด้วยการระวางชี้และลงชื่อรับรองแนวเขตที่ดิน  
พ.ศ. ๒๕๕๘

#### แนวทางการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งของหน่วยงาน

๑) การฟื้นฟูเสถียรภาพชายฝั่งโดยใช้รูปแบบการเสริมทรายชายหาด

๒) การป้องกันปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งโดยใช้รูปแบบเขื่อนกันคลื่น  
นอกชายฝั่ง โดยมีการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA)

๓) การแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งกรณีเร่งด่วนจะใช้รูปแบบของเขื่อนชนิดฝัง  
โดยดำเนินการเท่าที่จำเป็น และมีการป้องกันและลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม

#### ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

๑) การกระจายอำนาจอนุญาตในการก่อสร้างเขื่อนหรือกำแพงล่งล้ำเข้าไป  
ในทะเลหรือชายหาดให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้เกิดการก่อสร้างกำแพงป้องกันคลื่น  
ริมชายหาด (Seawall) เป็นจำนวนมาก

๒) การนำตะกอนทรายจากการขุดลอกปากแม่น้ำไปเสริมทรายชายหาด  
สามารถช่วยแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเลได้ แต่ปัจจุบันงบประมาณที่ได้รับจัดสรรมีจำนวนจำกัด  
ทั้งนี้ กรมเจ้าท่าร่วมกับกรุงเทพมหานคร กำหนดแผนที่จะดำเนินการโครงการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการนำตะกอน  
ที่ได้จากการขุดลอกไปใช้เพื่อแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเลต่อไป

๓) ที่ดินที่ถูกน้ำกัดเซาะจนกลายเป็นทางน้ำไปแล้ว ควรมีการเจรจา  
หรือทำข้อตกลงกับเจ้าของที่ดินเพื่อให้ยินยอมสละสิทธิในแนวเขตที่ดินดังกล่าว ซึ่งจะช่วยป้องกันการเกิด  
ข้อพิพาทในท้องที่ที่เกิดขึ้น

๔) การเคลื่อนย้ายตะกอนทรายข้ามร่องน้ำ ในบางพื้นที่ถูกขัดขวาง  
โดยประชาชนในพื้นที่ บริเวณที่ชายหาดงอกเงย ไม่ยินยอมให้ขุดลอกหรือเคลื่อนย้ายตะกอนที่งอกเงย  
นำไปเสริมบริเวณชายหาดที่ถดถอย ทำให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความยากลำบาก

### ๓.๓.๑.๓ กรมโยธาธิการและผังเมือง

#### ภารกิจ ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกัดเซาะชายฝั่งทะเล

- ๑) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๕๕๗
- ๒) พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒
- ๓) มติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๓๔ และ วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๙ ให้กรมกรมโยธาธิการและผังเมืองก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งริมแม่น้ำและริมทะเลทั่วประเทศ

#### แนวทางการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง

- ๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีค่าขอให้จัดทำโครงการเขื่อนป้องกันตลิ่งริมทะเล
- ๒) ลงสำรวจพื้นที่ เพื่อตรวจสอบสภาพความรุนแรงของปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อประชาชน โดยจะวิเคราะห์การกัดเซาะที่มีผลต่อโครงสร้างพื้นฐานหรือที่มีผลกระทบต่อบ้านเรือนของประชาชน แต่กรมโยธาธิการและผังเมืองจะไม่ดำเนินการในพื้นที่รกร้างว่างเปล่า
- ๓) ตรวจสอบข้อมูลการกัดเซาะว่า สอดคล้องกับรายงานสถานการณ์การกัดเซาะของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งหรือไม่ อย่างไรก็ตาม ทั้งวิเคราะห์ภาพถ่ายดาวเทียมการกัดเซาะชายฝั่งย้อนหลัง
- ๔) จัดประชุมรับฟังความคิดเห็นสาธารณะในพื้นที่ ครั้งที่ ๑ เพื่อแจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบถึงการจัดทำโครงการ
- ๕) ออกแบบ โดยวิเคราะห์ข้อมูลลมและคลื่น และตรวจวัดระดับน้ำขึ้นน้ำลงสำรวจสภาพภูมิประเทศ และวิเคราะห์รูปแบบเขื่อนที่เหมาะสม
- ๖) ประชุมรับฟังความคิดเห็นสาธารณะในพื้นที่ ครั้งที่ ๒ เพื่อรับฟังความคิดเห็นเสนอแบบก่อสร้างเบื้องต้น และปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน
- ๗) จัดทำรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น (IEE)
- ๘) ตั้งงบประมาณก่อสร้าง
- ๙) ดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยขออนุญาตก่อสร้างต่อคณะกรรมการพิจารณาการก่อสร้างสิ่งล่วงล้ำลำน้ำจังหวัด ตามพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ. ๒๕๕๒

#### ปัญหาและอุปสรรค

- ๑) การดำเนินงานล่าช้าของหน่วยงานรัฐในการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง
- ๒) มาตรการควบคุมอาคารตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ ๕๕ พ.ศ. ๒๕๔๓ ออกตามความพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ไม่นำไปใช้บังคับกับอาคารและสิ่งก่อสร้างที่มีอยู่เดิม จึงมีปัญหาเกี่ยวกับเส้นทางคมนาคมเดิมซึ่งตั้งอยู่บนเนินทราย ซึ่งอาจส่งผลต่อการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเล

### ๓.๓.๑.๔ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

#### แนวทางการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง

- ๑) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้แจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ ๒๓ จังหวัดที่มีพื้นที่ติดชายทะเล ให้ยึดถือและปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๑ โดยให้นำแนวทางการจัดทำแผนงาน/โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งมาใช้เป็นกรอบแนวทางในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งของประเทศไทย

๒) ให้จัดทำแผนงาน/โครงการที่มีความชัดเจน จัดลำดับความสำคัญของพื้นที่ที่จะดำเนินการ โดยเริ่มดำเนินการในพื้นที่ที่ประชาชนให้ความร่วมมือและไม่มีปัญหาข้อคัดค้านก่อนเป็นลำดับแรก

### ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่สามารถตอบสนองภารกิจที่ได้รับ การถ่ายโอนตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้กำหนดให้กรมเจ้าท่าดำเนินการถ่ายโอนภารกิจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

(๑) แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฉบับที่ ๑ จำนวน ๓ ภารกิจ

(๑.๑) ร่องน้ำภายในประเทศที่เป็นบึง ลำคลอง และแม่น้ำขนาดเล็ก ที่มีพื้นที่อยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพียงแห่งเดียว

(๑.๒) ร่องน้ำชายฝั่งทะเลขนาดเล็ก และงานดูแลรักษา

(๑.๓) การอนุญาตให้ก่อสร้างสิ่งล่วงล้ำแม่น้ำที่มอบอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอนุญาตได้ คือ (๑) ท่าเทียบเรือ (๒) สะพานปรับระดับและโป๊ะเทียบเรือ (๓) สะพานข้ามแม่น้ำ หรือสะพานข้ามลำคลอง (๔) ท่อหรือสายเคเบิล (๕) เชือกกันน้ำเขาะ (๖) คานเรือ (๗) โรงสูบน้ำ และ (๘) ลักษณะการล่วงล้ำแม่น้ำที่ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว คือ กระชังเลี้ยงสัตว์น้ำ

(๒) แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฉบับที่ ๒ จำนวน ๒ ภารกิจ คือ

(๒.๑) การเรียกเก็บค่าตอบแทนจากใบอนุญาตให้ก่อสร้างสิ่งล่วงล้ำลำน้ำ

(๒.๒) สถานีขนส่งทางน้ำ (ท่าเทียบเรือสาธารณะ)

๒) ขาดการบูรณาการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในภารกิจหน้าที่ร่วมกัน ในพื้นที่ดำเนินการ

๓) ประชาชนควรได้รับรู้ข้อมูลและข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสาเหตุและผลกระทบของการกัดเซาะชายฝั่ง จะสามารถช่วยลดความขัดแย้งของประชาชนในพื้นที่ได้

๔) เห็นควรให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย กฎ ระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการอนุญาตการก่อสร้างอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดหน่วยงานหรือบุคคลที่มีอำนาจร่วมพิจารณาให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการอนุญาตให้ชัดเจน

### ๓.๓.๑.๕ กรมการปกครอง

#### ภารกิจ ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกัดเซาะชายฝั่งทะเล

เนื่องจากชายฝั่งทะเลมีสภาพเป็นที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน สำหรับพลเมืองใช้ประโยชน์ร่วมกัน ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กรมการปกครอง จึงมีระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องตามอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑) พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗

มาตรา ๑๒๒ นายอำเภอมีหน้าที่ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการดูแลรักษา และคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน และสิ่งซึ่งเป็นสาธารณประโยชน์อื่นอันอยู่ในเขตอำเภอ

นายอำเภอและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีอำนาจใช้หรือยินยอมให้บุคคลอื่นใช้ที่ดินตามวรรคหนึ่ง เว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัดและปฏิบัติตามประมวลกฎหมายที่ดิน และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

ในกรณีที่มีข้อพิพาทหรือคดีเกี่ยวกับที่ดินตามวรรคหนึ่ง นายอำเภอ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะร่วมกันดำเนินการหรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะเป็นผู้ดำเนินการ ก็ให้มีอำนาจกระทำได้ ทั้งนี้ กระทรวงมหาดไทยจะวางระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์เป็นแนวปฏิบัติด้วยก็ได้

๒) ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน พ.ศ. ๒๕๕๓

ข้อ ๖ อำนาจหน้าที่ในการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินตามข้อ ๕ (ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ประโยชน์ร่วมกัน) ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของนายอำเภอร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่

ในกรณีมีข้อพิพาทหรือคดีเกี่ยวกับที่ดินตามวรรคหนึ่ง ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้ดำเนินการระงับข้อพิพาทหรือร้องทุกข์กล่าวโทษภายในสามสิบวัน นับแต่รู้เหตุแห่งข้อพิพาท หรือคดีนั้น เว้นแต่คดีจะขาดอายุความให้ร้องทุกข์กล่าวโทษโดยทันที

หากมิได้มีการดำเนินการตามวรรคสอง ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแจ้งเหตุผลและความจำเป็นให้นายอำเภอทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ครบกำหนด และให้นายอำเภอเป็นผู้ดำเนินการหรือนายอำเภอร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการก็ได้

การดำเนินการระงับข้อพิพาทหรือการดำเนินคดีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือนายอำเภอได้ดำเนินการไปก่อนระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือนายอำเภอ ดำเนินการต่อไปจนกว่าจะถึงที่สุด

ความในวรรคสอง ไม่เป็นการตัดอำนาจหน้าที่ของนายอำเภอที่จะดำเนินการฝ่ายเดียว

#### **แนวทางการแก้ไขปัญหาการกีดเซาะชายฝั่งของหน่วยงาน**

๑) ประชุมหัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อหารือแนวทางการแก้ไขปัญหาการกีดเซาะชายฝั่งและมาตรการให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบ

๒) ประชุมประชาคมผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในพื้นที่ เพื่อรับฟังความคิดเห็นและร่วมกันกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหา รวมถึงกำหนดแนวทางการให้ความช่วยเหลือเบื้องต้นกรณีมีผู้ได้รับผลกระทบ

๓) บูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อขอรับงบประมาณ โดยหากเป็นโครงการขนาดเล็กและใช้งบประมาณจำนวนไม่มาก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะเป็นผู้รับผิดชอบตามอำนาจหน้าที่ แต่หากเกินศักยภาพ อำเภอจะประสานขอรับงบประมาณจากหน่วยงานอื่นที่มีหน้าที่และมีแผนงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการกีดเซาะชายฝั่งทะเล

๔) บูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อรณรงค์สร้างความเข้าใจให้ประชาชนร่วมกันฟื้นฟูและรักษาสภาพความสมบูรณ์ของชายฝั่งทะเล

#### **ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ**

๑) เกิดข้อร้องเรียนของประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ สภาพแวดล้อม ระบบนิเวศ การประกอบอาชีพ จากการก่อสร้างโครงการแก้ไขปัญหาการกีดเซาะชายฝั่งทะเล มาয়ยังศูนย์ดำรงธรรมอำเภอ โดยเรื่องร้องเรียนที่พบส่วนใหญ่ ได้แก่ ๑. ปัญหาจากการก่อสร้าง เช่น ไม่ทำความสะอาดพื้นที่ภายหลังก่อสร้างเสร็จสิ้น ถนนชำรุดเสียหายจากการใช้ยานพาหนะในการก่อสร้าง เป็นต้น ๒. ปัญหาความไม่ยั่งยืนของโครงการป้องกันการกีดเซาะชายฝั่ง และ ๓. ปัญหากระแสน้ำเปลี่ยนทิศทาง

๒) ควรกำหนดรูปแบบการจัดทำโครงการป้องกันกีดเซาะชายฝั่งทะเลที่เหมาะสมตามสภาพปัญหา เนื่องจากปัจจัยผลกระทบต่อการกีดเซาะในแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกัน

๓) ควรสร้างความเข้าใจให้ประชาชนในพื้นที่ตระหนักถึงความสำคัญและมีส่วนร่วมต่อการรักษาสภาพความสมบูรณ์ของชายฝั่งทะเล

๔) ควรจัดทำข้อมูลลำดับความสำคัญของสภาพปัญหาการกีดเซาะชายฝั่งทะเลในแต่ละพื้นที่ เช่น ข้อมูลระดับความรุนแรงของการกีดเซาะ ข้อมูลผลกระทบด้านเศรษฐกิจและสังคม เป็นต้น

### ๓.๓.๑.๖ กรมชลประทาน

#### แนวทางการแก้ไขปัญหการกีดเซาะชายฝั่งของหน่วยงาน

การกีดเซาะชายฝั่งทะเลบริเวณคาบสมุทรตากใบ มีสาเหตุมาจากสภาพการเปลี่ยนแปลงปากแม่น้ำโก-ลก โดยใน พ.ศ. ๒๕๓๘ เริ่มมีการทับถมของตะกอนทรายเป็นอุปสรรคต่อการไหลออกของน้ำ และส่งผลให้แนวชายฝั่งเปลี่ยนแปลง แต่ไม่มีผลต่อเขตแดนของประเทศไทย เนื่องจากมีการกำหนดเส้นแนวเขตแดนที่ชัดเจน ซึ่งเรียกว่า จุด Transit Point B โดยอยู่ในความดูแลของกรมอุทกศาสตร์ กองทัพเรือ ดังนั้น จึงเกิด “โครงการศึกษาปรับปรุงปากน้ำโก-ลก” ระหว่างกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แห่งประเทศไทยและกระทรวงเกษตรแห่งประเทศมาเลเซีย ซึ่งได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาลออสเตรเลียในการศึกษาความเหมาะสม และจัดทำแบบจำลองทางกายภาพ สืบเนื่องจากใน พ.ศ. ๒๕๓๙-๒๕๔๒ ได้มีการก่อสร้างคันกันคลื่น (Breakwater) ฝั่งประเทศไทยและประเทศมาเลเซีย และรอดักทราย จำนวน ๓๐ ตัวตามแนวชายฝั่งประเทศไทย ตั้งแต่ปากแม่น้ำโก-ลก ถึงพระตำหนักทักษิณราชินีเวสต์ ระยะทางประมาณ ๓๕ กิโลเมตร โครงการดังกล่าวมีผลดี คือ ๑) ช่วยรักษาเขตแดนของประเทศไทย ๒) การเข้าออกของเรือประมงบริเวณปากแม่น้ำมีความสะดวก ๓) ช่วยรักษาเสถียรภาพชายฝั่งบริเวณรอดักทราย ทั้ง ๓๐ ตัวให้เกิดการกีดเซาะน้อยลง แต่ทำให้เกิดผลกระทบที่สำคัญ คือ เกิดการกีดเซาะชายฝั่งเหนือรอดักทรายตัวที่ ๓๐

หลังจากการดำเนินโครงการเสร็จสิ้น พบว่า มวลทรายเคลื่อนตัวเข้าบริเวณคาบสมุทรตากใบ แล้วเข้าสู่จังหวัดปัตตานีจะมีปริมาณทรายน้อยลงเรื่อย ๆ ตามระยะทางที่ตะกอนทรายเคลื่อนตัว ทั้งนี้ หากไม่มีการปรับปรุงโครงสร้างปากแม่น้ำเดิม ในอีก ๒๕ ปีข้างหน้า พื้นที่ชายฝั่งระหว่างรอดักทรายบางแห่งมีแนวโน้มถูกกีดเซาะ ประมาณ ๒๕-๓๕ เมตร หรือประมาณ ๑.๔ เมตรต่อปี กรมชลประทานจึงได้มีการศึกษาปรับปรุงปากแม่น้ำโก-ลกร่วมกับประเทศมาเลเซีย ด้วยการปรับปรุงคันกันคลื่นเดิมและการเติมทรายชายหาดทุก ๕ ปี โดยความร่วมมือของกรมเจ้าท่า เพื่อรักษาความมั่นคงระหว่างประเทศ และเพื่อบรรเทาอุทกภัย ทั้งนี้ ในปัจจุบันได้ถ่ายโอนคันกันคลื่นและรอดักทรายเป็นทรัพย์สินของกรมเจ้าท่าแล้ว

### ๓.๓.๑.๗ กลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล

#### สถานการณ์การกีดเซาะชายฝั่งทะเล

ในกลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑลจังหวัดที่ประสบปัญหาการกีดเซาะชายฝั่งคือ จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งมีพื้นที่ติดแนวชายฝั่งทะเล ๓ อำเภอ คิดเป็นความยาวประมาณ ๕๗ กิโลเมตร ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่หาดโคลน โดยตำบลแหลมฟ้าผ่า อำเภอพระสมุทรเจดีย์ เป็นพื้นที่ที่มีการกีดเซาะชายฝั่งที่รุนแรงที่สุด ซึ่งที่ผ่านมาหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมทั้งประชาชนในพื้นที่ได้มีการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหการกีดเซาะชายฝั่งหลากหลายรูปแบบ เช่น การปักเชื่อนไม้ไผ่ การวางเชื่อนหินทิ้งนอกชายฝั่ง การปักเสาไฟฟ้า เป็นต้น สำหรับรูปแบบที่เหมาะสมกับพื้นที่หาดเลนและหาดโคลนที่สุด คือ การปักเชื่อนไม้ไผ่ส่วนเชื่อนหินทิ้งนอกชายฝั่งแม้อาจป้องกันพื้นที่ด้านหลังเชื่อนได้ แต่ก่อให้เกิดปัญหาผลกระทบต่อพื้นที่ข้างเคียง ทำให้เกิดการกีดเซาะชายฝั่งในพื้นที่ถัดไปอย่างไม่สิ้นสุด จึงเห็นว่า หน่วยงานระดับกรมที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กรมเจ้าท่า และกรมโยธาธิการและผังเมือง

ควรบูรณาการร่วมกันเพื่อหารูปแบบที่เหมาะสมในการป้องกันและแก้ไขปัญหการกัดเซาะชายฝั่งในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ เนื่องจากการบูรณาการเฉพาะภายในจังหวัดไม่เพียงพอต่อการแก้ไขปัญหการกัดเซาะชายฝั่งอย่างเป็นระบบที่อาจส่งผลกระทบต่อจังหวัดข้างเคียงได้ นอกจากนี้ ยังมีปัญหาในประเด็นเกี่ยวกับที่ดินเอกชนซึ่งถูกน้ำทะเลกัดเซาะหรือที่เรียกว่า ที่ดินตกรน้ำ ซึ่งเป็นอุปสรรคในการดำเนินการแก้ไขปัญหของหน่วยงานราชการ

#### แนวทางการแก้ไขปัญหการกัดเซาะชายฝั่ง

ดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหการกัดเซาะชายฝั่งหลากหลายรูปแบบ เช่น การปักเขื่อนไม้ไผ่ การวางเขื่อนหินทิ้งนอกชายฝั่ง การปักเสาไฟฟ้า เป็นต้น สำหรับรูปแบบที่เหมาะสมกับพื้นที่หาดโคลนมากที่สุด คือ การปักเขื่อนไม้ไผ่ ส่วนเขื่อนหินทิ้งนอกชายฝั่งแม้อาจป้องกันพื้นที่ด้านหลังเขื่อนได้ แต่ก่อให้เกิดปัญหาผลกระทบต่อพื้นที่ข้างเคียง ทำให้เกิดการกัดเซาะชายฝั่งในพื้นที่ถัดไปอย่างไม่มีสิ้นสุด

#### ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

- ๑) ปัญหาที่ดินเอกชนถูกน้ำทะเลกัดเซาะ (ที่ดินตกรน้ำ)
- ๒) หน่วยงานระดับกรมที่เกี่ยวข้อง ควรบูรณาการร่วมกันเพื่อหารูปแบบที่เหมาะสมในการป้องกันและแก้ไขปัญหการกัดเซาะชายฝั่งในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ

#### ๓.๓.๑.๘ กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๒

##### สถานการณ์การกัดเซาะชายฝั่งทะเล

กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๒ ประกอบด้วย ๔ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสงคราม จังหวัดเพชรบุรี และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีความยาวชายฝั่งทะเลรวมประมาณ ๔๐๒ กิโลเมตร เป็นพื้นที่ที่ถูกกัดเซาะชายฝั่งประมาณ ๑๗๗ กิโลเมตร ยังไม่ได้รับการแก้ไขปัญหาประมาณ ๑๑ กิโลเมตร ซึ่งอยู่ในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรีและจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

สาเหตุการกัดเซาะชายฝั่งทะเลมี ๓ สาเหตุ ได้แก่

- ๑) การทำลายแนวป้องกันการกัดเซาะตามธรรมชาติ เช่น การบุกรุกทำลายป่าชายเลน การทำบ่อเลี้ยงกุ้ง เป็นต้น
- ๒) การรบกวนหรือเปลี่ยนแปลงสภาพตามธรรมชาติ ได้แก่ การเลี้ยงเบนของกระแสน้ำเมื่อสิ้นสุดแนวโครงสร้างทางวิศวกรรม และการก่อสร้างโครงสร้างที่ตั้งฉากกับแนวชายฝั่ง เช่น เขื่อนกันทรายและคลื่นปากร่องน้ำ เป็นต้น
- ๓) สาเหตุอื่น ๆ เช่น เนื่องจากเหตุการณ์ลมพายุที่รุนแรงผิดปกติ เป็นต้น

#### แนวทางการแก้ไขปัญหการกัดเซาะชายฝั่ง

มีแผนงานโครงการเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหการกัดเซาะชายฝั่งทะเลอย่างต่อเนื่องประมาณ ๑๓ ปี เช่น การปักไม้ไผ่ชะลอคลื่น การปลูกป่าชายเลน การสร้างโครงสร้างแข็ง เป็นต้น โดยใช้งบประมาณต่อปีประมาณ ๑๐๐ ล้านบาท

#### ปัญหาและอุปสรรค

- ๑) การปลูก ป่าชายเลนบริเวณที่มีการสะสมตัวของตะกอนซึ่งเกิดจากการปักไม้ไผ่ชะลอคลื่นเป็นไปด้วยความยากลำบาก เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ดินตกรน้ำของเอกชนที่ไม่ยินยอมให้หน่วยงานรัฐมาดำเนินการ เนื่องจากเกรงว่าจะถูกยึด

- ๒) การปลูกป่าชายเลนหลังแนวไม้ไผ่มีค่าใช้จ่ายสูงกว่าการปลูกป่าชายเลนในพื้นที่ปกติ

๓) บ้านเรือนของประชาชนได้รับผลกระทบจากคลื่นลมทะเลในช่วงมรสุมเป็นประจำและสามารถคาดการณ์ล่วงหน้าได้ว่าจะเกิดผลกระทบต่อทรัพย์สินประชาชน แต่จังหวัดไม่มีงบประมาณเพื่อมาป้องกันกรณีฉุกเฉินดังกล่าว

### ๓.๓.๑.๙ กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย

#### สถานการณ์การกัดเซาะชายฝั่งทะเล

กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทยมีระยะทางชายฝั่งรวมประมาณ ๘๐๐ กิโลเมตร เป็นพื้นที่ประสบปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งประมาณ ๑๓๙ กิโลเมตร เป็นพื้นที่ที่ยังไม่ดำเนินการแก้ไขประมาณ ๓๓ กิโลเมตร ซึ่งสามารถจำแนกได้ ดังนี้

๑) จังหวัดชุมพร มีความยาวชายฝั่งประมาณ ๒๔๘ กิโลเมตร ประสบปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งประมาณ ๑๓ กิโลเมตร และดำเนินการแก้ไขแล้วประมาณ ๑๓ กิโลเมตร

๒) จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีความยาวชายฝั่งประมาณ ๑๕๗ กิโลเมตร ประสบปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งประมาณ ๑๐ กิโลเมตร ดำเนินการแก้ไขแล้วประมาณ ๘ กิโลเมตร ซึ่งพื้นที่ที่ถูกกัดเซาะชายฝั่งที่สำคัญ ได้แก่ ๑) หาดสำเร็จ ตำบลท่าชนะ อำเภอท่าชนะ ๒) บ้านพอด ตำบลชลคราม อำเภอดอนสัก และ ๓) อ่าวบางน้ำจืด ตำบลดอนสัก อำเภอดอนสัก

๓) จังหวัดนครศรีธรรมราช มีความยาวชายฝั่งประมาณ ๒๓๖ กิโลเมตร ประสบปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งประมาณ ๖๑ กิโลเมตร ดำเนินการแก้ไขแล้วประมาณ ๔๗ กิโลเมตร ซึ่งพื้นที่ที่ถูกกัดเซาะชายฝั่งที่สำคัญ คือ พื้นที่อำเภอปากพนัง

๔) จังหวัดสงขลา มีความยาวชายฝั่งประมาณ ๑๕๘ กิโลเมตร ประสบปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งประมาณ ๕๓ กิโลเมตร ดำเนินการแก้ไขแล้วประมาณ ๓๕ กิโลเมตร ซึ่งพื้นที่ที่ถูกกัดเซาะชายฝั่งที่สำคัญ ได้แก่ (๑) ตำบลท่าบอน อำเภอระโนด (๒) หาดขลาทัศน์ ตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง และ (๓) หาดม่วงงาม ตำบลม่วงงาม อำเภอสิงหนคร

#### แนวทางการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง

แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งมีการดำเนินการ ๒ แนวทาง ได้แก่ ๑) การดำเนินการของกระทรวง/กรม และ ๒) การดำเนินการของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย โดยกำหนดเป็นประเด็นการพัฒนา อนุรักษ์ พื้นฟู และแก้ไขปัญหา รวมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการการใช้ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อความยั่งยืน สำหรับโครงการที่ดำเนินการแล้ว (พ.ศ. ๒๕๕๙ ถึง ๒๕๖๐) มีจำนวน ๒ โครงการ และโครงการในแผน ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕) จำนวน ๗ โครงการ

#### ปัญหาและอุปสรรค

โครงการในระดับกลุ่มจังหวัดที่ประสานขอไปยังหน่วยงานส่วนกลางจะพิจารณาเป็นภาระหน้าที่ของหน่วยงานระดับกระทรวง/กรม ทำให้ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณในระดับพื้นที่

### ๓.๓.๑.๑๐ กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน

#### สถานการณ์การกัดเซาะชายฝั่งทะเล

กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันประกอบด้วย ๖ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกระบี่ จังหวัดพังงา จังหวัดระนอง จังหวัดภูเก็ต และจังหวัดสตูล โดยมีความยาวชายฝั่งทั้งสิ้นประมาณ ๑,๑๑๑ กิโลเมตร ประสบปัญหาการกัดเซาะ ดังนี้

๑) จังหวัดกระบี่ ประสบปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งประมาณ ๒๑.๖ กิโลเมตร

๒) จังหวัดตรัง ประสบปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งประมาณ ๑๘.๘ กิโลเมตร

๓) จังหวัดพังงา ประสบปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งประมาณ ๓๘.๓ กิโลเมตร

๔) จังหวัดระนอง ประสบปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งประมาณ ๗ กิโลเมตร

๕) จังหวัดภูเก็ต ประสบปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งประมาณ ๘ กิโลเมตร

### **ปัญหาและอุปสรรค**

การก่อสร้างโครงสร้างวิศวกรรมมีผลกระทบทำให้พื้นที่ถัดไปถูกกัดเซาะชายฝั่ง รวมทั้งจะให้น้ำทะเลมีความลึกเพิ่มขึ้นอันส่งผลกระทบต่อความสมดุลตามธรรมชาติ

#### **๓.๓.๑.๑๑ กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน**

##### **สถานการณ์การกัดเซาะชายฝั่งทะเล**

กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนประกอบด้วย ๓ จังหวัด แต่ที่มีพื้นที่ติดชายฝั่งทะเล คือ จังหวัดปัตตานี และจังหวัดนราธิวาส มีพื้นที่ชายฝั่งทะเลรวมประมาณ ๑๙๗ กิโลเมตร โดยจังหวัดปัตตานี มีพื้นที่ประสบปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง ระยะทางประมาณ ๔๐ กิโลเมตร ส่วนใหญ่อยู่ในระดับไม่รุนแรง และจังหวัดนราธิวาสมีพื้นที่ประสบปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง ระยะทางประมาณ ๒๘ กิโลเมตร ส่วนใหญ่อยู่ในระดับรุนแรง

##### **แนวทางการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง**

แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งจังหวัดปัตตานี และนราธิวาส แบ่งออกเป็น ๓ แนวทาง ได้แก่

- ๑) การฟื้นฟูเสถียรภาพชายฝั่ง
- ๒) การปรับสมดุลชายฝั่งโดยธรรมชาติ
- ๓) การป้องกันปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง

#### **๓.๓.๑.๑๒ จังหวัดตราด**

##### **สถานการณ์การกัดเซาะชายฝั่งทะเล**

จังหวัดตราด มีความยาวชายฝั่งทั้งสิ้นประมาณ ๑๗๘.๑๙ กิโลเมตร สภาพโดยทั่วไปเป็นพื้นที่หาดโคลน ประสบปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งประมาณ ๓๗.๖๖ กิโลเมตร (คิดเป็น ๑๙ เปอร์เซ็นต์) ซึ่งดำเนินการแก้ไขแล้วประมาณ ๓๐.๒๖ กิโลเมตร

##### **แนวทางการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง**

มี ๓ แนวทาง ได้แก่

- ๑) การปรับสมดุลชายฝั่งโดยธรรมชาติ ระยะทาง ๑๓๙.๐๕ กิโลเมตร
- ๒) การฟื้นฟูเสถียรภาพชายฝั่ง ระยะทาง ๒๕.๑๗ กิโลเมตร และ
- ๓) การป้องกันปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง ระยะทาง ๑๓.๙๗ กิโลเมตร

##### **ข้อเสนอแนะ**

๑) วิธีการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งในพื้นที่หาดโคลน ที่ดีที่สุด คือ การปักไม้ไผ่ชะลอกคลื่น และปลูกป่าชายเลน แต่เมื่อระยะเวลาผ่านไป ประมาณ ๓-๕ ปี อาจทำให้เกิดการชำรุดและเสียหาย จึงควรมีการสนับสนุนงบประมาณสำหรับบำรุงซ่อมแซมโครงการปักไม้ไผ่ต่อไป

๒) หากมีความจำเป็นต้องใช้โครงสร้างแข็ง เห็นควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่เสนอโครงการไปหารือร่วมกับกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง เพื่อหารูปแบบที่เหมาะสมกับระบบหาดแต่ละแห่ง

### ๓.๓.๑.๑๓ จังหวัดจันทบุรี

#### สถานการณ์การกัดเซาะชายฝั่งทะเล

จังหวัดจันทบุรี มีความยาวชายฝั่งทะเล ๑๐๔.๐๔ กิโลเมตร โดยมีอำเภอที่ติดชายฝั่งทะเล จำนวน ๔ อำเภอ ได้แก่ อำเภอนายายอาม อำเภอท่าใหม่ อำเภอแหลมสิงห์ และอำเภอขลุง ซึ่งมีพื้นที่ชายฝั่งที่ประสบปัญหาการกัดเซาะ ประมาณ ๓๔.๔๕ กิโลเมตร

สาเหตุของการกัดเซาะชายฝั่ง เกิดจาก ๓ สาเหตุ ดังนี้

๑) การตัดป่าชายเลนในอดีต เพื่อประกอบอาชีพการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง ทำให้พื้นที่หาดโคลนชายฝั่งขาดเสถียรภาพ เกิดการกัดเซาะอย่างต่อเนื่อง

๒) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชนชายฝั่ง และประชาชน ยังขาดความรู้ การแก้ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งที่เหมาะสม ทำให้ยังมีความต้องการโครงการก่อสร้างวิศวกรรมในพื้นที่ เมื่อมีการประชาพิจารณ์และประชุมหารือจากหน่วยงานรัฐ

๓) หน่วยงานของรัฐซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบด้านการกัดเซาะชายฝั่ง และผังเมือง จะมีโครงสร้างทางวิศวกรรมในการแก้ปัญหาทุกพื้นที่ระบบหาด ทำให้เกิดการกัดเซาะแบบต่อเนื่องในพื้นที่ข้างเคียง

#### แนวทางการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง

เป็นการดำเนินการโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น การปักไม้ไผ่ชะลอ ความรุนแรงของคลื่น โดยกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง การสร้างกำแพงป้องกันคลื่นริมชายฝั่ง การสร้างเขื่อนป้องกันคลื่นนอกชายฝั่ง การสร้างเขื่อนหินทิ้ง โดยกรมโยธาธิการและผังเมือง เป็นต้น

#### ปัญหาและอุปสรรค

๑) ชุมชน ประชาชนและหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังขาด องค์ความรู้ ความเข้าใจ ในปรากฏการณ์ธรรมชาติการกัดเซาะชายฝั่งของชายหาดทรายที่ตะกอนจะพัดกลับมา เกิดสมดุลได้ จึงคิดว่า โครงสร้างทางวิศวกรรมจะช่วยป้องกันความเสียหายของชายฝั่ง

๒) การกำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินโครงการเพื่อแก้ไขปัญหา การกัดเซาะชายฝั่ง เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. ๒๕๕๔ ควรแจ้งให้หน่วยงานราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดจันทบุรีทราบ และเสนอรายละเอียดโครงการเกี่ยวกับการจัดการปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง ก่อนดำเนินการ เพื่อให้คณะกรรมการ ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งจังหวัดจันทบุรีทราบและให้ความเห็นประกอบการดำเนินการด้วย

๓) การออกประกาศพื้นที่คุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง มีกระบวนการที่ล่าช้าไม่ทันต่อการก่อสร้างโครงสร้างวิศวกรรม ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว

### ๓.๓.๑.๑๔ จังหวัดระยอง

#### สถานการณ์การกัดเซาะชายฝั่งทะเล

จังหวัดระยอง มีความยาวชายฝั่งทะเล ประมาณ ๑๐๕.๖๑ กิโลเมตร ประสบปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งระยะทางประมาณ ๓๐.๕๘ กิโลเมตร และได้ดำเนินการแก้ไขแล้วประมาณ ๒๘.๘๒ กิโลเมตร

#### แนวทางการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง

จังหวัดระยอง มีการดำเนินงานโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงาน ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งที่ ๑ สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดระยอง และสำนักงานเจ้าท่า ภูมิภาค สาธารณะ โดยส่วนใหญ่เป็นโครงสร้างทางวิศวกรรม เช่น กำแพงป้องกันคลื่นริมชายฝั่ง เขื่อนป้องกัน คลื่นนอกชายฝั่ง เขื่อนหินทิ้ง เขื่อนกันทรายและคลื่น รอดักทราย เป็นต้น

### ปัญหาและอุปสรรค

- ๑) ขาดองค์ความรู้ในการเลือกรูปแบบโครงสร้างในการป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง
- ๒) จำนวนบุคลากรมีจำนวนไม่เพียงพอ
- ๓) อำนาจหน้าที่และพื้นที่รับผิดชอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ยังมี

ความทับซ้อนกันอยู่

- ๔) ประชาชนขาดองค์ความรู้ในการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง
- ๕) พื้นที่ที่เกิดการกัดเซาะรุนแรง ต้องมีการเฝ้าระวังเป็นพิเศษ

### ๓.๓.๑.๑๕ จังหวัดนราธิวาส

#### สถานการณ์การกัดเซาะชายฝั่ง

จังหวัดนราธิวาส มีความยาวชายฝั่งทะเลทั้งสิ้น ๕๗.๐๒ กิโลเมตร มีพื้นที่ประสบปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง ระยะทาง ๒๘.๓๑ กิโลเมตร (คิดเป็นร้อยละ ๕๐) โดยเป็นพื้นที่ที่ได้รับการดำเนินการแก้ไขแล้ว ระยะทาง ๒๔.๒๑ กิโลเมตร และที่ยังไม่ได้รับการแก้ไขระยะทาง ๔.๑ กิโลเมตร โดยพื้นที่ที่มีปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งมากที่สุด คือ ตำบลโคกเคียน อำเภอเมืองนราธิวาส รองลงมาคือ ตำบลบางนาค อำเภอเมืองนราธิวาส และตำบลไพรวัน อำเภอดากใบ มีการกัดเซาะชายฝั่งเล็กน้อย

#### แนวทางการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง

จังหวัดนราธิวาสอยู่ระหว่างการดำเนินการสร้างเขื่อนป้องกันริมตลิ่งในรูปแบบหินทิ้งฝังใต้ทราย (ไม่รูกล้าลงไปในทะเล) โดยกรมโยธาธิการและผังเมือง ซึ่งดำเนินการไปแล้วประมาณ ๑๕ กิโลเมตร โดยโครงการสร้างเขื่อนดังกล่าวเป็นไปตามความต้องการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่ทั้งนี้ มีปัญหาเกี่ยวกับผู้รับจ้างใช้วัสดุราคาถูกเพื่อลดต้นทุน ทำให้เกิดผลกระทบในระหว่างการดำเนินการก่อสร้าง

### ปัญหาและอุปสรรค

- ๑) ต้องการขุดลอกแม่น้ำโก-ลก เพื่อแก้ไขปัญหาอุทกภัย แต่ไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากเป็นแม่น้ำระหว่างประเทศ จำเป็นต้องมีการหารือร่วมกันกับประเทศมาเลเซีย
- ๒) การกัดเซาะชายฝั่งบริเวณคาบสมุทรตากใบส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตชุมชน เนื่องจากประชาชนไม่มีที่อยู่อาศัยที่ดินถูกน้ำทะเลกัดเซาะ ทำให้ต้องเปลี่ยนอาชีพจากการทำการเกษตรหรือปศุสัตว์ ไปเป็นลูกจ้างโรงงานต่าง ๆ
- ๓) หน่วยงานที่มีภารกิจและมีความรู้โดยตรง เช่น กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กรมที่ดิน เป็นต้น ควรเป็นผู้ดำเนินการแก้ไขปัญหา และควรมีการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่รับผิดชอบหลักและหน่วยงานที่รับผิดชอบรอง เช่น กรมเจ้าท่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น เพื่อกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบให้เหมาะสมกับองค์ความรู้ของแต่ละหน่วยงาน

### ๓.๓.๒ หน่วยงานสนับสนุน

#### ๓.๓.๒.๑ สำนักงบประมาณ

##### ภารกิจ ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกีดเซาะชายฝั่งทะเล

หลักการและแนวทางในการพิจารณาการจัดทำงบประมาณของสำนักงบประมาณ

มี ๒ แนวทาง ดังนี้

๑) สำนักงบประมาณพิจารณาภารกิจที่ขอสนับสนุนงบประมาณว่า ภารกิจนั้นเป็นอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานที่ขอหรือไม่ (ซึ่งในประเด็นดังกล่าวจะมีเพียง ๒ หน่วยงาน คือ กรมโยธาธิการและผังเมือง และกรมเจ้าท่า) โดยพิจารณาจากคำขอของงบประมาณที่เสนอมานี้ว่าเป็นโครงการที่มีความจำเป็นเร่งด่วน และมีผลกระทบต่อชุมชนและประชาชนหรือไม่ และพิจารณาเรื่องของนโยบายเป็นลำดับแรก

๒) พิจารณาความพร้อมของโครงการ แบบรูปรายการ และการประมาณราคาสำหรับงบประมาณที่ตั้งไว้กรณีการกีดเซาะชายฝั่งจะเป็นงบประมาณผูกพันในวงเงินไม่สูงมาก โดยจะพิจารณาตามระยะเวลาและจำนวนวัน ในการดำเนินการโดยผูกพันตามระยะเวลา ซึ่งในปีแรกจะตั้งงบประมาณไว้ไม่เกิน ๒๐ เปอร์เซ็นต์ ในวงเงินทั้งสิ้นของโครงการ

##### ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

๑) บางโครงการมีการร้องเรียนจากประชาชนในพื้นที่จริง และก่อนดำเนินโครงการได้มีการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม ความเหมาะสมของโครงการ และผ่านการทำประชาพิจารณ์แล้ว สำนักงบประมาณ จึงเล็งเห็นว่าไม่น่าจะมีผลกระทบใดตามมาหลังดำเนินโครงการและไม่มีผลกระทบด้านอื่นมาเกี่ยวข้องจึงจัดสรรงบประมาณให้ แต่เมื่อดำเนินการก่อสร้างหรือดำเนินโครงการไปแล้วมีปัญหา และมีผลกระทบตามมา

๒) การดำเนินโครงการมีความล่าช้า เนื่องจากเกิดปัญหาในการขออนุญาตเข้าใช้พื้นที่เพื่อดำเนินโครงการ ดังนั้น การตั้งงบประมาณจะพิจารณาถึงความคุ้มค่า เหมาะสม และพื้นที่โครงการที่มีความพร้อมประกอบการพิจารณาด้วย

๓) ในอนาคตการจัดสรรงบประมาณสำหรับโครงการก่อสร้างกำแพงป้องกันคลื่นริมชายหาดและเขื่อนป้องกันตลิ่งริมทะเลที่จะต้องนำไปผ่านกฎกระทรวงกำหนดพื้นที่ใช้มาตรการในการป้องกันการกีดเซาะชายฝั่งสำหรับการดำเนินโครงการก่อสร้างกำแพงป้องกันคลื่นริมชายหาดและเขื่อนป้องกันตลิ่งริมทะเล พ.ศ. .... ตามที่กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งจัดทำขึ้น เพื่อสำนักงบประมาณจะนำมาประกอบการพิจารณาในการจัดสรรงบประมาณ

#### ๓.๓.๒.๒ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

##### ภารกิจ ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกีดเซาะชายฝั่งทะเล

๑) ตรวจสอบการใช้จ่ายเงินของหน่วยรับตรวจว่าเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรีและแบบแผนการปฏิบัติราชการและสัญญาหรือไม่

๒) ตรวจสอบการใช้จ่ายเงินหรือการใช้ประโยชน์ให้ตรงตามวัตถุประสงค์ ประหยัดเกิดผลสัมฤทธิ์ และมีประสิทธิภาพ โดยสามารถดำเนินการได้ทั้งในลักษณะการตรวจสอบที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบเงิน การตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมาย หรือการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ และประสิทธิภาพการดำเนินงานโดยเฉพาะแต่เพียงอย่างเดียว

๓) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๑ กำหนดให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงานเพื่อจัดทำข้อเสนอแนะให้แก่หน่วยรับตรวจในการเพิ่มผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพในการดำเนินงานของหน่วยรับตรวจ

กรณีการตรวจสอบการดำเนินงานจะใช้หลักความประหยัด ประสิทธิภาพ และประสิทธิผล เป็นเกณฑ์ในการตรวจสอบ โดยคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรอย่างมีคุณภาพและเหมาะสม โดยการตรวจสอบประสิทธิผลจะเป็นการมุ่งเน้นไปที่ผลผลิตให้เป็นไปตามเป้าหมายของโครงการ สำหรับการตรวจสอบ ประสิทธิภาพ เป็นการตรวจที่มุ่งเน้นไปที่การดำเนินงานของหน่วยงานในการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการตามที่กำหนดไว้ โดยมีประเด็นการตรวจสอบ ดังนี้

- (๑) การดำเนินงานที่ไม่เป็นไปตามเงื่อนไข แผนงานโครงการ
- (๒) การดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผนงาน ระยะเวลาตามที่กำหนด และการไม่ใช้ประโยชน์จากโครงการ
- (๓) การดำเนินโครงการไม่เป็นไปโดยประหยัด คุ่มค่า และผลการดำเนินงานต่ำกว่าเป้าหมาย หรือมีความซ้ำซ้อนในพื้นที่

#### ปัญหาและอุปสรรค

- ๑) หน่วยงานที่รับผิดชอบไม่ได้มีการประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม
- ๒) มีการปฏิบัติที่ไม่เป็นไปตามแผนการปฏิบัติราชการของหน่วยงาน และแผนยุทธศาสตร์ตามที่กำหนด
- ๓) การดำเนินการแก้ไขปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม หรือการการกักเซาะชายฝั่ง มีหน่วยงานรับผิดชอบซ้ำซ้อนกันหลายหน่วยงาน รวมทั้งพื้นที่และกิจกรรมในการดำเนินงาน
- ๔) โครงการมีแนวโน้มที่จะไม่บรรลุวัตถุประสงค์ เนื่องจากการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ได้เพียงบางส่วน หรือไม่เกิดการใช้ประโยชน์ในพื้นที่นั้น ๆ และโครงการมีผลกระทบตามมาจากการดำเนินการของโครงการ

#### ๓.๓.๒.๓ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

##### ภารกิจ ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกักเซาะชายฝั่งทะเล

- ๑) พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐  
ตามมาตรา ๔ ได้กำหนดนิยาม ของคำว่า “สาธารณภัย” หมายความว่า อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ภัยแล้ง โรคระบาดในมนุษย์ โรคระบาดสัตว์ โรคระบาดสัตว์น้ำ การระบาดของศัตรูพืช ตลอดจนภัยอื่น ๆ อันมีผลกระทบต่อสาธารณสุข ไม่ว่าจะเกิดจากธรรมชาติ มีผู้ทำให้เกิดขึ้น อุบัติเหตุ หรือเหตุอื่นใด ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกายของประชาชน หรือความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชน หรือของรัฐ และให้หมายความรวมถึงภัยทางอากาศ และการก่อวินาศกรรมด้วย

ดังนั้น หากการกักเซาะชายฝั่งมีผลกระทบต่อชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สินของประชาชนหรือของราชการ ถือว่าเป็นสาธารณภัย

- ๒) แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘  
กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีบทบาทในการแก้ไขปัญหาการกักเซาะชายฝั่งในด้านการวางแผนรับมือกับวาตภัยที่อาจมีผลกระทบต่อชายฝั่ง เช่น การวางแผนอพยพ การเสริมสร้างความมั่นคงแข็งแรงของบ้านเรือน เป็นต้น โดยจะปฏิบัติตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งกำหนดกรอบการจัดการสาธารณภัยในภาพรวม สำหรับแผนแม่บทเฉพาะเรื่องการกักเซาะชายฝั่งทะเลจะอยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

- ๓) ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๖๒

โดยสามารถแบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ดังนี้

(๑) กรณีคาดว่าจะเกิดภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินขึ้นในเวลาอันใกล้ และจำเป็นต้องรีบดำเนินการโดยฉับพลัน ส่วนราชการอาจใช้จ่ายเงินอุดหนุนหรือเงินสำรองเพื่อป้องกันหรือยับยั้งภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินได้

(๒) กรณีเกิดภัยพิบัติขึ้นแล้ว ส่วนราชการมีวงเงินอุดหนุนหรือเงินสำรองเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน

#### **ปัญหาและอุปสรรค**

๑) ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งเป็นภัยที่ดำเนินไปอย่างช้า ๆ มิได้เกิดขึ้นโดยฉับพลัน จึงไม่ถือว่าเป็นสาธารณภัย

๒) กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ได้มีการเสนอให้กำหนดภัยที่เกิดจากการกัดเซาะชายฝั่งหรือคลื่นซัดฝั่งเป็นภัยอีกประเภทหนึ่งที่ได้รับการเยียวยาตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ และหลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินอุดหนุนหรือเงินสำรองเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๖ เพื่อประโยชน์ในการประเมินความเสียหายและการชดเชย สำหรับผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการกัดเซาะชายฝั่ง ดังนั้น หากการกัดเซาะชายฝั่งมิได้มีผลกระทบต่อประชาชน จึงไม่สามารถนำพระราชบัญญัติและหลักเกณฑ์ดังกล่าวมาใช้บังคับได้

### **๓.๓.๒.๔ สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม**

#### **ภารกิจ ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกัดเซาะชายฝั่งทะเล**

สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีหน้าที่และอำนาจในการพิจารณาประเภทโครงการที่ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) และตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดโครงการ กิจการ หรือการดำเนินการ ซึ่งต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม และหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอนพิเศษ ๓ ง. ลงวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๖๒) ทั้งนี้ ได้กำหนดโครงการก่อสร้างหรือขยายสิ่งก่อสร้างบริเวณหรือในทะเล ที่จะต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) ไว้ ๒ ประเภท คือ ๑) รอดักทราย เขื่อนกันทรายและคลื่นรอบังคับกระแสน้ำ (ทุกขนาด) และ ๒) เขื่อนกันคลื่นนอกฝั่งทะเล (ทุกขนาด)

#### **ปัญหาและอุปสรรค**

เนื่องจากการกัดเซาะชายฝั่งเป็นพลวัต ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ในอนาคตอาจเกิดปัญหาได้ ดังนั้น สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะบูรณาการร่วมกับสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยจะพิจารณาในพื้นที่ที่เหมาะสมในการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ (Environmental Health Impact Assessment : EHIA) ซึ่งเป็นการบริหารจัดการในเชิงพื้นที่

### **๓.๓.๒.๕ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ**

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีบทบาทเป็นฝ่ายเลขานุการของยุทธศาสตร์ชาติและคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยยุทธศาสตร์ทางด้านทะเลและชายฝั่งอยู่ในแผนแม่บท ฉบับที่ ๑๘ ซึ่งมีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการกัดเซาะชายฝั่ง ดังนี้ ๑) การดำเนินการขับเคลื่อนการประเมินดัชนีคุณภาพมหาสมุทร (Ocean Health Index : OHI) อยู่ระหว่างการศึกษาร่วมกับกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และ ๒) การปฏิรูปการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง ทั้งนี้ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ดำเนินการติดตามรายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานของแต่ละคณะ พร้อมทั้งประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการประชุม เพื่อให้เกิดการบูรณาการร่วมกัน

### ๓.๓.๒.๖ กรมที่ดิน

#### แนวทางการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งของหน่วยงาน

##### ๑) การพิสูจน์กรรมสิทธิ์ในที่ดินซึ่งถูกน้ำกัดเซาะ

ในกรณีที่ที่ดินซึ่งถูกน้ำกัดเซาะเป็นที่ดินของเอกชนและมีเอกสารสิทธิเป็นโฉนดที่ดิน หรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓ ก.) สถานะทางกฎหมายของที่ดินบริเวณดังกล่าวจะเป็นที่ดินประเภทใด ย่อมขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงในแต่ละกรณีไปว่า สภาพที่ดินในแต่ละแปลงเป็นอย่างไร และเจ้าของที่ดินมีการใช้ประโยชน์หรือแสดงการหวงกันไว้หรือไม่ ซึ่งหากข้อเท็จจริงฟังได้ว่า ที่ดินที่เอกชนมีกรรมสิทธิ์อยู่นั้น แม้ภายหลังที่ดินดังกล่าวได้ถูกน้ำกัดเซาะ หรือพังลงน้ำทำให้แนวเขตที่ดินเปลี่ยนไป แต่เจ้าของที่ดินยังคงใช้สิทธิแห่งความเป็นเจ้าของโดยการหวงกัน หรือสงวนสิทธิ์ในการครอบครองที่ดินของตนอยู่ โดยมีได้ทอดทิ้งปล่อยให้เป็นทางน้ำหรือทางสาธารณะ ต้องถือว่าที่ดินดังกล่าวไม่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน และในทางกลับกันหากเจ้าของที่ดินมิได้ใช้สิทธิแห่งความเป็นเจ้าของโดยการหวงกัน หรือสงวนสิทธิ์ในการครอบครอง หรือยินยอมให้ตัดที่ดินที่พังลงน้ำนั้นออกจากโฉนด ก็ต้องถือว่าที่ดินนั้นได้กลายสภาพมาเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินแล้ว โดยส่วนราชการที่เกี่ยวข้องจะต้องดำเนินการเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนต่อไป (บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง สถานะทางกฎหมายของที่ดินที่มีเอกสารสิทธิซึ่งถูกน้ำกัดเซาะและภายหลังได้มีการทับถมของที่ดินขึ้นใหม่ เรื่องเสร็จที่ ๙๖๑/๒๕๔๗)

##### ๒) การพิสูจน์กรรมสิทธิ์ในที่ดินที่งอกริมทะเล ซึ่งเกิดจากการก่อสร้างโครงสร้างป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเล

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๐๘ บัญญัติว่า ที่ดินแปลงใดเกิดที่งอกริมตลิ่ง ที่งอกย่อมเป็นทรัพย์สินของเจ้าของที่ดินแปลงนั้น ซึ่งที่งอกจะต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

- (๑) ต้องเป็นที่ซึ่งในฤดูน้ำตามปกติน้ำท่วมไม่ถึง หมายความว่า ที่ดินนั้นจะต้องพ้นสภาพของการเป็นที่ชายตลิ่งตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๐๔ (๒)
- (๒) ต้องเป็นที่งอกจากที่ดินที่เป็นทรัพย์สินประธานออกไปในน้ำ หากงอกออกจากพื้นน้ำเข้ามาหาพื้นดิน เช่น ตะกอนพัดพาทับถมเรื่อยมาจนมาถึงพื้นดิน ไม่ถือว่าเป็นที่งอก เป็นต้น
- (๓) ต้องเป็นที่งอกซึ่งเกิดโดยธรรมชาติ มิใช่เป็นการงอกที่เกิดจากมนุษย์ไปทำให้เกิดผิดปกติ เช่น การนำที่ดินไปถม หรือขุดร่องน้ำให้กระแสน้ำเปลี่ยนทางเดิน เพื่อให้เกิดเป็นที่งอกหรือการทำให้เกิดที่งอกโดยผิดธรรมชาติ เป็นต้น

(๔) ระหว่างที่ดินทรัพย์สินประธานกับที่งอกจะต้องไม่มีทางสาธารณประโยชน์หรือคลอง หรือที่สาธารณประโยชน์ขวางกั้นอยู่ ในกรณีที่ที่งอกริมทะเลเกิดจากการก่อสร้างโครงสร้างป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเล คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๐๖๖๒/๒๕๕๑ ได้วางหลักว่า หากที่งอกนั้นเกิดจากการที่บุคคลอื่นสร้างโครงสร้างยื่นลงไปในทะเลทำให้เกิดการสะสมของตะกอนทราย โดยเจ้าของที่ดินที่เกิดที่งอกไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการสร้างโครงสร้างดังกล่าว ย่อมถือได้ว่าที่งอกของที่ดินนั้นเกิดขึ้นตามธรรมชาติ เจ้าของที่ดินจึงเป็นเจ้าของที่งอก ที่งอกนั้นไม่ใช่สาธารณสมบัติของแผ่นดิน

##### ปัญหาและอุปสรรค

๑) การรวบรวมพยานหลักฐานที่นำมาประกอบการพิสูจน์ใช้เวลาค่อนข้างมาก ทำให้เกิดความล่าช้าของกระบวนการตรวจสอบข้อเท็จจริงในการพิสูจน์สถานะทางกฎหมายของที่ดินซึ่งถูกน้ำกัดเซาะ

๒) ไม่มีกฎหมายเฉพาะว่าด้วยกรรมสิทธิ์ในที่ดินที่เกิดที่งอกริมชายทะเล ซึ่งเกิดจากการก่อสร้างโครงสร้างป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเล ทำให้ต้องพิจารณาข้อเท็จจริงไปตามแต่ละกรณีโดยจะยึดถือแนวคำพิพากษาของศาลฎีกาเป็นหลัก

### ๓.๓.๒.๗ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

การท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด เป็นการท่องเที่ยวที่สร้างรายได้ให้แก่ประเทศอย่างมหาศาล นักท่องเที่ยวนิยมทำกิจกรรมบริเวณชายหาดอยู่ในลำดับที่สี่ คิดเป็น ๕๓ เปอร์เซ็นต์ มีรายได้จากนักท่องเที่ยวประมาณ ๕๑๘,๐๐๐ ล้านบาท แหล่งท่องเที่ยวหลายแห่งที่ได้รับผลกระทบจากการกัดเซาะชายฝั่งบริเวณฝั่งอ่าวไทย เช่น จังหวัดระยอง จังหวัดชลบุรี จังหวัดเพชรบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดชุมพร และจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นต้น ฝั่งอันดามัน เช่น กระบี่ เป็นต้น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จึงมีข้อเสนอ ดังนี้

(๑) ควรมีผังเมืองแหล่งท่องเที่ยวทางชายทะเลที่ชัดเจน พร้อมทั้งระเบียบหรือมาตรการในการกำกับดูแล

(๒) กำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งอย่างยั่งยืน เช่น การปลูกป่าชายเลนเป็นเขื่อนธรรมชาติช่วยป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง การหลีกเลี่ยงการตัดถนนริมชายหาดเพื่อรักษาระบบนิเวศ เป็นต้น

### ๓.๓.๒.๘ กรมธนารักษ์

กรมธนารักษ์ไม่มีมาตรการในการช่วยเหลือดูแลประชาชนโดยตรง ในกรณีที่ดินของเอกชนถูกกัดเซาะชายฝั่งอย่างถาวร กรมธนารักษ์จะให้การสนับสนุนแก่หน่วยงานที่รับผิดชอบโดยการจัดหาที่ดินเพื่อรองรับประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากการใช้มาตรการถอยร่นอย่างใดก็ได้ เนื่องจากที่ดินที่จัดไว้รองรับนั้นเป็นที่ราชพัสดุ ทำให้ประชาชนที่ย้ายเข้ามาอาศัยไม่อาจมีกรรมสิทธิ์หรือเป็นเจ้าของที่ดินนั้นได้ แต่จะอาศัยอยู่ในฐานะผู้เช่า ซึ่งต้องชำระค่าเช่าให้แก่กรมธนารักษ์ ทั้งนี้ อาจได้รับสิทธิในการชำระค่าเช่าในราคาถูก ซึ่งที่ผ่านมา พบว่า ประชาชนปฏิเสธที่จะย้ายเข้าพื้นที่ที่กรมธนารักษ์จัดไว้ให้ เนื่องจาก ๑) ต้องชำระค่าเช่า ๒) ไม่ได้กรรมสิทธิ์ในที่ดิน และ ๓) พื้นที่ที่จัดไว้อยู่ห่างออกไปจากที่อยู่อาศัยเดิม จึงอาจส่งผลกระทบต่อการประกอบอาชีพ

### ๓.๓.๒.๙ กองทัพเรือ

#### ภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการกัดเซาะชายฝั่งทะเล

กรมอุทกศาสตร์ มีหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งในพื้นที่ของกองทัพเรือ เช่น บริเวณฐานทัพเรือสัตหีบ จังหวัดชลบุรี และสถานีเรือสมุย ฐานทัพเรือสงขลา จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นต้น โดยมีบทบาท ดังนี้

๑) สนับสนุนข้อมูลในด้านต่าง ๆ เช่น ข้อมูลระดับน้ำ ข้อมูลแผนที่เดินเรือ ข้อมูลความลึกของน้ำ เป็นต้น ซึ่งเป็นข้อมูลที่กองทัพเรือได้จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งของกองทัพเรือ รวมทั้งส่งให้แก่หน่วยงานที่ขอข้อมูล

๒) สำรวจและประเมินปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งในเบื้องต้น

กรณีที่ต้องมีการดำเนินโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง กองทัพเรือไม่ได้ดำเนินการเอง แต่จะจ้างที่ปรึกษาเพื่อจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) และศึกษาปัญหาในภาพรวม และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและมีหน้าที่โดยตรงเป็นผู้ดำเนินการ เช่น กรมโยธาธิการและผังเมือง เป็นต้น นอกจากนี้ กองทัพเรือยังได้มีส่วนในการบูรณาการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

### ๓.๓.๒.๑๐ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มีโครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชายหาด จำนวน ๕ โครงการ ดังนี้

๑) โครงการศึกษาออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวเพื่อรองรับคนทั้งมวล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำแบบมาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว

๒) โครงการการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและช่วยเหลือน้ำ

๓) โครงการศึกษาออกแบบการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในเขตพัฒนาการท่องเที่ยว โดยแบ่งออกเป็น ๔ เขต ได้แก่

(๑) เขตพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มน้ำโขง (จังหวัดเลย จังหวัดหนองคาย จังหวัดนครพนม จังหวัดมุกดาหาร และจังหวัดบึงกาฬ)

(๒) เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา (จังหวัดสงขลา จังหวัดพัทลุง และจังหวัดนครศรีธรรมราช)

(๓) เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง และจังหวัดฉะเชิงเทรา)

(๔) เขตพัฒนาการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลตะวันตก (จังหวัดเพชรบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดชุมพร และจังหวัดระนอง)

๔) โครงการพัฒนาเนินทรายงาม (Sand Dune) ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ประจําปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ใช้งบเงินกํ่าประมาณ ๑๙ ล้านบาท โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและสร้างศักยภาพการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวเนินทรายงาม อำเภอบึงสามพัน จังหวัดชุมพร ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ และเพื่อสร้างงานสร้างรายได้ให้กับประชาชนและผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดชุมพรและจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

๕) โครงการตรวจประเมินและรับรองมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินการตรวจประเมินแหล่งท่องเที่ยวที่ยื่นขอรับการตรวจประเมินและรับรองคุณภาพมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยว

#### ข้อเสนอแนะ

เห็นควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นต้น จัดทำบัญชีประชาชาติด้านสิ่งแวดล้อมของประเทศ เพื่อให้สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา สามารถจัดเก็บรวบรวมและจัดทำข้อมูลที่มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

### ๓.๓.๓ ผู้แทนสถาบันการศึกษา ภาคเอกชน และประชาชน

#### ๓.๓.๓.๑ รองศาสตราจารย์เชิดวงศ์ แสงสุภวานิช มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

##### แนวทางการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง

๑) กรณีมีความจำเป็นเร่งด่วนเนื่องจากปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งมีผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน การแก้ไขปัญหาต้องใช้โครงสร้างวิศวกรรม โดยรูปแบบที่ประชาชนนิยม คือ เขื่อนคอนกรีตขั้นบันได เนื่องจากสามารถพัฒนาพื้นที่บริเวณดังกล่าวเป็นแหล่งท่องเที่ยวได้ ประกอบกับเป็นโครงสร้างแข็งที่ก่อให้เกิดคลื่นสะท้อนน้อยกว่าเขื่อนแนวตั้งและไม่ทำให้ทรายบริเวณหน้าเขื่อนหายไป แต่กรณีเป็นชุมชนชาวประมง จะนิยมรูปแบบเขื่อนหินใหญ่เรียง

ทั้งนี้ การสร้างเขื่อนแนวตั้งแบบ ๙๐ องศา ทำให้ทรายบริเวณหน้าชายหาดหายไป หากมีการวิเคราะห์ทรายบริเวณชายหาดของแต่ละพื้นที่ เพื่อออกแบบเขื่อนโครงสร้างแข็ง

ที่เหมาะสมกับมุมเสียดทานของทราย (Internal Friction Angle) จะไม่ทำให้ทรายบริเวณด้านหน้าชายหาดหายไป แต่อย่างไรก็ตาม การใช้รูปแบบโครงสร้างแข็งจะไม่สามารถทำให้ชายหาดกลับคืนมาดังเดิมได้

๒) ต้องบูรณาการความรู้ของผู้เชี่ยวชาญในสหสาขาวิชาต่าง ๆ ทั้งวิศวกรรมชายฝั่ง สมุทรศาสตร์ สิ่งแวดล้อม ประกอบกับการพิจารณาการใช้ประโยชน์ที่ดินและวิถีชีวิตของประชาชนที่อยู่อาศัยริมชายฝั่งทะเลควบคู่กันไป

๓) การจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอในการแก้ไขปัญหาทั้งระบบหาดในคราวเดียว

### ๓.๓.๓.๒ นายศักดิ์อนันต์ ปลาทอง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

#### แนวทางการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง

๑) การแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทั้งระบบหาด ควรคำนึงถึงผลกระทบของรูปแบบและวิธีการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ อย่างรอบด้าน

๒) ต้องมีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ใกล้เคียง หรือถัดไปจากบริเวณที่มีการก่อสร้าง พร้อมทั้งต้องมีกระบวนการแจ้งให้ประชาชนซึ่งอาจได้รับความเดือดร้อนจากโครงการก่อสร้างได้รับทราบผลกระทบของโครงการก่อสร้างอย่างครบถ้วน

๓) ควรนำพระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๒๑ มาใช้กำหนดเขตพื้นที่ที่จะใช้มาตรการในการป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง เพื่อให้การแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๔) กรณีที่การกัดเซาะชายฝั่งส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยของชีวิตที่อยู่อาศัย และที่ทำกินของประชาชน ซึ่งมีความจำเป็นเร่งด่วน ควรดำเนินการด้วยวิธีการที่รวดเร็วทันที่

๕) โครงการก่อสร้างกำแพงกันคลื่น ใช้งบประมาณจำนวนมาก และใช้เวลาในการก่อสร้างหลายปี ควรมีการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) เพราะไม่มีลักษณะเป็นการเร่งด่วนที่ควรได้รับการยกเว้น

๖) การแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งเฉพาะหน้าเป็นการชั่วคราว ควรใช้มาตรการสีขาบ หรือมาตรการสีเขียว เช่น การกำหนดพื้นที่ถอยร่น การปักเสาดักตะกอน เป็นต้น

### ๓.๓.๓.๓ นายอัลฮามีน มะแต มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

#### ประเด็นปัญหา

โครงการขุดลอกอ่าวปัตตานี โดยกรมเจ้าท่า เมื่อทำการขุดลอกแล้วทิ้งตะกอนไว้บริเวณข้างเคียงก่อให้เกิดเนินทรายขนาดใหญ่กลางอ่าวปัตตานี ส่งผลให้ทิศทางการไหลเวียนของน้ำเปลี่ยนแปลงไป ทำให้ระบบนิเวศถูกทำลาย ชาวบ้านไม่สามารถทำการประมงได้ ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการที่มุ่งแก้ไขปัญหาทรายได้ของชุมชนและปัญหาขาดแคลนทรัพยากรทางทะเล อีกทั้งไม่มีการทำประชาคมเพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบโดยตรง ซึ่งความต้องการของชุมชนในการแก้ไขปัญหาเนินทรายกลางอ่าวปัตตานี คือ ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบนำตะกอนทรายไปถมพื้นที่บริเวณชายฝั่งตามที่ชาวบ้านได้เห็นชอบตั้งแต่แรก

### ๓.๓.๓.๔ ผู้แทนชุมชนตำบลแหลมฟ้าผ่า

#### ประเด็นปัญหา

๑) หมู่บ้านขุนสมุทรจีน ประสบปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งอย่างต่อเนื่องหลายปี แต่ยังไม่มีการก่อสร้างโครงสร้างแข็งที่เป็นรูปธรรม

๒) การบุกรุกทำลายพื้นที่ป่าเพื่อสร้างโครงการต่าง ๆ ของนายทุน โดยชุมชนต้องการให้พื้นที่ป่าชายเลนกลับคืนมาเพื่อคงไว้ซึ่งระบบนิเวศและความสมดุลของธรรมชาติ

๓) ชุมชนไม่ต้องการวิธีการปลูกป่าชายเลน เนื่องจากเมื่อถึงฤดูมรสุมจะทำให้ต้นกล้าที่ปลูกถูกคลื่นทะเลพัดจนโคนล้ม เสียหาย

๔) เชื้อนไม้ไผ่ชะลอคลื่นมีอายุการใช้งานเพียง ๓ ปี โดยที่ผู้รับเหมาและเจ้าของโครงการที่รับผิดชอบไม่ได้เข้ามาดูแลรักษาภายหลังก่อสร้าง

#### ข้อเสนอแนะ

๑) รูปแบบที่ดีที่สุดที่จะทำให้พื้นที่ป่าบริเวณหาดโคลนกลับคืนมา คือ การก่อสร้างเขื่อนหินใหญ่เรียง โดยเขื่อนหินจะประกอบด้วยต้นสนหรือต้นยูคาลิปตัสเป็นฐานด้านล่าง และด้านบนเป็นหินที่ได้จากการระเบิดเขาหัวโล้น ฐานมีความกว้างประมาณ ๖ เมตร และความสูงประมาณ ๒ เมตร และควรสร้างระยะห่างจากฝั่งไม่เกิน ๑๐๐ เมตร เว้นช่องว่างระหว่างหินให้เพียงพอ เพื่อให้เกิดการตกตะกอนของเลนด้านหลังเขื่อนจนกลายเป็นแผ่นดินที่งอกเพิ่มเติมและป่าจะกลับคืนมาตามธรรมชาติ

๒) ควรมีการแก้ไขปัญหาเรื่องกรรมสิทธิ์ที่ดินงอก พร้อมทั้งมีมาตรการช่วยเหลือและเยียวยาความเสียหายให้แก่เจ้าของที่ดิน

#### ๓.๓.๓.๕ โรงแรมดุสิตธานีพัทยา

##### ประเด็นปัญหา

๑) ปัญหาความเดือดร้อนอันเกิดจากการกัดเซาะชายฝั่งก่อนใช้มาตรการเติมทรายบริเวณชายหาด

(๑) พื้นที่บริเวณหน้าหาดน้อย ส่งผลให้ความสนใจในการท่องเที่ยวหรือการใช้พื้นที่ชายหาดลดลง

(๒) พื้นที่ชายหาดคูเสื่อมโทรม นักท่องเที่ยวไม่มีพื้นที่ในการพักผ่อนหรือทำกิจกรรม

๒) สภาพการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ชายหาดบริเวณหน้าโรงแรม

(๑) ความกว้างของบริเวณพื้นที่หน้าชายหาดเพิ่มขึ้น

(๒) สภาพบริเวณพื้นที่ชายหาดดีขึ้น

(๓) มีพื้นที่ในการทำกิจกรรมมากขึ้น ทำให้คนมาเที่ยวพักผ่อนบริเวณชายหาดเพิ่มขึ้น

๓) ผลกระทบหรือประโยชน์ที่ได้รับภายหลังใช้มาตรการเติมทรายบริเวณชายหาด

(๑) น้ำทะเลพัดทรายบริเวณชายฝั่งทะเล อีกด้านของหน้าชายหาดลงไปทำให้บริเวณทางเดินมีขนาดลดลง

(๒) ขยะจะลอยขึ้นมาติดบริเวณชายฝั่งที่มีหน้าชายหาดแคบมากกว่าฝั่งที่มีบริเวณหน้าชายหาดกว้าง เนื่องจากขยะจะไม่สามารถขึ้นถึงได้

#### ข้อเสนอแนะ

ควรสร้างเขื่อนกันคลื่นเพิ่มเติมจากแนวเขื่อนเดิมให้ครอบคลุมบริเวณพื้นที่ชายหาดหน้าโรงแรมดุสิตธานีพัทยา

### ๓.๔ ผลลัพธ์การดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

#### (๑) งานภาคนโยบาย

๑.๑ มีคณะกรรมการนโยบายและแผนการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งแห่งชาติเป็นกลไกในการจัดทำนโยบายและแนวทางในการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งของประเทศ

๑.๒ คณะกรรมการนโยบายและแผนการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งได้วางแนวทางการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง โดยกำหนดมาตรการสีขาวย มาตรการสีเขียว และมาตรการสีเทา เพื่อเป็นแนวทางแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งแต่ยังขาดการขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติที่ยั่งยืน

๑.๓ การแปลงมาตรการสีขาวย สีเขียว และสีเทาลงพื้นที่ที่ยังไม่มีความเชื่อมโยงในเชิงนโยบาย และยุทธศาสตร์อื่น ๆ โดยเฉพาะนโยบายด้านการท่องเที่ยว เพื่อจัดทำแผนเชิงพื้นที่

๑.๔ ยังไม่มีการบูรณาการงบประมาณเพื่อขับเคลื่อนแผนงานโครงการในการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง

๑.๕ กลไกการบูรณาการในพื้นที่ที่ยังไม่มีประสิทธิภาพ คณะกรรมการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งจังหวัด ยังไม่ได้เป็นกลไกการบูรณาการในระดับจังหวัดอย่างแท้จริง

๑.๖ ยังไม่มีการบูรณาการความร่วมมือระหว่างประเทศในการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งในบริเวณต่อเนื่องกัน ทั้งกับประเทศมาเลเซียและประเทศกัมพูชา

#### (๒) งานภาคปฏิบัติ

๒.๑ หน่วยงานที่แก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง มีหลายหน่วยงาน มีความซ้ำซ้อนและขาดการบูรณาการ ทั้งในส่วนกลางและในพื้นที่

๒.๒ เจ้าหน้าที่ที่ดำเนินโครงการยังขาดทักษะและองค์ความรู้ที่รอบด้านเพื่อการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

๒.๓ เทคนิค วิธีการและเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งยังไม่ครอบคลุมกับสภาพปัญหาและลักษณะปัญหา โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งชั่วคราวตามฤดูกาล หรือปัญหาที่เกิดจากพายุ ยังขาดเครื่องมือชั่วคราวในการบรรเทาปัญหาและเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ

๒.๔ ยังไม่มีการกระจายอำนาจและแผนงานโครงการลงไปยังท้องถิ่นให้เหมาะสมเพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนได้อย่างรวดเร็ว

#### (๓) กฎหมาย

๓.๑ อำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย และการอนุญาตดำเนินโครงการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง ยังไม่มีประสิทธิภาพและมีความซ้ำซ้อน

๓.๒ ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งไม่ได้ถูกนิยามให้เป็นสาธารณภัย จึงไม่สามารถใช้กลไกภายใต้พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาใช้ในการแก้ไขปัญหาได้ รวมถึงไม่สามารถใช้เงินอุดหนุนราชการ ตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน. พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้

๓.๓ ขาดกฎหมายเพื่อควบคุมและกำหนดมาตรการลดผลกระทบสิ่งแวดล้อมสำหรับโครงการก่อสร้างกำแพงป้องกันคลื่นริมชายฝั่ง

๓.๔ ระเบียบและหลักเกณฑ์ในการดำเนินการแก้ไขปัญหาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่มีมาตรฐานชัดเจน

**(๔) การมีส่วนร่วมของประชาชน**

๔.๑ ขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการร่วมแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งอย่างแท้จริง ทั้งการกำหนดโครงการ และการติดตามผลของการแก้ไขปัญห

๔.๒ ขาดการจัดการองค์ความรู้ที่เหมาะสมเพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ได้ทราบปัญหาและผลกระทบจากการกัดเซาะชายฝั่งและการดำเนินการแก้ไขปัญห

๔.๓ ขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการติดตามสถานการณ์การกัดเซาะชายฝั่งอย่างเป็นระบบ

๔.๔ การกำหนดกลุ่มเป้าหมายของประชาชนในการประชาสัมพันธ์โครงการยังไม่มีประสิทธิภาพและไม่ครอบคลุมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมด โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรง

**(๕) ฐานข้อมูล**

- ขาดฐานข้อมูลกลางในการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งที่ได้รับการยอมรับและเชื่อถือกันระหว่างหน่วยงานและประชาชน

#### ๔. ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสิทธิการ

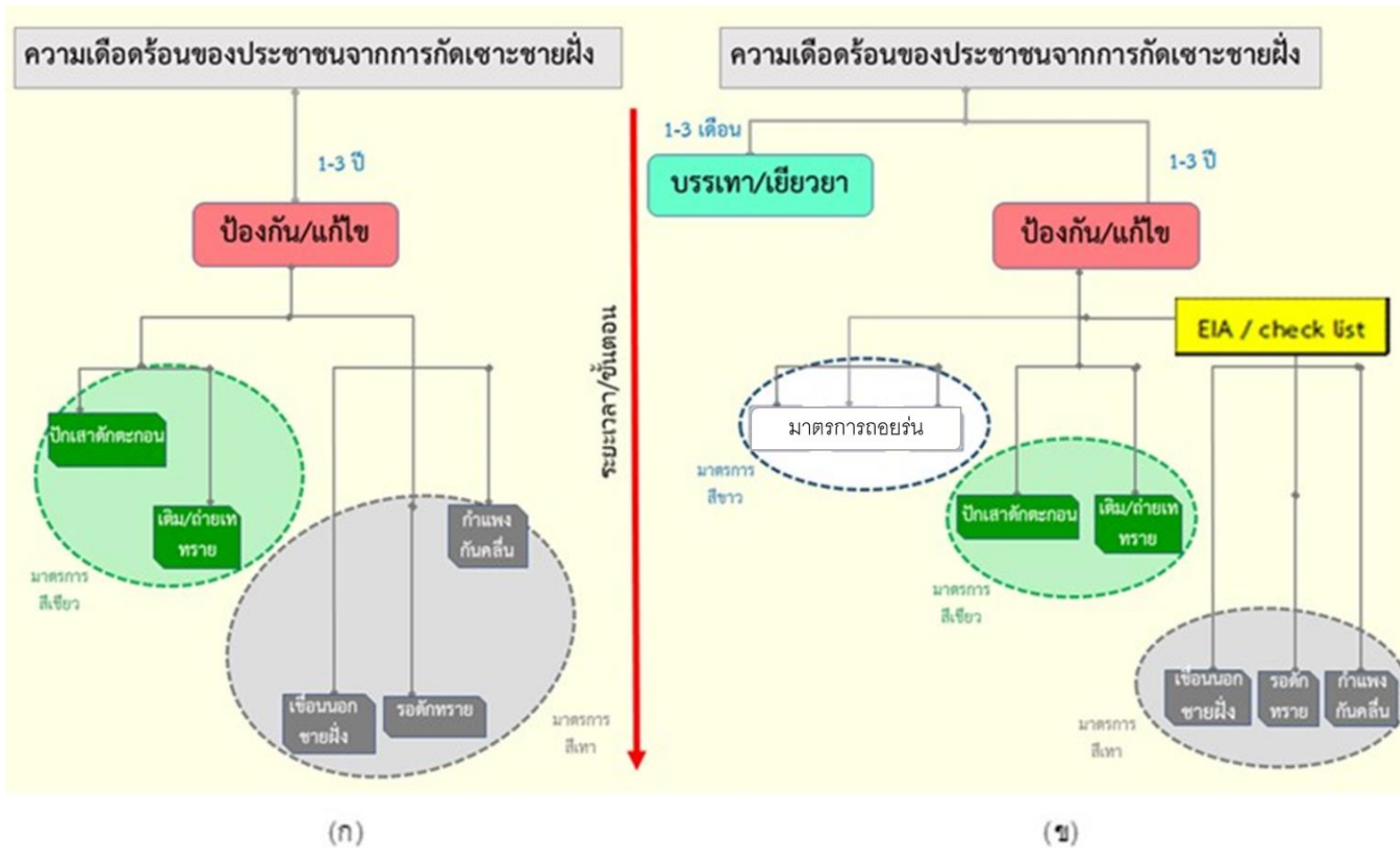
##### ประเด็นเร่งด่วนที่คณะกรรมการสิทธิการห่วงใย

คณะกรรมการสิทธิการพบว่า ประชาชนที่เดือดร้อนและได้รับผลกระทบจากปัญหาการกีดเซาะชายฝั่ง ไม่ได้รับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกีดเซาะอย่างทันท่วงที โดยปกติต้องใช้เวลาประมาณ ๑-๓ ปี ในการที่จะให้หน่วยงานที่รับผิดชอบตั้งงบประมาณมาดำเนินการได้ ซึ่งในช่วงเวลานั้นสถานการณ์การกีดเซาะชายฝั่งก็อาจเปลี่ยนแปลงไป หรือลุกลามส่งผลกระทบต่อที่รุนแรงขึ้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเสริมกลไกของภาครัฐในการที่จะเข้าไปบรรเทาและเยียวยาปัญหาในระยะสั้น โดยกำหนดให้การกีดเซาะชายฝั่งเป็นภัยพิบัติที่สามารถให้จังหวัดและหน่วยงานในพื้นที่สามารถใช้งบประมาณหรือเงินอุดหนุนหรือยืมกู้ยืมจากสถาบันการเงินตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๖๒ มาบรรเทาปัญหา โดยใช้วิธีป้องกันปัญหาแบบชั่วคราวมาลดผลกระทบต่อประชาชนได้ทันที เพื่อการแก้ไขปัญหาย่างถาวร ทั้งนี้ เมื่อประชาชนได้รับการบรรเทาเยียวยาแล้ว หน่วยงานที่รับผิดชอบจะมีเวลาในการศึกษาหาแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างเหมาะสมและยั่งยืน โดยศึกษาถึงสาเหตุของการกีดเซาะหากเป็นการเปลี่ยนแปลงตามฤดูกาล หรือเป็นการกีดเซาะแบบชั่วคราวสามารถใช้มาตรการสีขาวยหรือมาตรการสีเขียวในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว หากจำเป็นที่จะต้องแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยการใช้โครงสร้างทางวิศวกรรม หน่วยงานที่รับผิดชอบควรมีเวลาเพียงพอในการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมเพื่อให้การก่อสร้างไม่ไปกระทบพื้นที่ข้างเคียง หรือสร้างผลกระทบต่อเนื่อง

คณะกรรมการสิทธิการได้เล็งเห็นถึงปัญหาดังกล่าว จึงเห็นควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการอย่างเร่งด่วน ดังนี้

๑) เพิ่มคำนิยามการกีดเซาะชายฝั่งให้เป็นสาธารณภัย ภายใต้พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ และเป็นภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อดำเนินการยับยั้ง ป้องกัน และบรรเทาความเสียหายที่เกิดแก่ชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน โดยใช้หลักเกณฑ์ทางวิทยาศาสตร์พิจารณากรณีฉุกเฉิน เช่น กำหนดความเร็วลม ความสูงคลื่นจากกรมอุตุนิยมวิทยา เป็นต้น

๒) กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ควรมีมาตรการรองรับเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่กรณีการกีดเซาะชายฝั่งมีลักษณะเกิดขึ้นชั่วคราวเป็นช่วงฤดูกาล โดยบูรณาการร่วมกับคณะอนุกรรมการบูรณาการด้านการจัดการการกีดเซาะชายฝั่งทะเลกำหนดรูปแบบที่เหมาะสมให้เป็นไปตามองค์ความรู้ในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างยั่งยืน



รูปภาพที่ ๑๓ แนวทางการแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนของประชาชนจากการกััดเซาะชายฝั่ง ตามภาพ (ก) ปัจจุบัน และ (ข) แนวคิดของคณะกรรมการ

- (ก) ประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนต้องรอการแก้ไขปัญห ะมาณ ๑-๓ ปี เพื่อให้หน่วยราชการที่รับเรื่องเสนองบประมาณเพื่อแก้ไขปัญห โดยส่วนใหญ่จะเป็นกำแพงกันคลื่นเนื่องจากไม่ต้องศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม
- (ข) ประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อน ได้รับการบรรเทาและเยียวยาปัญหา ภายใน ๓ เดือน ระหว่างที่หน่วยงานราชการศึกษาและเลือกแนวทางการแก้ไขปัญห ที่เหมาะสมและยั่งยืน โดยพิจารณาแนวทางมาตรการสีขาวและแนวทางสีเขียวก่อน หากต้องใช้มาตรการสีเทาควรมีการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมก่อน (EIA – รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม / check list – รายการข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมสำหรับโครงการก่อสร้างกำแพงกันคลื่น)

## ประเด็นแนวทางแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเลไทยอย่างยั่งยืน

### ๔.๑ ปรับปรุงหน้าที่และอำนาจของแต่ละหน่วยงานไม่ให้ซ้ำซ้อนและมีประสิทธิภาพตรงกับศักยภาพของเชี่ยวชาญของบุคลากรในหน่วยงาน

๔.๑.๑ ให้คณะกรรมการนโยบายและแผนการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งแห่งชาติ กำหนดบทบาทหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานในการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งให้ไม่ซ้ำซ้อนและเหมาะสมกับศักยภาพหน่วยงาน พร้อมทั้งเสนอปรับปรุงมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

๔.๑.๒ ให้กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งเป็นหน่วยงานหลักในการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งในการเสนอแนะนโยบาย กำกับโครงการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง และฟื้นฟูสภาพชายฝั่งให้มีความสมบูรณ์ทางธรรมชาติ และบูรณาการฐานข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๔.๑.๓ ให้กรมเจ้าท่าเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการโครงการที่ใช้โครงสร้างทางวิศวกรรมในการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งที่มีการก่อสร้างจากแนวชายฝั่งเลยลงไปในทะเล โดยคำนึงถึงผลกระทบกับกระแสน้ำและการเคลื่อนตัวของตะกอนชายฝั่ง รวมทั้งการถ่ายเทพทรายและเติมทรายชายหาด

๔.๑.๔ ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการก่อสร้างโครงสร้างทางวิศวกรรมในการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งที่มีการก่อสร้างบนตลิ่งริมชายฝั่งที่ไม่มีผลกระทบต่อกระแสน้ำและการเคลื่อนตัวของตะกอนชายฝั่ง

๔.๑.๕ ให้กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยและจังหวัดมีหน้าที่ในการบรรเทาผลกระทบจากปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งกรณีฉุกเฉินตามหลักวิชาการที่คณะอนุกรรมการบูรณาการด้านการจัดการการกัดเซาะชายฝั่งทะเลกำหนด

๔.๑.๖ ให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำกับดูแลการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งจังหวัดก่อนดำเนินการ

๔.๑.๗ ให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินติดตามและตรวจสอบผลการดำเนินการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งของหน่วยงานต่าง ๆ

### ๔.๒ พัฒนาแนวทางการดำเนินการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาโดยใช้มาตรการชั่วคราวระยะสั้น มาตรการระยะยาว และการบรรเทาความเสียหาย

๔.๒.๑ การแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งควรมุ่งเน้นวิธีการปรับสมดุลและฟื้นฟูธรรมชาติมากกว่าการเลือกใช้โครงสร้างแข็ง

๔.๒.๒ ให้วางแผนแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเลทั้งระบบหาด รวมทั้งให้ความสำคัญในการจัดสรรงบประมาณด้านการบำรุงรักษาสิ่งปลูกสร้างริมชายฝั่งทะเล

๔.๒.๓ แนวทางการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งควรคำนึงถึงระดับความรุนแรงของปัญหาทั้งปัญหาเฉพาะหน้า ปัญหาที่มีความรุนแรงน้อยและปัญหาที่มีความรุนแรงมาก โดยการใช้งบประมาณในการแก้ไขปัญหามีประสิทธิภาพ

๔.๒.๔ ในการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งกรณีจำเป็นเร่งด่วน ควรใช้รูปแบบหรือมาตรการที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ตามที่คณะอนุกรรมการบูรณาการด้านการจัดการการกัดเซาะชายฝั่งทะเลกำหนด

๔.๒.๕ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยควรมีมาตรการรองรับเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่กรณีการกัดเซาะชายฝั่งมีลักษณะเกิดขึ้นชั่วคราวเป็นช่วงฤดูกาล โดยบูรณาการร่วมกับคณะอนุกรรมการบูรณาการด้านการจัดการการกัดเซาะชายฝั่งทะเลกำหนดรูปแบบที่เหมาะสมให้เป็นไปตามองค์ความรู้ในการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งอย่างยั่งยืน

๔.๒.๖ กระทรวงการคลังควรกำหนดมาตรการ หรือหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนเกี่ยวกับการใช้เงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินและเงินอุดหนุนราชการในเชิงป้องกัน หรือยับยั้งภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินให้ครอบคลุมถึงภัยอันเกิดจากการกัดเซาะชายฝั่ง เพื่อให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสามารถใช้จ่ายเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่เดือดร้อน

๔.๒.๗ ในการทำ Sand Bypassing ควรนำตะกอนที่ออกจากโครงสร้างไปเสริมบริเวณที่เกิดการกัดเซาะชายฝั่งที่มีใช้ตะกอนที่ได้จากแผ่นดิน เช่น ตะกอนจากแม่น้ำ ลำคลอง เป็นต้น เนื่องจากอาจจะไม่เหมาะสมกับระบบนิเวศทางทะเล

๔.๒.๘ กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งควรเน้นการส่งเสริมมาตรการสีขาวในการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งโดยการกำหนดพื้นที่ถอยร่น และร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติอย่างจริงจัง ซึ่งเป็นแนวทางที่ยั่งยืนและสามารถประหยัดงบประมาณแผ่นดินได้

๔.๒.๙ กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งควรปรับปรุงมาตรการสีขาว สีเขียว และสีเทาเพื่ออุดช่องว่างระหว่างมาตรการต่าง ๆ ให้เกิดแนวทางผสมผสาน เช่น การก่อสร้างเพื่อทำหาดเทียมเพื่อเติมทราย ไม่ควรถือว่าเป็นสีเทา เป็นต้น

๔.๒.๑๐ ส่งเสริมให้มีการศึกษา ค้นคว้า และวิจัยแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งในรูปแบบชั่วคราว เพื่อจัดการกับปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งในพื้นที่ที่เกิดปัญหาในลักษณะของการกัดเซาะตามรอบฤดูกาล หรือเป็นการกัดเซาะแบบชั่วคราว

#### ๔.๓ ให้มีการบูรณาการการจัดทำแผนงาน โครงการและงบประมาณแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง

๔.๓.๑ ให้คณะกรรมการนโยบายและแผนการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งแห่งชาติจัดทำแผนบูรณาการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งตามหลักวิชาการให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติในการพัฒนาและใช้ประโยชน์ชายฝั่งทะเล

๔.๓.๒ ให้คณะกรรมการนโยบายและแผนการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งแห่งชาติมีบทบาทในการบูรณาการงบประมาณในการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งให้มีประสิทธิภาพไม่ซ้ำซ้อน ประหยัด คุ่มค่าและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนครอบคลุมทั้งด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและด้านสิ่งแวดล้อม ทั้งโครงการของส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น โดยที่สำนักงบประมาณต้องให้ความสำคัญแก่โครงการที่คณะกรรมการนโยบายและแผนการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งแห่งชาตินำเสนอตามลำดับ

๔.๓.๓ ให้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ร่วมกับกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กำหนดพื้นที่หาดเศรษฐกิจส่งเสริมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว เพื่อกำหนดรูปแบบโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งที่เหมาะสม ไม่กระทบมิติด้านการท่องเที่ยว เพื่อให้สามารถสร้างรายได้ให้แก่ประเทศได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

๔.๓.๔ ให้คณะกรรมการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งจังหวัดเป็นกลไกการบูรณาการการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งในพื้นที่จังหวัด

**๔.๔ ปรับปรุงกฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและไม่ให้ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน**

๔.๔.๑ ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติพิจารณาทบทวนการนำมาตรการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) กลับมาใช้กับโครงการก่อสร้างกำแพงกันคลื่นที่มีความยาวตั้งแต่ ๒๐๐ เมตรขึ้นไป (Seawall) และให้นำมาตรการจัดทำรายการข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Checklist) มาใช้กับโครงการก่อสร้างกำแพงกันคลื่นที่มีความยาวน้อยกว่า ๒๐๐ เมตร (Seawall) และโครงสร้างที่นอกเหนือจากการทำโครงสร้างถาวร เช่น เขื่อนหินทิ้ง (Revetment) เป็นต้น ตามที่กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งกำหนด

๔.๔.๒ ให้กรมเจ้าท่าพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์การอนุญาตการก่อสร้างโครงการเขื่อนกันน้ำเซาะริมทะเล เพื่อแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง โดยให้มีความเห็นของคณะกรรมการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งจังหวัดประกอบการอนุญาต

๔.๔.๓ ควรกำหนดหลักเกณฑ์การดำเนินโครงการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งของแต่ละหน่วยงาน เพื่อลดผลกระทบต่อวิถีชีวิตของชุมชน รวมทั้งต้องมีมาตรการฟื้นฟูเยียวยาประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากโครงการดังกล่าว

๔.๔.๔ ควรทบทวนกฎระเบียบเพื่อสนับสนุนการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งด้วยการเสริมทรายชายหาด ซึ่งเป็นมาตรการสีเขียวตามที่กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งกำหนดไว้ เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๔.๔.๕ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรร่วมกันบูรณาการในการกำหนดเส้นชายฝั่งที่ชัดเจน เพื่อประโยชน์ในการดำเนินโครงการและการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง

๔.๔.๖ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบและหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ที่ดินชายฝั่ง ที่งอกและที่ดินที่ถูกน้ำกัดเซาะ ให้มีประสิทธิภาพและมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวดและเป็นธรรม

๔.๔.๗ จังหวัดที่มีพื้นที่ติดชายฝั่งทะเลควรจัดตั้งศูนย์ One Stop Service เพื่อรับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งของประชาชน โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน

**๔.๕ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ภาคเอกชน และท้องถิ่นในการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง**

โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้

๑) สร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ภาคประชาชน ภาคเอกชน และท้องถิ่น ได้ตระหนักถึงมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง (มาตรการสีขาว สีเขียว และสีเทา)

๒) สร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ภาคประชาชน ภาคเอกชนและท้องถิ่นในการก่อสร้างเขื่อนหรือกำแพงกันคลื่นต่าง ๆ เพื่อให้การก่อสร้างเป็นไปโดยถูกต้องเป็นมาตรการเดียวกัน และไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในภายหลัง รวมทั้งเพื่อป้องกันการดำเนินการที่ซ้ำซ้อนระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน

๓) สร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ประชาชนเกี่ยวกับสิทธิในที่ดินและผลกระทบของการก่อสร้างกำแพงป้องกันคลื่นอย่างรอบด้าน รวมทั้งควรสร้างความตระหนักให้แก่ประชาชนในการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งอย่างยั่งยืน

๔) ประชาสัมพันธ์โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเลให้ประชาชนได้รับทราบอย่างเพียงพอก่อนเริ่มดำเนินโครงการ จะช่วยลดปัญหาความขัดแย้งในพื้นที่และทำให้ใช้งบประมาณได้อย่างคุ้มค่า เนื่องจากจะไม่มีข้อร้องเรียนคดีจนต้องระงับการก่อสร้าง

๕) พิจารณาทบทวนโครงการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเลให้สอดคล้องและเป็นไปตามมติของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน เมื่อวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๖๓

๖) สร้างความรู้ให้แก่ทุกภาคส่วนที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง เช่น ผู้ประกอบการ ชาวบ้าน ตลอดจนให้กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้เป็นหลักสูตรการเรียนการสอนเชิงพื้นที่ เป็นต้น

๗) ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายภาคประชาชนเพื่ออนุรักษ์ชายหาดและปกป้องชายฝั่ง

**๔.๖ พัฒนาองค์ความรู้และระบบฐานข้อมูลกลางในการสนับสนุนการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งอย่างยั่งยืน**

๔.๖.๑ ควรมีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลกลางและระบบสารสนเทศทางทะเล เช่น แผนที่ทะเล เป็นต้น เพื่อใช้อ้างอิงในการตรวจสอบสิทธิในที่ดินที่เกิดที่อกริมตลิ่ง รวมถึงที่ดินที่ถูกละเมิดกัดเซาะ

๔.๖.๒ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการสำรวจเส้นชายฝั่งและปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง เช่น เทคโนโลยี LIDAR เป็นต้น

๔.๖.๓ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการถอดบทเรียนจากโครงการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งที่ได้มีการดำเนินการมาในอดีตเพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมในการดำเนินการในอนาคต

๔.๖.๔ ควรมีการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในแต่ละหน่วยงานด้านการกัดเซาะชายฝั่ง เพื่อให้สามารถดำเนินการได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ และบูรณาการร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔.๖.๕ ภาครัฐควรให้ความสำคัญด้านงบประมาณในการวิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งในบริบทของประเทศไทย

๔.๗ ภาครัฐควรชะลอโครงการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งที่ใช้โครงสร้างและยังไม่ผ่านการพิจารณาศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) พร้อมทั้งศึกษาหาแนวทางในการรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างริมชายฝั่งทะเลที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์และถูกทิ้งร้าง รวมถึงสิ่งก่อสร้างบนสันทรายชายหาด

คณะกรรมการขอเสนอรายงานผลการพิจารณาศึกษา เรื่อง ผลกระทบและแนวทางแก้ไขปัญหา  
การกัดเซาะชายฝั่งทะเลไทยอย่างยั่งยืน และข้อสังเกตของคณะกรรมการ มาเพื่อได้โปรดพิจารณา  
และนำเสนอที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาต่อไป

เพชรดา โต้ะมีนา

(นางสาวเพชรดา โต้ะมีนา)

เลขานุการคณะกรรมการ

ภาคผนวก

ภาพกิจกรรม

การรับฟังบรรยายสรุป ประชุมร่วมกับหัวหน้าส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง  
ในประเด็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการและมาตรการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง  
บริเวณชายหาดพัทยากลาง ชายหาดจอมเทียนและชายหาดบางแสน  
วันจันทร์ที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๓  
ณ ห้องประชุมศาลาว่าการเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี



ตรวจสภาพพื้นที่และเยี่ยมชมโครงการเสริมทรายชายหาดพัทยา  
เพื่อป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง บริเวณหาดพัทยากลางและชายหาดจอมเทียน  
วันจันทร์ที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๓



ตรวจสภาพพื้นที่ ปัญหาการกัดเซาะชายหาดบางแสน บริเวณด้านทิศใต้  
วันจันทร์ที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๓



การรับฟังบรรยายสรุปเกี่ยวกับแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง  
ตลอดจนรับฟังปัญหาความเดือดร้อน และการให้ความช่วยเหลือประชาชน  
ที่ได้รับผลกระทบจากการกัดเซาะชายฝั่งทะเลในพื้นที่จังหวัดพังงา  
วันจันทร์ที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๖๓  
ณ ห้องประชุมศาลากลางจังหวัดพังงา จังหวัดพังงา



ตรวจสภาพพื้นที่การกัดเซาะชายฝั่งของหาดบางเนียง  
อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา



ตรวจสภาพพื้นที่การกัดเซาะชายฝั่งของหาดนางทอง  
อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา



การบรรยายสรุปสถานการณ์ และแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหา  
การกัดเซาะชายฝั่งทะเล รวมทั้งแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับหัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง  
และผู้แทนชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากการกัดเซาะชายฝั่งทะเลในพื้นที่เขตบางขุนเทียน  
วันศุกร์ที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๓  
ณ ห้องประชุมโรงเรียนคลองพิทยาลงกรณ์ กรุงเทพมหานคร



ตรวจสภาพพื้นที่ และเยี่ยมชมโครงการก่อสร้างเขื่อนไม้ไผ่ชะลอคลื่น  
และโครงการปลูกป่าในใจคนตามศาสตร์พระราชา



การบรรยายสรุปและตรวจสอบสภาพพื้นที่เกี่ยวกับสถานการณ์ แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหา  
ตลอดจนผลกระทบที่เกิดจากการใช้มาตรการต่าง ๆ ในการดำเนินการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง  
ในพื้นที่หาดนพรัตน์ธาราและอ่าวนาง รวมทั้งโครงการปรับปรุงระบบบำบัดน้ำเสียคลองจาก  
ในพื้นที่ชายหาดอ่าวนาง ณ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา-หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่  
วันเสาร์ที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๓



ตรวจสอบสภาพพื้นที่การกัดเซาะชายฝั่ง และการปรับปรุงระบบบำบัดน้ำเสียคลองจาก  
ในพื้นที่ชายหาดอ่าวนาง ณ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา-หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่  
วันเสาร์ที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๓



ตรวจสภาพพื้นที่การกักเรือประมงบริเวณปากคลองบางเนียง  
ตำบลคึกคัก อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา  
วันอาทิตย์ที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๓



ตรวจสภาพพื้นที่การเสริมทรายชายหาด เพื่อป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเล  
พร้อมทั้งมอบถุงทรายใยสังเคราะห์ GEO Bag บริเวณหาดบางเนียง อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา  
วันจันทร์ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๓



พื้นที่การเสริมทรายชายหาด เพื่อป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเล  
พร้อมทั้งมอบถุงทรายใยสังเคราะห์ GEO Bag บริเวณหาดบางเนียง



การบรรยายสรุปเกี่ยวกับระบบนิเวศป่าชายเลนในพื้นที่สงวนชีวมณฑล  
และแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเลด้วยวิธีการปลูกป่าชายเลน  
ณ ห้องประชุมศูนย์วิจัยทรัพยากรป่าชายเลนที่ ๓ (ระนอง)  
วันอังคารที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๔



ตรวจสอบสภาพพื้นที่ป่าชายเลนและแหล่งอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม  
ตามเส้นทางศึกษาธรรมชาติ บริเวณป่าชายเลนและพื้นที่สงวนชีวมณฑลระนอง



ตรวจสภาพพื้นที่ป่าชายเลนและแหล่งอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม  
ตามเส้นทางศึกษาธรรมชาติ บริเวณป่าชายเลนและพื้นที่สงวนชีวมณฑลระนอง  
วันพุธที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๔



ด่วนที่สุด

ที่ สผ ๐๐๑๙.๑๔/๖๐๕๗



สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
เลขที่รับ ๑๖๔๑๓/๒๕๖๔
วันที่ ๑๙ ส.ค. ๖๔
เวลา ๑๖.๑๗ น.

สภาผู้แทนราษฎร

ถนนสามเสน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๔

เรื่อง รายงานผลการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการการป้องกันและบรรเทาผลกระทบจากภัยธรรมชาติและสาธารณภัย สภาผู้แทนราษฎร

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานผลการพิจารณาศึกษา เรื่อง ผลกระทบและแนวทางแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเลไทยอย่างยั่งยืน จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๒๑ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๒ ได้ลงมติตั้งคณะกรรมการการป้องกันและบรรเทาผลกระทบจากภัยธรรมชาติและสาธารณภัย สภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้มีหน้าที่และอำนาจตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๙๐ (๒๑) ในการกระทำการ พิจารณาขอโทษเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการและมาตรการการป้องกันภัยธรรมชาติและสาธารณภัย การแจ้งเตือนภัยพิบัติทางธรรมชาติ การฟื้นฟูหลังเกิดภัยธรรมชาติและสาธารณภัย การพัฒนามาตรการในการป้องกันภัยธรรมชาติและสาธารณภัย รวมทั้งติดตามการให้ความช่วยเหลือและดูแลประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากภัยดังกล่าว ซึ่งกรรมการคณะนี้ประกอบด้วย

- |                              |                                |
|------------------------------|--------------------------------|
| ๑. นายวุฒิชัย กิตติธนเศรษฐ   | ประธานคณะกรรมการ               |
| ๒. นางบุญยิ่ง นิติกานญา      | รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง |
| ๓. นายวาโย อัครรุ่งเรือง     | รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง   |
| ๔. นายจักรพรรดิ ไชยสาส์น     | รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม   |
| ๕. นายพนาวัฒน์ สะสมทรัพย์    | รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่   |
| ๖. นายเชิงชาย ชาลีรินทร์     | รองประธานคณะกรรมการ คนที่ห้า   |
| ๗. นางสาวเพชรดาว โต๊ะมีนา    | เลขานุการคณะกรรมการ            |
| ๘. นางสาวธนกร โสมทองแดง      | ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ     |
| ๙. นายกัญจน์พงศ์ จงสุทธนามณี | โฆษกคณะกรรมการ                 |
| ๑๐. นายขวัญเลิศ พานิชมาท     | โฆษกคณะกรรมการ                 |
| ๑๑. นายวิสาร เตชะธีราวัฒน์   | ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ      |
| ๑๒. นายประมวล พงศ์ถาวราเดช   | ที่ปรึกษาคณะกรรมการ            |
| ๑๓. นายจตุพร เจริญเชื้อ      | กรรมการ                        |
| ๑๔. นายจักรรัตน์ พัวช่วย     | กรรมการ                        |
| ๑๕. นายมานพ ศรีผึ้ง          | กรรมการ                        |

บัดนี้ คณะกรรมาธิการได้ดำเนินการพิจารณาศึกษา เรื่อง ผลกระทบและแนวทางแก้ไข ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเลไทยอย่างยั่งยืน เสร็จเรียบร้อยแล้ว รายละเอียดตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร เพื่อพิจารณารายงาน และข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง



(นายวุฒิชัย กิตติธเนศวร)

ประธานคณะกรรมการการป้องกันและบรรเทา

ผลกระทบจากภัยธรรมชาติและสาธารณภัย

สำนักกรรมาธิการ ๓

กลุ่มงานคณะกรรมการการป้องกันและบรรเทา

ผลกระทบจากภัยธรรมชาติและสาธารณภัย

โทร. ๐ ๒๒๔๒ ๕๙๐๐ ต่อ ๗๑๖๑

E - mail : cpme021@gmail.com

Website : www.parliament.go.th

กลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักการประชุม  
รับที่ ๓๖๖ / ๒๖๖  
วันที่ ๑๖ / ๑๑ / ๖๕ เวลา ๑๖.๕๐ น.  
ส่งกลุ่มงาน.....๓.๖.๖.๑.....ดำเนินการ

กลุ่มงานพระราชบัญญัติและนิติ ๑  
รับที่ ๑๖๕ / ๖๕๕  
วันที่ ๑๖ / ๑๑ / ๖๕ เวลา ๑๖.๕๐ น.

กลุ่มงานระเบียบวาระ  
รับที่ ๓๕๓ / ๒๕๖๕  
วันที่ ๑๖ / ๑๑ / ๖๕ เวลา ๑๖.๐๐ น.